

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

JOHANNIS MESSENI
SCONDIÆ ILLUSTRATÆ
TOMUS XIII.

Sive

CENSURA
DE HISTORIA SCONDIÆ,
per alios scripta olim, & nuper Autores;

*Horum prodens, & explodens,
plus quam sexcentos errores;*

His

Sincerus Regum Scondicorum Catalogus,
& Chronographorum Elenchus, accesserunt.

STOCKHOLMIÆ,

Literis OLAVI ENÆI, Reg. Arch. Antiqu. Typogr.
ANNO MDCCIV.

PROGRAMMA:

Huc Momi, Zoilique, sciolique;
Huc nasutuli, & arrogans caterva;
Huc argutuli, & erudita turba,
Ex Danis, Sueonumque natione,
Norvegum quoque gente, vel Gothorum;
Et quoscunque juvat magis probare
Tabellas veterum, ac opiniones
Quorundam, Siculis inaniore
Gerris, quam documenta veritatis:
Vivo, si placet, inferatis arma,
Quæ scuto insuperabili retundam;
Parcatis mihi mortuo, nec umbras
Impugnare (itâ si moneris) est fas;
Spirans, belligerare non recuso,
En strinxi calamos, adesto sodes;
Absint scommata, contumeliæque,
Hinc fictor, nec abibis arte victor.

SERENISSIMO AC POTENTISSIMO
MONARCHÆ,

DN. GUSTAVO ADOLPHO,

Sueciæ, Gothiæ, Vandalicæque Regi, Ma-
gno Finlandiæ Principi, Esthoniæ Careliæque Duci,
& Ingermanniæ Domino,

Plurimum salvere, nec non florere!

Quantum Historiæ cognitio, REX
INVICTISSIME, sit necessaria Supremis Regnorum
Moderatoribus, & horum Consultoribus, nemo ignorat,
nisi qui Rempublicam non cognorat, & istam Mar-
cii Tullii sententiam lib. 2. de Orat. Historia est te-
stis temporum, Lux veritatis, vita memoriæ, Magistra vitæ, & nun-
cia vetustatis. *Velut etiam hanc non minus auream Plinii lib. 8. Hi-*
storiæ utilitas, inquit, magna est, hæc enim nobis felicitatem parti-
cipat, & citra ullum nocumentum prodest homini. Nam quid
pulchrius, quàm non quid alii egerint, quærere, sed quid
optimè actum sit, nobis proponere ad imitandum? Senio-
rum consilia, quos longa ætas prudentiores efficit, laudantur à juni-
oribus; At hos tantò antecellit Historia, quantò plura exempla com-
plectitur diuturnitas temporis, quàm hominis ætas. Prætereà juniores
historica lectio, antiquioribus æquat prudentiâ; Adde, quod natu ma-
ioribus, rerum experimenta subministrat, privatos viros Imperio di-
gnos efficit; Imperatores, ob immortalẽ gloriam, ad præclara im-
pellit facinora. Et ut in summa dicam: Omnium rerum series,
quibus hominis felicitas paratur, tribui debet Historiæ; Cum sit custos
eorum, quæ cum virtute sunt acta, testem se præbens malefactis: hæc
ille.

Quod cum ita sit, multam sibi Principes historiarum acquirere
solent experientiam; præcipuè tamen Patriæ, & huc primam converte-
re curam, ut Chronica Regni habeant quàm certissima, probè scientes,
quod sicuti navim gubernare feliciter non possit, qui erroneum sequa-
tur

tur amissum, vel mappas, artis navicularia minus absolutas; ita se
cum periculo ad Reipublicæ gubernaculum sedere, si falsis Historia se-
ducantur exemplis. Quapropter VESTRA MAJESTAS, clarum Patria nacta,
utrunque, non modico cum sui encomio nominis adimplere conatur, &
hujus ego rei munus, benevolo MAJESTATIS VESTRÆ assensu, mihi vendi-
cans, totos hæcenus XX. annos ipsius impendi fideliter gnariterque executi-
oni; Cumque interea conatus eò dirigerem, ut quoslibet in historia in-
vestigarem Scandica errores, & hos, ceu scopulos, monerem devitan-
dos, plus quàm sexcentos in ea deprehendi. Quos isto sum libello
complexus, unaque illorum confutationem. Atque ut MAJESTAS
VESTRA eosdem non segnibus contemplando oculis, in Svecana sedens
Reipublica puppi, velut summus proreta, clarum fortunatius guber-
net, cuperem, ut MAJESTAS VESTRA istum XIII. operum de Scan-
dia meorum, Tomum, in sinu gestaret, nec discingeretur. Quã etiam
de causã, ipsum MAJESTATI VESTRÆ potius, quàm aliis Scandia
Principibus, humilimè adscribo, dedicoque, non dubitans, quin
MAJESTATI VESTRÆ rationum nomine prefatarum, acceptissimus
sit futurus, & mihi ejus auctori, ad pristinam MAJESTATIS VESTRÆ
gratiam, clementiamque, certò certius accessum preparaturus; Quod
etiam submissè admodum flagito, & MAJESTATEM VESTRAM prote-
ctioni simul Divina sedulus commendo. Ex castro raptim Cajana-
burgico IX. Nov. Anno MDCXXXI.

S^æ. R^æ. Mis. V^æ.

Devotissimus & fidelissimus
Servitor
JOHANNES MESSENIUS.

Benevolo Lectori Salutem.

MEam tibi exhibeo, Lector Candide, Censuram, de Scandica veterum Historiâ, & tuam de hac vicissim exigo, ita quidem solidam & maturam, ut in mea, non prius atro quicquam signes calculo, quam impenderis tantum opera, ac temporis, ponderationi ejus, quantum ego Chronicorum prius Scandicorum, quod novennio fuit diuturnius. Interim porrò mea simul elaboravi opuscula, Poëta obtemperans consilio, ut plus quam Nonum premerentur in annum. Quos inter fuit Censura, in quâ compilavi plus quam Sexcentos Antiquorum, de rebus Scandicis Scriptorum, errores, & ita solide confutavi, ut peritos Scandia Historia non formidem Aristarchos; Imperitos & malevolos prorsus contemnens, quod perverbo talium hominum judicio, nè Jupiter quidem ipse unquam satisfecerit.

Ceterum, in mundando Scandia Chronico, à fœdissimis hujusmodi, frequentissimisque priscorum nævis, vel potius fabulis, mendaciis, imposturis & conjecturis, non minus projecto sudoris ac laboris exantilavi, quam Hercules in purgando Regis Augiæ stabulo. Antequam verò Historia ita nostræ oculum & manum operi admoverem, illam sole nitidiorem, libræque certiolem Sibyllinis esse arbitrabar; Ac propterea Saxonis, Crantzii, & Johannis Gothi, de Svecia, Daniâ & Norvegiâ Commentarios, ceu Numina venerabar; Quo etiam in errore potius, quam vel honore, plerique Scandiorum adhuc per imprudentiam versantur. Ideoque maledictis dubio procul, me configent, quod idolorum hujusmodi auctoritatem nonnihil elevarerim & conculcaverim, donec rectius de meâ informati sententiâ, diligentia & innocentia, condignum labori tanto premium, non pyramidem aut colossum mihi figendo; Sed calumniis supersedendo; fallaces Scandia Chronographos deferendo; me amplectendo ac defendendo, ferre non dedignentur.

Porrò, non tantum ulli Scandicorum indignabar scriptorum, quantum Saxoni, & Johanni Magno, præcipuè tamen illi, quod huic & reliquis Scandia Chronographis, largam nimis hallucinandi præbisset occasionem; Calculos temporum in Historia sua omittendo; Inter simplices & allegoricas, non distingvendo narrationes veterum; Loththerum & Hotherum, Scandia Reges, confundendo; Christi aram nathensis sub Frothone III. perperam statuendo; Longobardorum ad Regis Snionis tempora, egressionem referendo; Et Danos nimium suos celebrando; Ast finitimas per invidiam, plus equo, nationes vituperando. Nec mores ac errores Saxonis, amplexus solum fuit deinceps, quidam Christiernus Petrius, verum & illos fœdioribus cumulavit, strenueque propagavit, prout non obscure liquet, tam ex

Chronico ipsius Rythmico, quam Libello, de XII. Regni Danici excellentiis, aliisque sparsis ab ipso vernaculè, quondam Tractatibus.

Nocuit tamen in hoc potissimum Scondia Historiis, & ansam præbuit Scriptoribus grandem aberrandi, quod falsas temporum notas, primordio Dania assignaverit, quas partim de suo, partim aliorum, insano fuit cerebro mutuatus. Ast Christierno longè fuit nocentior & impudentior, quidam Achilles Gassarus, utpotè qui Regibus Suecia, Dania & Norvegia, annorum calculos affinxit, quibus usum demirror, Haraldum Huitfeldium in suâ Historiâ. Simile quid, in Chronologiâ Suecia attentavit facinus, noster Jacobus Gislomius; minus tamen quam Gassarus in verecundè. Caterum Albertus Crantzius propriam citrà culpam in Historiâ Scondia hallucinatur, seductus à Saxone, contrà quem propterea, non raro etiam insurgit, & falsitatis ipsum arguit. Quod ipsum facit Huitfeldius, qui licet passim quoque Christierni figmentis succenseat ac recenseat cum indignatione; Tamen in suis Annalibus minus est Sincerus quam Crantzius, quod plus justo, suæ faveat nationi; Sic incorrupti officium Historici transgrediens.

Similiter non tantum culpabiles sunt, Thiodolphus, Evinderus, Ericus Upsalensis, Laurentius Arosiensis, Erpoldus Lindenbruchius, Olaus & Laurentius Nericiani, horumque Sectatores, quantum Petrus Rosfontanus, Erasmus Latus, Andreas Vellejus, Arngrimus & Jonas Coldingensis, quemadmodum libello sequenti, & sæpenumerò alibi demonstravimus. Quibus profectò æqualis est Johannes Gothus, quod emulatione in Saxonem provocatus, nimium quoque blandiatur suæ nationi, plurimaque comminiscatur, ut æmulum adæquet, vel potius superet. Quapropter non tam gloriosa nostratibus, quam perniciofa, ipsius meritò censenda imposteriorum est Historia, nisi falsitate magis quam veritate delectentur. Enim verò ut ex infinitis propemodum in ea figmentis, pauca duntaxat & præcipua, delibem, quæ in primis commemorat, de Magogo & hujus filiis, sicut etiam de sequentibus Suecia, Gothiaque Regibus, atque Idolorum cultibus, plus falsi habent quam veri: Deindè perperam ex Berico & Erico, binos facit Reges, fingens sub isto Vitas, seu Danos hinc progressos esse, licet unus solum fuerit, variato saltem non nihil vocabulo, appellatus, qui Gothos ex Scondiâ produxerat in Ulmerugiam. Nec minus de Humulpho, Humelo, Dano & Gothila, novemque aliis Regibus, quos inter Attislum II. & Gestiblundum, falso collocat, motus quadam Crantzii querelâ, haud necessaria, fabulatur.

Pari etiam modo, grandem facit injuriam historica veritati, quod Christum, regnante in Suecia Erico Diserto, in Judea natum esse asserat; Reges istud subsequentes gratia tempus, cum Saxone præponat;

ponat; Philmerum pro Vodeno statuat; Gaudericum Suecia obtrudat, qui Gothis alibi solum dominatus est; Ex Nordiano & Nearco, geminos faciat Reges, licet unus, idemque fuerit; Freijerum seu Frotonem primum, cum secundo turpiter commisceat; Et quoniam ille fuerit Ingo dictus, cognomine, tertium addat; Quod Ostentum & Urbarum, non competenti ponat loco; Attislum III. de suo Gothus producat cerebro, velut Jupiter Minervam. Præterea quod secus de Alvero, Gyrita, Amundo, & sequentibus Suecia Monarchis usque Ingemarum, quam lex poscit Historia scribat. Verum tamen crimen falsi gravius multo committit, quod inter Ingemarum & Brautemundum ipsius filium, XX. constituat Suecia Reges, ex Utopia, vel concavo luna, huc per illum translatos.

Atqui quos habet reliqua Suecia Historia errores, Johanni & aliis Patriæ scriptoribus sunt fermè communes. Omnes quippè nostri Chronographi minus fideliter Christianæ huc propagationem Religionis commemorant; Ansgarii, Sigfridi, Adalvardi, Eschilli & Henrici Svecicorum adventui Apostolorum, non rectè tempus assignant. Plus tamen in Regum labuntur historia, cum Amundum Slemma, cum Anundo & Amundo Annofo commisceant; Illumque post Olauum statuunt Scotkonung, qui prius regnaverit; Quod Ericus Slemme successor fuerit Victoriosus, Frugifer & Lustratus, cognomentis dictus, binos ex illo Reges comminiscantur; Olauum cum filiis Anundo Jacobo, & Amundo confundant. Gestæ etiam permisceant, Erici V. & Stenchilli I. quam præterea injuriam, comitantibus octo Regibus, per inscitiam irrogant. Nec ab eadem sunt liberi, Magnus, Ragvaldus, Svercherus, S. Ericus & Carolus, Sveonum Reges gloriosi. Inmò, quantum similiter in succedentium historia Regum, Historiographi hætenus nostri aberraverint, qui meos cum illorum paulisper contulerit Commentariis, facile animadvertet, idemque lubens confitebitur innumera propemodum vitia, me in Chronico Sveonum correxisse, ac propterea singularem à Patria gratiam esse promeritum.

Quod ipsum quoque beneficium exhibui Dania ac Norvegia, sicut is deprahendet, qui aliquantulum in utraque est versatus historia, & meam fuerit non segniter scrutatus; Ideoque à prudentioribus Danorum Norvegorumque non modicam quoque gratitudinem exspecto. Verum si quis horum, vel aliorum admiretur, undè tantam ego veritatem cognoverim, cum plerique veterum in Scandia Scriptorum scateant erroribus, tali volo responsum sciolo, quod varios conferendo per XX. annos historicos; Priscos nempe cum Neotericis, impressos cum manuscriptis, indigenas cum alienigenis; velut etiam probatioris fidei sequendo authores frequentius, quales sunt Berofus & M. Adamus, ac quoslibet aliorum scrutando simul, veritatem ex his, non secus elicuerim,

quàm apis sedula ex flosculo mel eodem colligit, quo vespa fugit venenum.

Ac favis quidem Tomos XX. ceu quadam alvearia complevi, sed virus seu potius vitia scriptorum reperta passim, in sequentem redegi codicem, antidoto simul apposito, videlicet errorum confutatione quorumlibet.

Denique ad hujus calcem operis, certos Regum Catalogos Scandicorum disposui, ut in mea Chronologia, tanquam certissimo, plenissimoque Historia peni Scandicæ, nihil meritò amplius possis, Lector, desiderare, vel de aliquâ re ullatenus dubitare. Atque si meo tuoque sit voto ita satisfactum, Domino scientia omnis Largitori, mecum gratias persolve; Opus præsens vigilantissimèolve, & quam rectissimè vale.

CENSURA CHRONOLOGICÆ SCANDIANÆ,

Quæ plus quam DC. breviter comprehensa Notis,
fallaces tam veterum quàm recentium assertiones Scriptorum infirmat,
& veraces præcedentibus collectas voluminibus pas-
sim confirmat.

Nota I. Regio ista Boreæ vastis-
sima, quæ nobis Patria est, varium apud
Scriptores obtinuit nomen, prout Tomi' primi in-
dicat Programma, quod inprimis obiter ventilabi-
mus. Nam *Scanzia* & *Scandinavia*, non paucis ap-
pellatur.

Nota II. Istud interpretans vocabulum, quidam Jonas Coldingen-
sis in Daniæ novâ Descriptione pag. 69. contendit, idè Scandinaviam
esse nuncupatam, quod naves in eâ scanderent, Oceanum pertransitu-
ri, quasi vox esset Latina, Scon five Schioen, & non potius peregrina,
significans amœnum.

Nota III. Non pauci Chronographorum secuti Plinium libro IV.
capite XIII. *Basiliam* & *Baltiam*, undè Balticum mare, ipsam nuncuparunt.

Nota IV. *Vargion* multis vocatam, refert Johannes Gothus in
prolegomenis suæ historiæ, hoc est insulam Luporum, quod horum ibi
prægrandis esset copia.

Nota V. *Normanniam*, Scriptorum occidentalium populorum, & in-
colas vocarunt Normannos, quod arctoam orbis plagam inhabitarent,
ut fideles sunt nobis testes, M. Adamus pag. 136. & Albertus Crantzius
lib. 4. D. c. 14.

Nota VI. Olim quoque *Scythia* fuit appellata, velut non modicâ
Scythiæ portio Europææ, & quod ipsam allueret mare, Scythicum, ita M.
Adamus pag. 39. ac Ericus Upsalensis, pag. 10. asseverant. Hinc nostri ve-
tustiores libri, eam subindè *Scytiot*, & cum non nullâ variatione, *Svi-
diot*, hoc est Scytharum possessionem nominasse depræhenduntur. Quod
tamen vocabulum, non à Scytha, Herculis filio, ut Berofus perhibet,
sed à sagittandi peritiâ, quâ, præ aliis nationibus, nostrates olim, florebant,
certò contraxerunt, cum Scytha, nostro significet idiomate, jaculato-
rem oppidò peritum.

Nota VII. Graviter in suo, M. Christiernus Petri, lapsus est propterea Chronico Daniæ rythmico, fol. 3. pro Scythia falsò inscribens Sathiam.

Nota VIII. *Thylen* antiquitus præterea dictam, liquet ex Procopii Cæsariensis, libro II. De bellis Gothorum, pag. 92. ubi sic eam describit, ut non aliam intellexisse regionem, indè constet manifestissimè. Quemadmodum præter alios, Franciscus Irenicus, Beatus Rhenanus, in præfatione ad Procopium; Erpoldus Linbenbruchius, in Chronico M. Adami, & Johannes Gothus, lib. 8. cap. 36. probè animadverterunt.

Nota IX. Veteres tamen alii Scriptores, mentionem facientes insulæ Thylen, credibilius est Islandiam intellexisse, quod huic magis competat illorum sententia; Et ipsemet Saxo Danorum historicus in *Præf.* velut etiam M. Adamus, pag. 149. Johannes Bodinus, pag. 178. Ziglerus, & alii numero plurimi, Thylen vocent Islandiam. Neque rationes Arngrimi Jonæ, lib. 1. c. 1. huic adversantes sententiæ, in Chronico Islandiæ, quidquam evincunt, cum illarum sit potissima, pag. 13. quod Islandia nono post Christum seculo, sit primum inventa; Et Thylen, faciant mentionem Scriptores, antè Salvatoris natalem in mundo florentes, quam falsissimam esse, deinceps sumus demonstraturi.

Nota X. Nomine *Hyperboreorum*, Suecos & Norvegos esse intelligendos, non quod supra Boreæ flatum constituti, sed juxta Diodorum, ventis Boreæ crebrius sint expositi, sic appellati, luce constat manifestus ex iis quæ Pomponius Mela, exceptis fabulosis, scripsit de Hyperboreis. Quod ipsum testantur Plinius lib. 4. cap. 12. M. Adamus in Topographia Sueciæ, pag. 136. Abbas Urspergensis pag. 91. & Jacobus Ziglerus. pag. 474.

Nota XI. Vulgarius porrò, & communius dicitur, præfata Regio Septentrionalis, *Scondoe*, *Sconægia*, & nomine magis Latinæ linguæ accommodato, *Scondia*, id est, amæna insula; Hodie tamen ab incolis & accolis, sola vocatur *Sconia*, quæ ditio Scondiæ, adventantibus ex mari occiduo, prima occurrit.

Nota XII. Scondiam Ptolomæus cum sectatoribus, minus rectè insulam vocavit, cum certâ constet scientiâ, experienciâque esse peninsulam.

Nota XIII. Jacobus Zieglerus in Scondiæ descriptione, pag. 478. in tria illam Regna dividit, nempe Sueciam, Gothiam & Norvegiam, omisâ Daniâ, quæ tamen illis adscribenda est, quod non parvam Scondiæ continentis partem, videlicet Scaniam, Hallandiam, Blechingiamque, Gothico quondam regno subductas, possideat.

Nota XIV. Ad eandem similiter pertinent Islandia, Gronlandia, & Finlandia, hæcque nomen indè sortita, quod à Venedis Slavorum populis inhabitaretur, non quasi hosticum Sueonibus olim fuisset, prout quidam antiquitatis minus gnari, vocabulum falsò interpretantur.

Nota XV. Idem præterea Zieglerus, in præmio citati operis, Crantzio oppositi, affirmat pag. 473. Scondiam in particularibus Tabulis Geographicis, minus verò conformiter, appellari Scondenmarchiam & Scondaniam. Quas nihilominus, suumque delirum secutus cerebrum Christiernus Petri, quodam suo libello, de XII. Daniæ ut vocat, excellentiis, totam Scondiam non erubuit Danianam vocare insulam, licet precario solum jure, non hæreditario, ipsamet gauderet Dania Scondiæ vocabulo. Verum de his alibi copiosius.

Nota XVI. Quoad situm Scondiæ, figuram & magnitudinem, videlicet quod sit peninsula incomptæ magnitudinis, officina gentium & vagi-

vagina nationum, parsque magnæ Germaniæ, omnes fermè Geographi, tam Græci quam Latini, consentiunt.

Nota XVII. Sed quod illorum nonnulli ante Cæsarum tempora, Scondiã fuisse incognitam propemodum, asseverent, injuriam faciunt clarissimæ nationi; Cum multo prius tempore, sub vocabulo Thylenfi & Hyperboreo, aliisque fuerit nominibus celeberrima.

Nota XVIII. Quis sanæ mentis homo crederet, illam tam diu provinciam, aliis terrarum inhabitatoribus ignotam extitisse, quæ ab anno post Diluvium, DCCCLXXV. tot potentissimos, frequentissimosque emisisset in transmarinas regiones, exercitus, multis postea seculis mundo propemodum toti, dominantes.

Nota XIX. Verum quidem est, quod veterum non pauci Scriptorum, nullâ factâ primævæ, de quâ tot gentes erupissent, regionis mentione, eam solum designent provinciam, ex quâ immediate forent progressæ. Non tamen credibile, illis penitus ignotam fuisse, ex quâ essent nationes hujusmodi ditone orbis primum egressæ, cum id palam essent nationes hujusmodi ditone orbis primum egressæ, cum id palam hæ confiterentur sermone, moribus, huc, & illuc, frequenter commendo, subsidia hinc crebra poscendo, & ab imperiis Regum Scandicorum, ut testatur Alphonsus Carthagenæ, *cap. 6.* dependendo.

Nota XX. Postquam verò perpetuus ille fluxus gentium ex Scondiã cessaret, cepit notitia prior, de Patria illarum originali, non nihil in oblivionem venire. Quam tamen Historia Jornandis Gothi, ex tenebris producta, studio Ænææ Sylvii, pristina restituit luci.

Nota XXI. Grandis fervet discordia inter ipsosmet Scondiæ Historicos, quando post Diluvium, in Scondiã primi accesserint coloni? Quo genitore sati? Quo Ductore usi? Quâ religione delectati? Quando hinc emiserint colonias, & aliunde acceperint? Quot? quos? quo tempore? numero & successione habuerint Reges? Quid tales domi, forisque hætenus gesserint?

Nota XXII. Causas hujus discordiæ potissimas invenio, quod Scondii fortiter agere magis, quàm docte scribere assueti, sua negligentius gesta, literis mandarint, contentique solum, quod ea tenore quodam allegorico & hyperbolico, in cantionem redacta, posteris cantillanda, aut rupibus breviter nimium inarata, iisdem celebranda, transmisissent.

Nota XXIII. In ea proinde primi Scondiæ scriptores incidentes, velut ænigmata & logogryphos, potius œdipos, quàm historicos, diu egerunt; Imò quidam illorum, pluribus rem fabulis obscurarunt, ita Sphingem & Davum potius agentes quàm Oedipum.

Nota XXIV. Reliquis non parum molestiæ id simul exhibuit, quod hujusmodi majorum narratio temporum notis careret plerumque; Et licet subindè per hyemes ac æstates, foret distincta more poëtico, tamen ignorantes posteris æram, seu principium istius supputationis, certos rebus veterum gestis, annos non potuerunt assignare.

Nota XXV. Dum quisque propterea suas in hoc negotio sequeretur conjecturas, & in varias laberetur opiniones, largam præbet anam præfatæ controversiæ.

Nota XXVI. Horum numero sunt illi Authores XXIII. quos Chronicon enumerat S. Olai, in libello retorsionis contra Petrum Rosfontanum, *pag. 14.* etiam citatos; excepto tamen Thiodolpho, qui diligentiam mediocri, non paucorum Sueciæ & Norvegiæ historiam contexit Regum.

Nota XXVII. A vero tamen plurimum hac in re aberravit, quod *fol. 4.* genus Harald Pulchricomi, in Deos serie non interpolata relaturus,

4 CENSURA CHRONOLOGICÆ SCONDIANÆ.

rus, Frotone secundum Sueciæ regem, pro Frotone primo seu Freijero idolo, Genearcham statuerit. Quo etiam modo alii sunt lapsi Scriptores veterum, quando Principum suorum genealogias ad Othinum pertexere sunt conati, pro ut alibi porro sum declaraturus.

Nota XXVIII. Quemadmodum propterea isti Principibus, divinitatem ita quandam affectantibus, adulando, historiam Scondiaë corruerunt, ita non minus alii veteres & neotherici scriptores, Patriæ plus æquo suæ blandiendo & favendo, eandem mendaciis obscurarunt. Cujus non immerito accusantur criminis, quoad Historiam Daniaë, Saxo Grammaticus, & M. Christiernus Petrius; Ast quoad Sueticam, Johannes Gothus, & hujus illorumque sectatores conjurati, quibus cum mihi certamen postea futurum.

Nota XXIX. Saxo tamen velut Senior, utrique præbuit occasionem errandi *lib. 5. pag. 88.* naralem Christi sub Frotone III. Danorum rege asserendo contigisse, & Longobardos sub Snione hinc progressos, *lib. 8. p. 144.* perperam memorando. Nam imprimis Albertus Crantzius, Saxonis individuus fermè Achates, *lib. 4. cap. 1. Dan. & lib. 5. cap. 1. Suec.* hac seductus ærâ, vidensque tanto seculorum intervallo, numerum non respondere Principum interea regnantium in Suecia, Dania & Norvegia, plurimas in Catalogo Regum cepit, frustra personas desiderare.

Nota XXX. Tali Johannes Gothus querelâ motus Crantzii, *lib. 4. & 8.* ut hujusmodi suppleret in historia defectum Sueticâ, non paucos in ea reges comminiscitur.

Nota XXXI. Non minus is, & quos sequitur, authores quidem obscuro, falluntur in designandis Scondiaë primordiis, qui potissimum inde seducti sunt, quod cum non ignorarent Scondiam Scythiæ partem esse non modicam, & simul ex peregrinis intelligerent historicis, in Scythia post diluvium, primam generis humani restaurationem fuisse inchoatam, ex Magogique Japheto nati progenie Scythas esse propagatos, omnia quæ Scythiis tribuerentur Asiaticis, ea pari tribuerent illi conditione, nostris Europæis, hinc perperam asserendo mox ab eluvione orbis, Scondiam primos accepisse colonos; Ipsos à Magogo, vel hujus filio, seu posterorum uno, Godo, aliàs Gogo, aut Getaro huc traductos, comminiscendo, per consequentiam minus legitimam. Quod Gothia primos nacta esset colonos antè orbis divisionem, quando Saruch Israelitarum erat moderator, in Daniam miserit coloniam, & hæc primum acceperit regem Dan, tempore Danielis, vel Gedeonis, seu Tholæ aut Davidis.

Nota XXXII. Primus hujus propagator figmenti, quodam in libello reperti Saxonice conscripto, fuit M. Christiernus Petri Canonicus Lundensis, *fol. 2.* qui hoc nixus fundamento, molem deinceps non minorem, quam esset turris quondam Babylonica, ex novis superstruxit paradoxis, velut ex ipsius liquet Chronico, & quodam tractatu, quem Anno MDXXVII. de XII. suæ conscripsit Daniaë excellentiis.

Nota XXXIII. Nec his ille contentus, Saxonis historiam ex tenebris productam, & in multis corruptam locis, in patriæ gratiam, typis divulgavit Parisiensibus. Quando etiam fabulas de Theodorico Veronensi, Rolando, & Ulgero Dansche, in Scondicam translatas linguam, tanquam synceras Scondiotis obtrusit historias.

Nota XXXIV. Saxonis & Christierni figmentis, deliramentisque, quibus Daniam illustrare, vel potius obscurare nitebantur, Johan-

nes Gothus provocatus, ut ex fundamento eodem, ac cæmento, perennem honoris colossum, seu pyramidem, Sueciæ pariter suscitaret, operi se magnis conatibus accinxit, indeque majori ex parte, suæ primordia confinxit historiæ.

Nota XXXV. Ignosce mihi Lector, quod acerbius cum his tribus Scondicæ historiæ falsariis quandoque procedam. Etenim licet illos, velut numina sim antea veneratus, & præcipuè Gothum, ceu patriæ scriptorem celeberrimum, huncque quondam in meis passim opusculis imitatus, tamen cum me, aliosque Scondiorum, tanto tempore ab iis seductos, probe jam cognoverim, non possum non ipsis indignari, & veritatis causæ patrocinari, Scondiotasque meos, qui mendacis non delectantur, hortari, ut impostero hujusmodi detestentur figmenta.

Nota XXXVI. Porrò istorum Collega falsariorum, non impiger est quidam Jacobus Gislouius, qui Johannis historiam longè magis corrupit, cuique Regum Sueticorum, confictos annorum calculos apponendo.

Nota XXXVII. Idem falsi crimen in Suetica, Danica & Norvegica, impudentissime prius commiserat, quidam Germanus, nomine Achilles Gassarus; Cujus tamen Haraldus Huitfeldius *Tom. 1.* in suâ utitur historiâ calculis.

Nota XXXVIII. Certa & continua Regum in Scondiâ, qui ante Salvatoris adventum in ea sunt dominati, successio, tradi non potest, idque propter crebras gentium emigrationes & immigrationes, domi contentiones, dimicationes, & interneciones, quibus se Principes Scondiæ quotannis propemodum affligerunt.

Nota XXXIX. Gravissimum passa detrimentum historia Scondiæ, quando Christianismus, in ea Gentilismo, & Lutheranismus multis post seculis Catholicismo, successerunt. Nam dum hanc & illam Scondii doctrinam eradicare funditus conarentur, documenta maximi momenti historica, simul homines rerum ignari talium, flammis tradiderunt. Nec parum huic nocuit etiam causæ, literarum commutatio Runicarum cum Romanis.

Nota XL. Proinde cum talis sit Status Scondicæ historiæ, possit quis demirari & sciscitari, undè propterea ego meos collegerim Commentarios? Cui responsum volo, quod conferendo unum cum altero, scriptorem indigenam cum alienigena; indè probabiliora, velut apis, seligendo; allegoricas à propriis, caute distinguendo, narrationes; sepositis prorsus affectibus, rem veram à falsâ discernendo, & minus suspectæ fidei, sequendo scriptores, velut Gallus Æsopi Gallinaceus, ex veterum sterquilino, Authorum prænobiles collegerim gemmas, inque præfatos redegerim Commentarios. Atque ut luculentius & evidentius, meam tibi fidem probarem, Lector antiquitatis, veritatisque Studiose, meos tecum paulisper Commentarios percurrendo, & aliorum simul vellicatim examinando, in his paradoxa quælibet; in illis autem Orthodoxa, fideliter tibi demonstrabo, non habito amici vel inimici, respectu; Verum solius duntaxat veritatis; Siquidem, ut gestorum, ita & scriptorum coram extremo mundi Judice, rigidissimam ego, alique hominum, rationem sumus reddituri.

Nota XLI. Quæ inprimis scribo de Noa, cum familia in Scythiæ montibus Araxææ liberato, ea testimoniis comprobantur Sacræ Scripturæ, & profanæ, nimirum Berosi Chaldæi, Hieronymi Ægyptii, Mafseæ, Damasceni, ab Archiloco citati, Trogi Pompæi, & hujus abbreviatoris,

atioris, Justini, Isidori, Catonisque Fragmento primo & secundo.

Nota XLII. Iidem propterea Scriptores, principatum originis, meritò Scythis tribuunt Afianis, seu Armeniis, non Europæis.

Nota XLIII. Quod Noa Anno post diluvium C. orbem tribus diviserit ità filiis, testantur Philo de gentium multiplicatione, & Diodorus Siculus libro IV.

Nota XLIV. Ex Japheto, XV. ortas esse nationes, asseverat Matthæus Westmonasteriensis. pag. 2.

Nota XLV. Harum numero Scythas esse collocandos Europæos, Russos, Lithuanos, Polonos, & Scondios, velut Magogo, Japheti filio, propagatos, testes sunt mihi locupletissimi fidelissimique Josephus, lib. 1. c. 7. Hermannus Schedels, fol. 18. Jacobus Bergomensis, Bartholomæus Anglicus, & Petrus Trecensis, pag. 182. aliique historicorum plurimi.

Nota XLVI. Johannes Gothus lib. 1. c. 4. falsò memorat, Magogum Anno post inundationem, LXXXVIII. Scondicas cum progenie ingressum regiones. Siquidem Noa orbem filiis & nepotibus, non adhuc divisisset, sicut neque confusio linguarum contigisset, quæ tamen necessariò præcesserunt, alias Hebraicè Scondii loquerentur.

Nota XLVII. Magogum Cœlosyriæ dominatum, non Scondiæ, sole clarius meridiano, liquet ex Beroso. lib. 5. Nec duo fuerunt Magogi, neque idem throno Scondiæ filiis commisso, remeavit denique Babyloniam, licet utrumque Gothus comminiscatur, lib. 1. c. 4. nullius testimonio scriptoris producto.

Nota XLVIII. Idem Magogo, lib. 1. c. 5. V. assignat filios, Suenonem, Godum seu Getarem, Ubbonem, German, & Thorum, pari quidem veritate. Nam German est ille quem Berosus lib. 5. vocat Germion, & Tuisconis abnepotem, qui Thvisconum factus rex, novum illis vocabulum addidit, Germanos postea nuncupans.

Nota XLIX. Sueno, cum Suevo confunditur, quod pronepos fuerit Germionis, non Magogi filius, nec Scondiæ, verum Germaniæ Dominator, vel utriusque simul.

Nota L. Neque Gothi patrocinator sententiæ, quod *Suensche*, hoc est, Sueones vulgariter à Suenone videantur nostrates appellati, cum paucis antè seculis, isto fuerint Sueci nomine primum compellati, prout ex prisca liquet codicibus, & nos paulò antè probavimus.

Nota LI. Indè pariter Laurentius Nericius confutatur, qui Sueciam à sylvis dictam perhibet ustulatis, quod ipsam Germani vocent Sueden, & Romani quidam minus rectè Suediam, & hoc Scondiis vocabulum, adurere significet.

Nota LII. Magis tamen illi hallucinantur, qui teste Erico Upsalensi, pag. 11. *Sueriche*, quasi duo regna Suecorum & Gothorum, Sueciam volunt appellatam. Sed redeamus undè fumus digressi.

Nota LIII. Getar, seu Geta, Gubernator, & nominator quidem fuit Gothorum, verum non Magogo fatus parente, ut deinceps probandum est.

Nota LIV. Thorus multis post seculis in rerum fuit natura, ficti etiam demonstrabitur ubi eò pertigerimus.

Nota LV. Ubbo an extiterit unquam, ignoratur; Hoc tamen certò certius constat, quod ab ipso Upsalia nec nominata, nec sit fundata. Hanc quippè circa natalem Christi exorsus fuit I. Rex Freijerus, prout tum temporis referemus, ità nominatam, quod forum esset Uplandiæ primarium, non Ubbonis aula, vel quod sita foret propè ripam

Nota LXV. Quæ memorat ille *lib. 1. cap. 10.* de Scondicorum idololatriâ, secus etiam se habent. Nam inprimis, non post CD. annum, sed CCCVI, mortuo Tuiscone & Geta, vanis se numinum cultibus Scondii mancipare ceperunt.

Nota LXV. Illos quos Gothus assignat, non modò sed multa post secula, coluerunt Deos, velut infra demonstrabo.

Nota LXVI. Perperam confundit Freijerum, seu Fricconem, cum Frigga, hancque falsis depingit lineamentis, *ibid. c. 9.* Nec ab ea, sed illo, dies Veneris, Scondice nominatus, Freijdag, non Friggedag, quod sequentes etiam convincent paginae.

Nota LXVII. Nec quæ habuerunt modo numina Scondij, ea in fano coluerunt Upsalensi, prout idem comminiscitur; Enimverò Saxones & Scondii, Einhardo & Adamo *pag. 8* testibus, Deos hoc tempore fanis includere, permagnum nefas duxerunt; Prætereaque constat certissimis veterum monumentis, templum Upsaliæ, ipso Christi nascentis seculo, fuisse constructum, non prius.

Nota LXVIII. Quam proinde vera sit Olai Gothi simul assertio, qui *lib. 3. c. 6* fanum prohibet Upsalense, Nini fabricatum esse tempore, hinc non obscure liquet.

Nota LXIX. Cæterum fœdissimus ille, de Scondiorum & Byzantinorum, communionem Numinum, error, non tantum Johanni Gotho, *lib. 1. c. 11.* quantum Christierno Petri, qui falsatum nefarie Saxonis exemplar, typis divulgavit Parisiensibus, imputandus est. Sed Albertus Crantzius, manuscriptum forte prius secutus, nullam in suis Commentariis, facit mentionem, hujusmodi communionis, quam non omisisset, sicut vir Scondicæ studiosissimus antiquitatis, si eam in Saxone invenisset.

Nota LXX. Siquidem invidens Christiernus Sueonibus, quod scriberet Saxo præcipuum floruisse Deorum Upsaliæ cultum, loco Upsaliæ, imposuit Byzantium; Quam ipsemet contextus indicat simul fraudem, libro III. pagina XL. quod mox subdatur. Ollerum Byzantio pulsus, fugisse in Sueciam, & hic à Danis esse peremptum; licet manuscriptus habeat textus, illum Upsaliâ profugisse in Daniam, ibique trucidatum fuisse.

Nota LXXI. Idem tamen dolus pagina 12. & 41. magis proditur, ubi fatetur Saxo, Ollerum, qui & Othinus fuit nominatus, in Fioniam secessisse; Sicut etiam quod ibidem asserat, Othinum Upsaliæ commoratum esse, & nihilominus subdat, vocabulis fraudulenter permutatis, quod Reges Scondicæ, simulacrum ipsius auro complexi, milerint venerabundi Byzantium.

Nota LXXII. Alibi similiter contrarius invenitur contextus, & potissimum pagina 38. 94. atque 124. quibus describit locis, Deos & sacrificia Upsalensium. Immò quod nulla fuerit omninò Diis Byzantinorum cum Scondiorum communio Numinibus, ex ipsis liquet manifestius Byzantii Historicis; Georgio Cedreno, Michaële Glyza, & Johanne Zonara. Sed valeat malevolus ille falsarius.

Nota LXXIII. Hactenus mihi fuit colluctatio de Scondiorum primordiis, cum Johanne Gotho; Nunc in arenam cum aliis hac super controversia descendam scriptoribus, & inprimis quidem cum Anonymo quodam, qui falsò affirmat Japhetò binos fuisse filios, Magogum, & Gogum, alludens ad illud Prophetæ vaticinium de Gog & Magog, illiusque de progenie Godum descendisse, & primos in Scondiam adduxisse colonos. Deindè memorat, eadem de Vitorum origine, Danique regimine, quæ Christiernus Petri mox producendus, & cum isto confutandus.

Nota LXXIV. Alius pariter anonymus Saxonice impressus, *fol. 2.* fateatur testimonio Papiæ, Gothos de Gog Japheti filio procreatos, & ab his Vitos, juxta Isidorum, ipsosque tempore Saruci, Vitallettiam occupasse; Atqui cum David in Palestina regnaret, Danum Vitallettia, videlicet Selandiæ, Falstria, ac Lalandiæ dominatum fuisse. Et quod tum Cimbrici, seu Juthi, Saxonum infestati excursionibus, propugnaculum erexerint, Koverch, limitaneum, & Dan ab iis vocatus in subsidium, conflixerit cum Germanis, victorque factus, à Juthis Rex designatus fuerit, & horum auxilio, reliquas Vitallettia consequutus insulas, regnum denominaverit Daniam. Hæc ille, quæ quantum habeant veritatis, ex sequentibus fiet manifestum.

Nota LXXV. Idem narrat quidam Petrus Trecensis in suo Novitiorum tirocinio, seu Historia mundi pervetusta. *pag. 375.* In hoc tamen discrepans, quod Danum ex Sueciâ, ad regimen Selandiæ vocatum referat, ab eoque Vitos, potius, quam à Danais, nomen sortitos Danicum existimet. Cujus censura opinionis, etiam à sequentibus dependet paginis.

Nota LXXVI. Hos secutus videtur Authores, Petrus Rosfontanus, qui suo contra Johannem Gothum, libello *pag. 57.* ad tempora etiam Davidis refert, Dani regimen; Quam verò conformiter, postea discutiemus.

Nota LXXVII. Profum quoque Chronicon minus Sueciæ, Danum facit Davidi synchronum, & filium Urbari, non Humeli, Regum Gothicorum; Quo cum rhythmicum consentit, ast neutrum cum veritate.

Nota LXXVIII. Quidam Hieronymus Henninges, Tomo II. sui operis Genealogici, perperam quoque Dani assignat regimini, annum Mundi MMDCLVI. porro asserens, illum anno regni XX. & Mundi labentis MMDCLXXVI. morte vitam commutasse.

Nota LXXIX. Idem præterea narrat Henninges, *pag. CXC.* Quod Angul, ad regiminis consortium admitti cupiens, fratris ideò fuerit infidiis appetitus, hasque declinaturus, profugerit in Jutiam, & huic nomen indiderit, sicut etiam Haraldo Saxonum Principi Eglam elocaverit filiam.

Nota LXXX. Non paucis verò antè seculis, Henninges memorat Juthorem Saxonie Ducem, Danis infestum fuisse, contestans, quod Anno conditi orbis, MDCCLXX. Cum Dania nimium tyrannide cujusdam sui regis dicti Suenonis, affligeretur, ipsam invaserit, & tamen ab incolis repulsus in Jutiam, recesserit, huicque nomen indiderit.

Nota LXXXI. Consentit Henningi, quidam Petrus Albinus, in suis, quod de Jutore scripsit, versibus, operi Genealogico insertis Getheri, *pag. 254.* nisi quod à Sueone, Jutos fuisse pressos, asseveret; Idque credibilius, vel certè à Gothis, cum Dani nullum habuerint, illâ tempestate, regem.

Nota LXXXII. Henningi tamen in omnibus, quoad Jutorem, adstipulatur tabula quædam ingens Genealogica Regum Danicorum, & Principum Holsaticorum, Anno MDCL. per Franciscum Algermannum in Volsenbytel typis divulgata.

Nota LXXXIII. Plerique Daniae Historici, non meminerunt Jutoris, quod non ab eo, sed Gothis contendant Jutos appellatos. Sed cum tota reclamet antiquitas, illis nequeo suffragari; Non tamen inficiens Jutos origine Gothos esse, quod ipsemet etiam indicat sermo, utriusque communis nationi.

Nota LXXXIV. Chronographus Frisonum, Sigfridus Petrius, Leovardiensis, Danum regnasse censet anno priusquam Christus nasceretur, CCCVIII. Verum Achilles Gassarus DC. Tanta est scriptorum discordia super Dani regimine, quos postea concordēs reddemus.

Nota LXXXV. Nemo Chronographorum veterum aut recentium confidentius & impudentius hunc tractat calculum, quam Christianus Petrius. *fol. 3.* Quippe tanquam folia recitaret Sibyllina, vel indubios sequeretur Authores, aut illo vixisset tempore & scripsisset, ita profecto animose asseverat, Vitos, tempore Saruci, ex Gothiâ progressos, anno quidem Gedeonis XX. & Mundi MDCCXL. Dano potitos esse Rege, huncque anno Tholæ XVIII. Saxonibus ex Jutiâ profligatis, istius simul dominium Provinciæ, assecutum fuisse.

Nota LXXXVI. Idem præterea somniat, Regem Daniæ primum, Tan non Dan, & regnum hinc Taniam, non Daniam, principio esse nuncupatos. Ast Daciam à Julio vocatam Cæsare, quod incolæ ad dandum hospitibus & liberalius tractandum essent valde proclives. Istam tamen prius fabulam ille Anonymus Saxonice sub Christiano primo excusus, *fol. 3.* obiter annotavit non approbavit.

Nota LXXXVII. Nunc tandem meæ revocat me calculus Chronologiæ, & quidem quod Tuiscon, quem alii vocant Aschenaze, pater fuerit Germanorum, permulti graves testantur Authores, quos inter est pervetus ille Chronographus Berosus, atque Eusebius. *lib. II.*

Nota LXXXVIII. Discordes tamen sunt de Tuisconis parente, cum ille Noa, ipsum censeat genitum, hic Gomero, Noæ filio.

Nota LXXXIX. Prævalens verò Berosus, asserit *lib. IV. & V.* Thuisconem anno Nimroti, XXV. qui CLVI. fuit à diluvio Mundi, traductis in Germaniam coloniis, regnum ibi auspicatum fuisse vastissimum.

Nota XC. Porrò unus Principum quos secum habuit, fuit Getus, seu Geta, filius Mesæ, non Magogi, Noæ de Semo abnepos, velut Berosus, locis citatis, & Lib. II. testatur.

Nota XCI. Quod Geta vel Godo ductore, non modicæ hominum cohortes in Scandiam deinde penetraverint, ut omnes ferme asserunt Scriptores Scandiæ.

Nota XCII. Verum de tempore ingressus non conveniunt, ut hæcenus demonstravimus; Pleriq; tamen illorum Anno mundi, MDCCXLVIII. qui est CXCIII. à Cataclysmo, existimant potius Gothiam, quam Vitastetiam, primos accepisse inhabitatores, teste, præter alios, Hvitfeldio. Tom. 1. p. 2.

Nota XCIII. Cæterum Magogi, non Getæ, solum progeniem Scandiæ largitam colonos, tot memorant Authores, quot præsens non caperet pagina. Primarios verò Scandianorum Getas seu Gothos, à Geta vocatos ductore, ac primo moderatore, asseverant Vitachindus Saxonum historicus, *lib. 1.* & Andreas Rosendus, libro antiquitatum Lusitanicarum, III. alique non pauci scriptores externi ac interni.

Nota XCIV. Propterea turpiter in gratiam hallucinatur Danorum, sciens & volens quidem Arngrimus Jonas, Islandiæ Historicus, *p. 42* asserens in primis Jetas seu Jettos, hoc est gigantes, postea Getas, Jutas & Gutas, Gothosque esse nuncupatos.

Nota XCV. Gothos & Jutas idem esse vocabulum, non nihil variatum, inde Huitfeldius *Tom. 1. p. 1.* passim nititur probare, quod, ut orientalis & occidentalis, Sueonum Gothia, vulgo Ostergytland ac Vestergytland vocitetur, ita borealem & australem Danorum Guthiam seu Jutiam, quam Gothi olim, Cimbris expulsis, occupassent, Norrejutland & Sondre-

Sondrejutland, cum modica appellari differentia. Sed huic superius responsum est opinioni, modoque solum addo, quod veteres quilibet libri, non Gyllan vocent Gothiam, sed ubique Gætland, & inhabitatores Getar.

Nota XCVI. Veritati & antiquitati proinde consentit assertio Isidori, *In Chron.* qui rectius & sapius Getas, quam Gothos esse nuncupatos, attestatur. Quâ de causâ, Elias Spartianus, Paulus Orosius, Jornandes & Procopius concorditer scribunt, Getas & Gothos eandem esse nationem; Sicut etiam Dion Cassius suam Gothicam historiam, de Getis inscripsit. Nec contraria quicquam evincit Rhenani opinio, in præfatione ad Procopium, testimoniisque suam jugulat magis sententiam, quam roborat.

Nota XCVII. Nec Gothos & Gutos, significatione convenire, liquet ex Uplandiarum codice, *fol. 12.* titulo de Regalibus, paragrapho tertio: Itaque fallitur Ptolomæus, qui Gothos à Gutis existimat nominatos.

Nota XCVIII. Gothi à Suecis non solum nomine sunt distincti, sed amplissimis etiam nemoribus, nempe Colmoriano & Tivegiano. Ostrogothos porrò, & Vestrogothos, vastissima separat sylvâ Holvegiana, illosque propterea vocat Plinius *lib. IV.* Holleviones, quasi Holvegiones, quod nemo illud accolant.

Nota XCIX. Prisci Gothiæ Sueciæque termini, austrum versus, quidem, ad medium olim maris Baltici excurrebant, inter Gotlandiam & Prussiam desinentes, ut veteres legum codices testantur, quibus Ericus suffragatur Upsalensis. *pag. 9.* Sed occidentem versus, ad medium protendebantur fretum Oresundinum; Siquidem ad Gothiæ spectaverint olim regnum, Scania, Hallandia, & Blechingia, prout constat ex historiâ Emundi Slemma & Magni Smechi, postmodum inferenda.

Nota C. In suo Methodius Chronico, Gothos in stemmate urfam gestasse somniat, non vigilans asseverat, cum ex vetustis liqueat documentis, Leonem ipsos pro insignibus usurpasse; Quod etiam fatetur Johannes Marjana, Historicus Hispaniæ. *lib. V. c. 1.*

Nota CI. Nec eadem cum Suecis habuerunt insignia Gothi, prout Dani contendunt, quorum alibi respondebitur argumentis.

Nota CII. Verum ad Gothorum in Scondiam redeamus ingressionem, & audiamus Paulum Fagium in methodo explicandi hebraicâ, & Gvilhelmum Postellum, *lib. IX. & XV.* Ethymologiarum, qui Tviscones seu Teutones ex Scondiâ in Germaniam primò accessisse demonstrant. Idque si verum est, tunc fateri oportet Tvisconem ex Armeniâ in Russiam, & hinc in Finlandiam, atque sinu demum Venedico trajecto, Scondiam adivisse.

Nota CIII. Neque consequentiam admitto M. Olai Neritii, inferentis, prius Vitaflettiam, quam Gothiam, incolas consecutam fuisse. Quandoquidem hujusmodi repugnet illatio toti propemodum antiquitati, Vitos ex Gothia profectos, constanter asserenti.

Nota CIV. Quod anno Nini IV. & secundum orbis eluvionem CCLIII. Tviscon Sarmatis, Germanis atque Scondiis leges tradiderit, literasque, locupletes sunt mihi testes, Berofus *lib. V.* Anselmus Ryd, in sua mundi Epitome, *fol. 5.* & Achilles Gassarus, *pag. 4. & 6.* Quæ quidem scriptionis elementa, vir antiquitatis Gothicæ studiosissimus Bonaventura Vulcanius, *p. 13.* vocat absolutissima, quod quidquid ad veram pertineat prononciationem in se contineant; contestans porrò illa multis antè Ulphilam seculis, quorum tamen inventio ipsi falso adscriberetur, fuisse inventa.

Nota CV. Proinde cum Tviscon harum inventor sit literarum, fallitur, & fallit Johannes Gothus, *lib. 1. c. 7.* quædam his saxa, etiam antè diluvium, in Scandia fuisse inscripta, asseverans.

Nota CVI. Vocatæ autem Runicæ, quod artis essent plenæ, quam Scythæ, runam appellarunt. Runi etiam sunt magi Scondicè nuncupati, quod his mirificè abuterentur quondam literis, ad nefarium suæ artis exercitium.

Nota CVII. Isti præterea Characteres egregium antiquitatis testimonium perhibent linguæ Scondicæ & Germanicæ, hinc liquidò probantes illam cum Tviscone, non gigantibus, aut Troianis, vel Othinianis, ut quidam comminiscuntur, in aquilonis oras primum esse introductam, quod saxa passim vetustissima, literis Runicis, & sermone nostratum moderno, reperiantur inarata; Quod ipsum testantur antiquissimi Gothorum codices iisdem conscripti, quorum præcipuus est, qui Perusii hodiè monstratur.

Nota CVIII. Porrò tantâ Gothi elegantia, suas iis res gestas conscripserunt, ut eximius Poëtarum Statius, libro II. Sylvarum, ita canere non dubitet:

Getici cedat tibi gloria plectri.

Dion quoque Cassius, suis Gothos Græcis, in sapientiæ studio, adæquare non fuit veritus asserere.

Nota CIX. Quocunque Gothi arma protulerunt, eò simul sermonem attulerunt secum, ut fatetur non Paulus Fagius solum, ast etiam ipsa experientia, & præsertim in Italia, quæ permixtâ utitur hodiè linguâ, ex Gothicis & Latinis loquendi modis, quemadmodum Olaus Gothus in calce sui operis demonstrat. Scondicam ibi cum Italicâ conferens.

Nota CX. Quoad Tvisconis mortem & apothesin, quæ in annum, à diluvio CCCVI. inciderunt, consulendus est Anselmus Ryd. *fol. 5.* Sed Getam à Scondiis pro numine similiter cultum, fatetur priscus Angliæ historicus, Matthæus Vestmonasteriensis. *p. 142.*

Nota CXI. Idem miram inducit narrationem *p. 66.* de quodam Geaf, quem vetustissimâ hominum memoriâ, delatum ad Scondiæ littora in cymba remige destitutâ, recenset, eaque inventus infans, sopori deditus, & frumenti manipulum juxta caput repositum habens, & quod inde susceptus, ab accolis sollicitè fuerit educatus, cumque adolevisset apud Slesvicenses Jutiæ, ab ipso vocabulum sortitos, gloriose admodum regnasset. Ab eodem postea Geaff, Othini deducit genealogiam Matthæus Vestmonasteriensis.

Nota CXII. Quæ commemoro de Marso & Marte, non pauca habent antiquitatis testimonia domi, forisque, & præcipuè Herodoti *lib. VIII. p. 116.* ac Jornandis; Quibus accedens Priscus, asseverat gladium Martis Scythas possidere. Quâ dubio procul allegoria, non intelligit aliud quàm gentis Scythicæ ad bella promptitudinem gerenda.

Nota CXIII. Quæ in meo sequuntur commentario, de Getarum Deo Bleixen, cui posset addi Zamolxis; sicut etiam de consuetudine illorum sagittas in aërem librandi, testimonio nituntur Herodoti; *lib. IV. p. 121.* Nam licet de Getis loquatur Thraciæ, tamen eadem convenire Getis Scondiæ, constat, quod hinc progressi illuc, non econtrâ, hujusmodi secum eò ritus attulerint.

Nota CXIV. Quod templi usus, primis non fuerit Scondiis, fatetur Einhardus, ab Adamo citatus Bremensi. *pag. 6.* Cæterum ritus qui sequuntur, veterum orandi, sacrificandi, & funera humandi, eos describit

bit Crantzius *lib. 1. Svec. ac Huitfeldius, Tom. 1.* hicque simul addit, quod gentiles Scondiæ, capita hominum & brutorum duntaxat immolaverint, aut reliquum corporis in loco sacro suspenderit.

Nota CXV. Reliqua superstitionum portenta quæ comitantur, M. Adamus *p. 8. & 143.* similiter describit, Einhardum secutus.

Nota CXVI. Mox iidem subdunt, *pag. 9.* quo Gothi pacto, cum hostibus congressuri, eventum belli exploraverint.

Nota CXVII. Vitos, seu Danos, Gothorum esse progeniem, fatentur plerique Scondiæ scriptores interni, sicut etiam externi, videlicet Iliodorus in Chron. Jornandes *p. 595.* & Matthæus Westmonasteriensis. *p. 183.*

Nota CXVIII. Nec à Danais, Dais, vel Dacis, nominatos aut propagatos infra demonstrabimus. Verum quo Viti tempore sunt ex Gothiâ progressi, nemo Chronographorum annotavit.

Nota CXIX. Johanni Gotho *lib. 1. c. 8.* non assentior, qui clarissimæ nimium injurius genti, comminiscitur eam, ceu Scondiæ colluivem, à Gothis in propinquas maris insulas fuisse relegatam. Siquidem hanc illi coloniam, reliquasque fortissimas & nobilissimas, minuendæ solum gratiâ multitudinis, emiserint; Sicut etiam quærendæ alibi terrarum commodæ propterea habitationis. Atque si Vitis, propter hujusmodi ex Gothiâ migrationem, ista foret calumnia struenda, quos Jornandes *p. 595.* inter omnes Scandiæ nationes, præcipuum affectare nomen, ob nimiam corporis proceritatem, testatur, non video quâ possent ratione, cætera coloniarum Scondicarum agmina clarissima, eandem non incurrere labeculam.

Nota CXX. An tributa pependerit Viti Gothorum regibus, donec proprium sunt Regem nacti Danum, nec affirmare, nec possum negare, cum authenticam non habeam de hac re historiam, & divinari non liceat sincero Scriptori, ac multò minus divinando calumniari, nobilissimasque inter nationes, ita odium profeminare.

Nota CXXI. Danica vocatur hæreditas in legum codice Suetiicarum, quæ ad regium divolvitur fiscum, quando legitimus demortui hæres ignoratur, sic appellata & hinc inchoata, quod primò Vitis, seu Danis, postea etiam reliquis ex Scondiâ colonis, cum alibi terrarum pedes & sedes, fixissent, hæreditas in Patriæ solo contingens, denegaretur. Idque liquet evidentius ex prisco Vestrogothorum codice, qui Gothis in Græcia habitantibus, vetat opes capeffere contribulium, in Scandia morientium.

Nota CXXII. Ut tamen aliquem amoris declararent Scondii affectum erga filios, agnatos & cognatos, in peregrinâ demortuos militiâ, ingentia domi saxa, instar pyramidum fermè, defuncti Epitaphio inscripta, suorum memoriæ, tanquam cenotaphia quædam, suscitarent passim, & consecrarunt, pro ut meus veterum libellus Epitaphiorum, *cap. 2.* attestatur.

Nota CXXIII. Norvegos quoque suam trahere à Gothis originem, non Vestmonasteriensis modò, in Genealogia confitetur Rolphonis Normanni; *p. 183.* Sed idem luculentius comprobant morum & linguæ similitudo consuetudoque.

Nota CXXIV. Quod ipsum de insularibus ad Norvegiam pertinentibus dicendum populis. Et quidem ad Gronlandos quod attinet, ipsos Geographorum plerique à Suecis oriundos confitentur.

Nota CXXV. Itaque cum Vitiâ, Norvegiaque, Gothiam lubentes agnoscant patriam originalem, meritoque colant, a vero plurimum ab-

erravit Crantzius, p. 2. dum principiosuæ historiæ censuit Daniam Sueciæ, velut antiquiorem, esse præferendam.

Nota CXXVI. Gothos seu Getas ex Scondiâ similiter progressos, non aliunde, velut quidam somniant potius, quam probant, vetustissimi, fidelissimique contestantur authores, Ablabius, Jornandes, p. 596. Isidorus, p. 23. M. Adamus, Matthæus Vestmonasteriensis, p. 183. Martinus Polonus, Rodericus Sancius, Alphonsus Carthagenà, cap. 6. lib. 3. Andreas Rosendus, Albertus Crantzius, lib. 1. c. 1. *Suec.* Gersnerus in suo Mytridate, David Cytreus, præfatione in Thucididem, & Beatus Rhenanus suo in Procopium prologio, aliique propemodum innumeri, veteres ac recentes historici, ut hoc quodamodò inficiari, non sapientis, verum extremè sit hominis dementis. His porrò non minoris efficaciam domestica accedunt testimonia, scilicet prisca legum volumina; Saxa non pauca, multis ab hinc seculis inarata, suscitataque, quæ demonstrant luculentissimè, Gothorum hinc egressionem, eaque si Goropius, & alii, contrariæ assertores sententiæ, prorsus temerarii, vel unico inspexissent obtutu, non difficulter veritatem hoc in negotio agnovissent.

Nota CXXVII. Cæterum quoad tempus egressionis, confidenter asseverat Crantzius, lib. 1. c. 2. *Suec.* illam contigisse, quando Judæis Othoniel dominabatur, & propterea Johannes Gothus, lib. 1. c. 14. annum à diluvio, DCCCLXXV. hujusmodi Scondiorum excursioni, censuit adscribendum.

Nota CXXVIII. Neque tamen eas ob causas quas Johannes allegat, Gothi modò eruperunt, nempe ut vindicarent injurias à populis sibi transmarinis illatas, & suam demonstrarent bellandi fortitudinem, sed potius quod Scondia minus hoc tempore exulta, tantæ incolarum non sufficeret alendæ multitudini.

Nota CXXIX. Vero etiam dissimilis videtur assertio Jornandis, qui Gothos solum tribus advectos navigiis commemorat Ulmerugiam invasisse. Quamquam non ignorem, Gothis identidem ex Scondiâ, copias esse auxiliares, non paucis submissas seculis, & primam modò gentis excursionem, potius explorandæ gratiâ regionis transmarinæ, quam subjugandæ, institutam esse.

Nota CXXX. Multo autem post tempore Viti à Gothis, Suecisque, in commilitium sunt adhibiti, videlicet, postquam Danicum sunt nomen fortiti; Siquidem exteri scriptores, nullam faciant mentionem postea Vitorum, aut Danorum seu Dacorum, veluti commilitonum. Quod porrò cum Gothis, atque Suecis, Dani & Norvegi, arma junxerint in hujusmodi excursionibus, diverso mundi tempore factis, ex historiâ non obscure liquet Normannicâ. *Crantz. lib. 1. c. 4. Suec.* Attamen Gothico fermè omnes nomine, diu ab exteris censebantur, ut postea iidem Normannico.

Nota CXXXI. Matthæus Vestmonasteriensis, pag. 183. binam fingit Gothorum nationem Magogo progenitam, asserens unam Scythiæ dominatam Asiaticæ, & uxores habuisse Amazones; Sed alteram in Scythia habitasse Europæâ seu Scondicâ, indeque cum rege suo Berico in transmarinas erupisse regiones. Quippè falsissimam esse hanc sententiam, ex citatis paulò antè Chronographis, est manifestum.

Nota CXXXII. Tantundem habet veritatis quorundam assertio aliorum, qui à Getis seu Gothis, Danis seu Dacis in Tracia, Gothos, & Danos in Scondia, non potius illos ab his fabulantur oriundos, vetustissimorum maligne reluctantes scriptorum testimoniis, & præ invidia non

non considerantes, quod migratio Gentium incultas, sterilesque, cum cultis, frugiferisque soleant commutare provincias, non vice versa. Id tamen fecissent Gothi & Dani, si ex amœnissimis orientis regionibus, in frigidissimas horridasque Septentrionis oras migrassent.

Nota CXXXIII. Non paucas hujusmodi frivolas, invidasque habet assertiones Petrus Rosfontanus, pag. 12. & c. in suo contra Johannem Gothum libello apologetico, quibus cum alibi sit responsum, illarum hic supersedeo confutatione.

Nota CXXXIV. Rosfontanum sequitur Erasmus Michaëlius Lætus, in prolixo, quod in nuptias scripsit Friderici II. Regis, Danici, epithalamio, p. 42. & 58. Tamen cum diu vagatus & nugatus est, demum p. 132. Gothorum ex Scandia confitetur egressionem.

Nota CXXXV. Sed quidam Christianus Cilicius, Cimber, in historia belli Dithmerfici, lib. I. contumacius eundem propugnat errorem, nec palinodiam canit; Æquior proinde scriptor Daniæ Jonas Coldingensis, p. 34. castris istorum desertis, ad nostra quodammodo secessit. In multis tamen aliis Scandiæ antiquitatibus proferendis, nobis reluctatur, quem propterea ex professo alibi aggrediemur.

Nota CXXXVI. Genebrardus quidam Parisiensis in Chronologiâ orbis, lib. I. p. 35. existimat totam fermè Europam, usque annum à diluvio DCCCLXXXIV, vacuam habitatoribus fuisse. Quæ opinio quam sit veritati conformis, ex Gothorum liquet historia, qui IX. prius annis fuerant ex Scandiâ progressi, & multis antea seculis eam ingressi.

Nota CXXXVII. Sed computus Johannis Magni calamum revocat, qui lib. I. c. 14. Berico sceptrum Gothiæ traditum, Anno secundum aquas DCCCXXXVI. memorat. Quam porro verus sit iste calculus, & alia quæ de rebus Berici gestis, domi narrat, syncerus Scandicæ æstimator historiæ, non difficulter ex dictis judicabit.

Nota CXXXVIII. Pari Gothus versatur fide, in assignandis Berico cum Gothicis copiis egresso, domi successoribus. Nam quod Bericus habuerit filium Humulphum, & huic regimen assignaverit Sueciæ, Gothiæque, nemo Scandicorum meminit scriptorum, præter Johannem Gothum. Sed quidam illorum fatentur, quod Bericus postea domum reversus, ipsemet Suecis imperarit.

Nota CXXXIX. Eandem merentur censuram, quæ scribit lib. II. de Humelo & Gothilo. Quippè horum nullus quoque alius meminit scriptorum, præter Henningem, qui seductus eâ, quam habet Johannes de Gothilo, narratione, circa annum propterea mundi MMDC. in Scandia istum regnasse conminiscitur. Quoad illum verò quid censeam, mecumque alii præter Johannem Scandiæ historici, postea indicabo.

Nota CXL. Quædam alia Sueciæ historia seu potius annalium scoria, subrogat Berico, domi Getericum, tanquam filium, & huic Philmerum, licet uterque Gothorum fuerit solum Rex, in exteris grassantium regionibus, illeque VI. & hic VII. foris regnaverint à Berico seu Erico.

Nota CXLI. Plurimis quoque fabulis ipsorum complet idem scriptor vel fictor historiam, & simul commiscet gesta Gothorum externa cum domesticis. Deinde Philmero substituit Ingonem, sed alii Nordianum, & post Hervitum, quam legitime infra discutiemus.

Nota CXLI. Cæterum Johannes Gothus, cum reliquis Sueciæ quibusdam minus authenticis historicis, non Erico seu Berico Getericum; Ast Erico II. ipsum & Philmerum, Nordianumque subrogat; Etsi prius illos Gothis trans mare dominatos, asseveraverit,

Nota CXLIII. Laurentius Nericius, suo narrat Chronico, in quibusdam inveniri historiæ fragmentis, quod primus fuerit Sueciæ Rex quidam Vilchinus, & hinc illam Vilchinlandiam fuisse diu vocatam. Et forsitan aliquid habet veritatis hujusmodi assertio, cum post Gothorum emigrationem, & usque Asianorum cum Othino immigrationem, non pauca transiverint secula, interimque, dubio procul, Reges in Suecia plurimi regnaverint, quorum nè quidem nomina, multò minus historiam tenemus. Quod accidit nobis dispendium, propter crebras gentium huc infusiones, & crebriores identidem effusiones; Falsum tamen est quod primus fuerit Vilchinus Regum Sueticorum, prout nostra evincit Censura Apologetica.

Nota CXLIV. Ad Scandianorum reversus excursionem invenio concordia scriptores assensu, fateri Visigothos, Hypogothos, Ostrogothos, Gothorum esse conterraneos, hosque velut species existere, & illos genus. Quod tamen evidentius demonstrat patria ipsorum originalis, in Ostrogothiam, Vestrogothiam, & Austrogothiam seu Smalandiam, hodiè etiam divisa.

Nota CXLV. Amazonas Gothorum esse conjuges ex Scandia, non Asia, ut fabulatur Vestmonasteriensis, oriundorum, eximiaque diu belli gloria floruisse, testantur Ablabius, Jornandes, p. 598. Orosius, Isidorus, M. Adamus, p. 87. Tritemius, Crantzius, lib. 1. c. 6. Suec. plurimique horum sectatores.

Nota CXLVI. Nec in Capadocia solum Pontica, & Asia, dominium reliqua obtinuerunt Amazones, sed borealia etiam orientaliaque maris Baltici olim littora, frequentes & potentes, accoluerunt, quarum occupant hodiè regionem Ostrobotnienses; Ubi fuerant, dubio procul, à maritis relictæ, bellum in remotiores orientis populos ferventer proferentibus.

Nota CXLVII. Porrò crebram facit mentionem provinciæ hujus Amazonicæ M. Adamus, p. 87. & 139. & nautarum seductus narrationibus, quædam admiscet paradoxa.

Nota CXLVIII. Chronicon Islandiæ, quod Arngrimus Jonas conscripsit, lib. II. p. 114. priscis refertum documentis, Adamo suffragatur, præfatam vocans ditionem Scandicè, *Quenland*, hoc est regionem fœminarum. Quod currentis ævi homines, nimis corruperunt vocabulum, ditionis partem Amazonicæ, *Kajanlandiam*, pro *Quenlandia*, vitiose appellantes.

Nota CXLIX. Gepidas ex Gothis etiam propagatos, in Scandiaque natos, liquet ex Ablabio, Jornande p. 602. ac Procopio, p. 308. lib. III. belli Vandali, quem consulat, oro, Lector.

Nota CL. Getulos natione pariter esse Scandios, fatetur Isidorus, lib. IX. & XIV. ubi sobolem vocat ipsos Gothicam.

Nota CLI. Eadem Herulos gloriari patriâ, citato Isidorus loco asseverat: Sed copiosius Procopius, lib. II. p. 89. & 90. belli Gothici, ubi simul religionem describit Herulorum.

Nota CLII. Heruli suos confitentur meritò populares esse Hunnos. Enimverò ipsos ex Scandia egressos, in memoria, sermoneque nostratum, perseverat; Et historia idem asseverat Martini Poloni, quam Rodericus Sancius lib. I. c. 9. allegat. Falsa proinde est assertio Jornandis p. 611. & omnibus rectè philosophantibus omninò contraria, à Faunis & Sagis, Hunnorum deducendis originem; Quam quoque Albertus Crantzius, lib. 2. c. 15. Suec. ceu fabulosam averfans, aliam substituit, non tamen vero prorsus conformem.

Nota

Nota CLIII. Scondiæ Ruffiam, multo quondam tempore, *Hunegard* appellarunt, prout veteres testantur libri, quod Hunni, post suam ex Scondiâ digressionem, diu illic defederint; Quibus cum Froto Danorum Rex, teste Saxone, *lib. V. p. 80.* horrendum habuit conflictum, aliique Scondiæ Principes.

Nota CLIV. Pervetus ille scriptor Agathias *lib. II. p. 418.* Procopio adjunctus, asserit Britones ab Hunnis propagatos.

Nota CLV. Nominis vocabulum traxerunt Hunni à suo ex Scondiâ ductore, non ab illo Berosi Hunno, & Tvisconis progenie.

Nota CLVI. Suevi seu Helvetii ex Scondiâ se oriundos, non diffitentur; Quibus assentitur Bodinus *p. 168.* in sua Methodo historicâ, & isto Lucanus versu:

Fundit ab extremo, flavos aquilone Suevos.

Nota CLVII. Alanos, gentem esse similiter Scondicam, constat testimonio Procopii *lib. III. p. 309.* belli Vandalici; Conradi Peutingeri, *p. 687.* Josephi *lib. VII.* belli Judaici, Isidori *lib. XV.* & Adami Bremenfis. *p. 139.*

Nota CLVIII. Qui fatentur historici, Alanos ab Alaniâ Scondiæ insula propagatos & nominatos, non à Sala fluvio Saxoniae velut Crantzius, *lib. III. c. 2.* suae Sueciae, conjecturâ, minus probabili, colligit,

Nota CLIX. Vinulos seu Vinidas aut Vennedos, gentem esse Slavonicam, non Scondicam, demonstrat Cromerus in prolegomenis historiae Polonicae, ab illisque Finnos advenam Scondiæ populum trahere nominis & generis originem, hinc non obscure liquet, quod qui principio Venedi, postea vulgo Venni & Fenni, Finnique sint appellati. Immo Germani eos hoc etiam tempore, Vennen nominant, & ab aliis finus quem accolunt Venedicus inde nuncupatur.

Nota CLX. Propriâ ipsimet linguâ, se vocant *Somalaitas*, ita vocabulo nonnihil variato, suam ex Sauromatis seu Sarmatis indicantes originem.

Nota CLXI. Hinc manifestum evadit, quam turpiter illi sunt hallucinati, qui Finlandiam, quasi bonam terram, perhibent appellatam. Gravius tamen isti labuntur, qui Etymologiam illius deducunt à Fyndland, asserentes, ipsam à Suecis ita vocatam, quod ab horum inhabitaretur hostibus.

Nota CLXII. Jacobus Ziglerus demonstrat, *p. 495.* quod Plinius *lib. IV.* per Eningiam intellexerit Finningiam, & alibi, per Pannoniam, Scondiæ Finnoniam. Demiror autem in M. Adami historiâ, nullam fieri mentionem Finlandiae; Nec hanc per nomen Fenvediae arbitror intelligi, cum ille Fenvediam collocet inter Sueciam & Norvegiam, Vermelandiaeque faciat conterminam.

Nota CLXIII. Verisimilius quod per Schifinnos, quos ille Germanicâ seductus voce Skricschun, Scritefinnos, aut neotherici Scricfinnos, eandem ob causam, vocavit, Finnones intellexerit, simulque reliquos finus Bothnici, ex utraque parte accolos, videlicet, Angermannos, Vesterbothnienses, Lappones, Ostrobothnienses, quod isti pariter, hujusmodi utantur lignis repandis, in faciendo per hyemem itinere, idque propter superandam facilius nivium ibi profunditatem, Schy, non Scry vel Scrich, appellatis.

Nota CLXIV. Nec alio sub vocabulo, Lapponum Adamus meminit, qui ejusdem sunt nationis, cum Finnonibus & Livonibus, sermonisque propterea non magnopere diversi, Porro Schifinnorum occiden-

dentalium & Borealium, fuisse civitatem Helsingaland, seu potius Helsingalund, communem, Adamus *p. 142.* commemorat.

Nota CLXV. Jornandes Adamo vetustior, hos *p. 595.* intelligit Finnos, quos Scandiorum appellat mitissimos; Nam hodiè isti etiam boreales Sueciæ populi, mansuetudinis & humanitatis in advenas, florent sanè præconio.

Nota CLXVI. Cum Scandia veteribus appelletur scriptoribus, vagina & officina gentium, illorum Olaus Gothus in præmio libri VIII. nixus autoritate, affirmat plusquam XXXIV. reges ex Scandia, diverso mundi tempore, cum plurimis identidem bellatorum millibus, in transmarinas erupisse regiones.

Nota CLXVII. Quos exercituum Duces, ab imperio semper regis in Scandia dominantis dependisse, testatur Alphonsus Cartagena, *lib. 1. c. 6.* in sua Principum Hispanicorum anacephaleosi.

Nota CLXVIII. De virginum cum sacris hyperboreis in Delum hinc olim transmissione, loquitur Herodotus *lib. IV. p. 112.* eamque Scandiis consuetudinem Jacobus Zieglerus *p. 474.* mecum accommodat, quos antea probaveram, esse Hyperboreos, non quod supra boreæ habitent flatum: Verum quod hujusmodi sint ventis communiter expositi.

Nota CLXIX. Cæterum quæ in mea sequitur Chronologia, narratio, de Regina Disa, præterquam quod in hominum sermonibus firma hæcenus perseveraverint, simul ab Olao Gotho *lib. IV. c. 6.* comprobatur.

Nota CLXX. Nec Disa eadem est, cum Gambaruca; Siquidem hæc multis post illam florens seculis, Longobardorum suaserit egressionem.

Nota CLXXI. In memoriam tanti beneficii, quod Scandiis exhibuit Disa, tertiam hebdomadæ feriam de ipsa nominarunt, sacris Regiæ dicatam, sicut etiam brumales Upsaliæ nundinas, ab eadem vocarunt Disanas. Nec vera Germanorum opinio, afferentium, ex suo corrupto loquendi modo, feriam Dingsdag appellatam, quod olim iudicio foret deputata exercendo, Ting Scandice nuncupato; Quandoquidem ipsum feriæ VII. nomen, quod sonat *diem legis, Lougerdag,* non obscure demonstrat, iudicium in ea exercitum fuisse; Verum reliqui Septimanæ dies, à Deorum sunt nominibus vocati, nimirum primus à Sole, alter à Luna, tertius à Disa, quartus ab Othino, quintus à Thoro, Sextus à Frey, & septimus à jure dicundo.

Nota CLXXII. Quæ scribo de Gigantum in Scandiam immigratione ac commoratione, pervetusto nituntur testimonio Saxonis Grammatici, *p. 9.* Erics Upsalensis *p. 12.* & scriptorum Islandicorum, præcipue verò Arngrimi Jonæ, qui *lib. 1. c. 4.* hanc ex professo tractat quæstionem. Quibus accedit Olaus Gothus, qui libro sui operis V. eandem probat rationibus & iconibus, tantisque qui noluerit fidem authoribus tribuere, Scandiam perlustret admirandis Gigantum operibus plenam, & nostram diutius non respuet sententiam.

Nota CLXXIII. Tales monstrosi homines montium cavernis habitantes, Scandiis dicebantur Jettar, Refar & Kempar; Nec Cimber & Kemper, prout quidam sibi blandiuntur Danorum, eandem habent significationem; Siquidem ex Cimmeriis & Sicambris, variato nimium vocabulo, profluxerit, Cimber, non à voce Scandicâ, Kemper.

Nota CLXXIV. Verisimilior est alia eorundem sententia, quâ Ryslandiam, quasi Refelandiam, ideò dictam in primis contendunt, quod Gigantes ipsam frequentiores inhabitaverint olim, & propterea hodiè proceriores ibi, quàm alibi terrarum, homines inveniri.

Nota CLXXV. Nostra de Trojanorum migrationibus narratio, vetustissimos, certissimosque sequitur auctores, quorum hoc de negotio, sententiam, Hieronymus Gebuilerus illo contraxit fideliter opusculo, quod scripserat de Genealogia Principum Austriacorum seu veterum Habsburgicorum.

Nota CLXXVI. Nec Gebuilerus solum confitetur, Troianorum in Chersonesum Danicam & Scondiaë provincias, effusionem; Sed etiam Christianus Cilicius, in historia Dithmerforum. *lib. 1. illos Cimbro- tantum appellans; Arngrimus Jonas in Chronico Islandiæ lib. 1. p. 45. & Haraldus Huitfeldius in sua de Normannis relatione, quam in calce, tomi primi, loco corollarii positam, ex Thoma compilavit Ualsingamo, & aliis Britanniaë scriptoribus.*

Nota CLXXVII. Quibus, cum in hoc labitur Huitfeldius, quod ibi asserat Gothos à Troianis propagatos, & Danos à quodam Troianorum Principe Danao, ita nominatos, quemadmodum supra demonstratum, & infra mox quoad Danos, copiosius demonstrabitur.

Nota CLXXVIII. Surtvinbarteri dominium in Vitos, memorat Achilles Gassarus *p. 74.*

Nota CLXXIX. Emigrationem de Chersoneso Scondica, & aliis in Saxonia pridem occupatis ditionibus, Cimbrorum Troianorum, variasque horum in orbe grassationes, describit Christianus Cilicius *lib. 1. natione ipsemet Cimber; Qui tamen plus æquo subinde genti suæ blanditur.*

Nota CLXXX. Chersonesum, post egressionem inde Cimbrorum, colono ferme vacuum, probabilius quidam referunt annales, à Jutore Saxonum Principe, occupatam & nominatam, quam illi, quos supra produximus.

Nota CLXXXI. Veterem nostratium historicorum controversiam, de Humelo, Thoro, Dano & Noro, Scondiaë regibus, dirimendi, primam mihi suggestit Chronicon Islandiæ rationem, quod in eo Arngrimus, *p. 32. Principum produxerit illorum genealogiam, ex pervetustis Scondiaë documentis, in Islandiâ conservatis, compilatam; nonnullis tamen cum erroribus.*

Nota CLXXXII. Nam inprimis vocat Snore, cognomento Gumble, hoc est, antiquum, pro Humble, nisi forsitan ipsemet potius Saxo sit lapsus, qui primus in Scondica meminit historia, Humbli seu Humeli, & perperam in vetustis legerit exemplaribus, suoque inscripserit simul Chronico, Humblum pro Gumblum, cum dicat Arngrimus, Snore ideò tale fortissimum esse cognomen, quod CCC. vixisset annos.

Nota CLXXXIII. Secundo fallitur Arngrimus, quod pro Daun seu Dan, ponat, vitiosè legendo & scribendo, Faun, insuperque hunc nomenet fœminam, non masculum, ac sororem Thoronis & Snoronis filiam.

Nota CLXXXIV. Anguli turpiter oblitus qui III. fuit Snoronis filius, binas illi natas attribuit, Miollam & Drifvam. Veraciter tamen Thoroni filium deputat, Nore, qui sororem habuit Goejam, & fratrem Gorum, Ostani Gylfve avum paternum.

Nota CLXXXV. Hinc erronea etiam proditur aliorum assertio, qui Humelo tribuunt filios, Snore, Nore, Ostenum; Sicut & reliquorum, qui eosdem Danumque Urbaro genitos, simili perhibent veritate.

Nota CLXXXVI. Pleraque Historiarum fragmenta Scondicarum, Humelum, Gothiaë vel Sueciaë faciunt Regem, indeque Danum Vitis missum subsidio; Quod ipsum confitetur alienigena Petrus Trecen-

fis, suprâ non rarò citatus. Proptereâ falsa est quorundam opinio Danorum, qui Humelum Gothis invidentes, malitiosè & mendosè asserunt Humelum Sielandiæ duntaxat Satrapam vel Judicem exstitisse.

Nota CLXXXVII. Conveniunt tamen Suetici & Danici scriptores, quod Vitafletia nomen à Dano fuerit sortita, eademque referunt mecum fermè, de promotione Dani, & Jutorum subjugatione, ut superiores testantur paginae.

Nota CLXXXVIII. Porrò Danum scepro potitum Vitafletia ac Jutia, circa hoc mundi labentis curriculum, non prius, firmissimis probatur rationibus, quarum prima & potissima sumitur, ab Othini adventu in Scondiam; Is autem infallibili Historiæ Norvagicæ testimonio, fol. 2. p. 31. contigit Anno circiter XXIV. ante Christi natalem. Illa siquidem asserit, quod Othinus à Pompeio, viribus Romanorum subnixo, pulsus ex Asiâ minore, secesserit primò in Ruffiam, & postea in Saxoniam, indeque Scondiam invaserit, & ipsam subdiderit. Proinde cum unanimis sit Chronographorum consensus, ut liquet ex Gassaro p. 96 quod Pompeiana in Asiam excursio, annis LX. antequam Christus nasceretur, acciderit; Sicut etiam Saxo Scondiorum antesignanus fermè scriptorum, Othini facit mentionem in vitâ Hadingi, pag. 12. qui pronepos Dani fuerat, hinc concluditur, Danum penultimo antè Christum seculo, Regnum in Daniâ fuisse auspicatum.

Nota CLXXXIX. Nec minus est propemodum efficax altera ratio, quâ cum liquidò comprobetur Othinum Lothero Dani filio, in Vitafletia regnante, in Scondiam penetrasse, colligitur etiam indè, ultimo Danum seculo, priusquam Christus nasceretur, in suâ Vitiâ rerum esse potitum. Enimverò priscum Norvegiæ Chronicon, quod nuper Joannes Martini, parochus in Daniâ Slangerupensis, ex Typographia publicavit Haffniensi, fol. 2. memorat Schioldum Dani nepotem, uxore gavifum Sagâ quâdam Othini sociâ in Scondiam, indeque Schioldungos Danorum Reges suam habere originem. Sed corrupto usus Joannes exemplari manuscripto, pro Schiold Lotherson, Schiold Otneson, textui perperam inseruit; Quandoquidem certò constet certius, Schioldum, à quo Schioldungi, Lothero genitum fuisse parente, non Othnero.

Nota CXC. Saxo etiam confundens historiam Lotheri & Hotheri, qui XIV. à Dano regnavit, Thorum Othinumque facit Hothero synchronos, & quod Lotherus bellum cum Othino hujusque filio gesserit Baldero, id falsissimè tribuit Hothero, plurimis exindè annis Daniâ gubernanti. Ista est tertia ratio, quæ cum probet Othinum sub Lothero in Scondiam accessisse, profugum ab Asiâ, ex ipsâ licet inferre, Danum Lotheri patrem, proximo antè Christum seculo, in Daniâ regnasse.

Nota CXCI. Quando in Suecia dominabatur Ostenus Gylvi, contigit Othini adventus in Scondiam, prout Historia confitetur Norvegica, & Islandica. Sed hujus insuper testimonio constat, Osteni proavum, Thorum, fuisse Dani fratrem germanum, indeque propterea liquet, quantum illi à veritatis tramite aberraverint, qui regimen Dani, tot antè Christum seculis statuere non erubuerunt. Quæ est quarta nostræ sententiæ ratio.

Nota CXCI. Nec ultima eandem minus roborat, quæ ducitur à Catalogo Regum Sueticorum, Danicorum & Noricorum. Quippè si eum qui legitimè contextus est, à nonnullis Scondia Historiis, non porrò quem ab humanæ salutis exordio, inchoaverimus, sufficientes

in ipso personas & Regum numerum, temporis intervallo respondentem, inveniemus. Nec toties de Regum, in his regnis defectu, queri cogemur, quoties id frustra Crantzius facit. Neque tot comminisci Reges, quot Johannes Gothus in sua confingit Historia, necessarium existimabimus. Quæ profectò ratio, cum præcedentibus quatuor, suo extorquet iure, quod Danus ultimo, vel saltem penultimo, antè Christi natalem sæculo, Vitis cæperit dominari, & quod fabulas, non historias, narrent, qui Catalogo Regem Scondicorum, quem Saxo primus latinè contexuit, aliud temporis exordium assignant.

Nota CXCIII. His loco Epilogi accedit Christianus Cilicius, quilibro primo, belli Dithmerfici, affirmat, quod imperante Augusto Cæsare, Dani expulsis Cimbrorum reliquiis, sibi Jutiam subjugarint; Atque cum ista contigerit victoria Dani, Principis fortissimi auspicio, ut Scondicæ farentur historiæ, hinc consequens est, quod regnum Dan suum exorsus sit isto, vel non multo prius, tempore.

Nota CXCIV. Quæ Johannes Gothus memorat, de præceptis quibusdam Dano, sceptrum Vitæ suscepturo, per Humelum patrem præscriptis, in odium gentis conficta esse, mihi persuadeo.

Nota CXCV. Fragmenta vetustatis quædam, sicut etiam Saxonis epitome quæ prodiit olim ex typis Germanicè, narrat, *fol. 3.* quod Juti contra Saxonum incursionem, modò propugnaculum illud limitaneum objecerint; Ideoque falluntur, qui Getherico, velut primo hujus operis conditori, postea ipsum adscripserunt.

Nota CXCVI. Insulæ, quas Vitorum natio incolebat, post susceptum à Dano illarum regimen, multo tempore Danaholmar vocabantur; Quod tandem sola retinuit vocabulum, quædam insula inter Sueciam, Daniam & Norvegiam, constituta, velut centrum. Cujus proinde unam sibi portionem Suecus, alteram Danus, & tertiam Norvegus, vendicant; In eaque colloquia de regnorum suorum negotiis, crebro frequentantur; Quando tantum honoris Danus & Norvegus, Regi Sueonum seu Upsalensi, decreto compulsi Othiano, prout liquet ex historiâ Norvegicæ, *fol. 16.* exhibuerunt, ut simul ipso equum ascendente, ille frenum, hic stapedem, officiosi continerent. Ita pervetus legum Vestrogothicarum fatetur codex, sed insulæ fit mentio in ea limitum designatione, quam Emundus & Suenotho, minus justam, inter Gothiam & Daniam postea instituerunt.

Nota CXCVII. Hinc luce clarius patet meridianâ, quam synce-
rus fuerit scriptor M. Christiernus Petrius, qui, ut alibi quoque inculcavimus, totam vocat Scondiam, Danianam insulam, quo jure viderit ipse. Quandoquidem Dani, non fuerint unquam totius Scondiæ inhabitatores, & licet quandoque Reges illorum, Scondiæ possessores fuerint, non tamen veteris propterea nominis jacturam passa, ut non Italia vel Hispania, quod Gothorum fuerit armis subjugata.

Nota CXCVIII. Fœdum quoque crimen falsi admisit, qui vetustum, de conventu Regum Scondicorum, Danaholmensi, & honoribus Sueco ibi exhibitis, textum scelerate corrupit, codicique ita legum Scondicarum apposuit. Nam quanta fuerit Regis Upsalensis præ aliis Scondiæ Principibus olim eminentia, excellentia & potentia, M. Adamus in suo de situ Scondiæ libello, *p. 141.* etiam non contigit.

Nota CXCVIX. Jornandes asseverat *p. 55.* Danos Gothorum sobolem, Herulis bella movisse, sedibusque exuisse; Undè suspicandi, non affirmandi, capio occasionem, quod fortassis Heruli, Vitiam priores inhabitaverint.

Nota CC. Vel forsitan Dani, trans Oceanum, ex suis erumpentes insulis, una cum Gothis, seu aliis Scandiæ agminibus, Herulos alibi terrarum desidentes, profligarunt, nomenque suum in Asiam usque propagarunt. Siquidem hinc Danos seu Dacos, illuc progressos, non contra, nec Danos à Dais vel Danais, appellatos, certus existimo, mecumque Albertus Grantzius, quem Lector consulat. *lib. 1. Suec. p. 206. & 224.*

Nota CCI. Cæterum Norus, Dani fratre natus Thoro, primus Norvegiæ monarcha evasit, idque ultimo etiam antè Christum seculo, velut ex præcedentibus liquet rationum monumentis. Sed priores Norvegiæ Regulos, invidit nostro ævo Arngrimus, ut ipsemet fatetur, illorum lubens volensque prætereundo notam sibi historiam; Subticit quoque alios Scandiæ Principes, qui multo antè Othinum tempore, rerum hic sunt potiti, teste ipsemet; Quod hominis silentium invidi, magno est Scandicæ historiæ detrimento.

Nota CCII. Posterius similiter Nori subticit, quorum in ordine duodecimum statuit esse, Haraldum Pulchricomum, in linea recta inde descendentem. Quæ assertio minus probabilis videtur, cum Pulchricomus, nono post Christum seculo in Norvegia sit dominatus, & impossibile sit, interea non plures inter ipsum & Norum fuisse generis propagatores. Deinde Chronicon Norvegiæ, quod Thiodolphus Frode conscripsit, rogatus à Pulchricomo, suos cognoscere majores desiderante, Haraldus genus paternum, à Freij Deo, prolixiori multo serie, non à Noro, deduxit, prout alibi ipsemet confitetur Arngrimus.

Nota CCIII. Neque minus illi falluntur, qui Norvegiam à Noro sortitam contendunt hujusmodi appellationem, quorum aliqui, sic dictam, quasi viam Nori vel parietem; Alii verò, quod esset Nori regnum. Enimverò nomen illa suum, à situ obtinuit boreali, & quod ad borealem vergeret mundi plagam, vocata fuit Scandicè, Norryche, hoc est, regnum boreale, eandemque ob causam, à populis occiduis appellata fuit, Normannia.

Nota CCIV. Post Nori parentem Thorum, rectius collocantur, Urbarus & Ostenus Sueciæ Gothiæque Reges, quam post Frotonem II. velut ex vetustioribus, ac emendatioribus, liquet Scandiæ Chronicis.

Nota CCV. Horum potissima sunt Norvegicum *fol. 3.* & Islandicum, *p. 31. & 32.* quæ cum Ostenum hoc ponant loco, & in aliis Urbarus ipsi semper historiis conjungatur, utrique hoc spatium in mea Chronologia, non immerito assignavi.

Nota CCVI. Nec minor est consensus scriptorum Sueticorum, de Cane, quem Ostenus, Norvegis Regem obtrusisse memoratur.

Nota CCVII. Sequitur Othini seu Vodeni adventus in Scandiam, de quo si lector antiquitatis studiosus, exactiorem desideraverit notitiam, legat Norvegiæ & Islandiæ historiam *p. 47.* Chronicon Ecclesiasticum venerabilis Bedæ *lib. I. cap. XV.* M. Adamum *p. 143.* Sabellicum & Matthæum Vestmonasteriensem, *p. 174.* qui reliquis, hac in re, copiosior existit.

Nota CCVIII. Hic tamen magnopere lapsus est in Genealogia Vodeni, quam ab Adamo minus verè traducit, cum incredibile sit, quod non plures intercesserint personæ, quam ille producit.

Nota CCIX. Nec prætereà fidem in hoc meretur, quod feriam hebdomadæ VI. à Frigga Othini conjuge nomen sortitam velit, cum à Frey idolo fuerit appellata, indeque Freydag, non Friggedag, vocetur.

Nota CCX. Gravius porrò fuit hallucinatus Saxo *p. 93.* qui Othinum

num facit Thori parentem, cum hic multo decesserit tempore, antè illi-
us in Scondiam, prout ex dictis hætenus manifestè constat, adventum.

Nota CCXI. Potius etiam credo Historiæ Adami *p. 40.* finum
Daniæ Ottoniensem, ab Imperatore nuncupatum Ottone, asseveranti, quam
alteri cuidam, eundem ab Othino vocabulum esse fortitum fabulanti.

Nota CCXII. Nec parum injurius est Saxo Sueonibus, quod Othi-
num falsò dicat, propter incolarum inertiam, libentius & frequentius in
Sueonia, quam aliis Scondiæ regnis commoratum. Longè verò aliud no-
stratibus hac in re, testimonium perhibet, M. Adamus *p. 140.* qui calu-
mnia hujusmodi Saxonis non rarò manifestat.

Nota CCXIII. Nullibi tam fabulosa est Saxonis narratio, atque in
historia Othini; Verum tamen asserit, quod Othinus fuerit monoculus, &
tale Scondiis numen, quale aliis fuerunt gentibus, Plutus & Protheus.

Nota CCXIV. Nec secum Othinus in Scondiam adduxit Thorum,
prout Chronicon affirmat Noricum, *fol. 3.* ipsum faciens unum ex Othi-
ni archiflaminibus, quos Diare vocat, cum secus alibi demonstraverimus.

Nota CCXV. Vera tamen pleraque sunt, quæ idem narrat Chro-
nicon, de Frotonem, Othini successore; Sed quod Fruam seu Friggam,
Othini uxorem, Frotonis etiam tribuat matrimonio, plurimum à vero
discedit, ab aliisque Scondiæ scriptoribus, ad orbitam reducitur veri-
tatis.

Nota CCXVI. Communis illi exorbitatio, cum aliis Sueciæ ac
Norvegiæ historiis, qui Frothonem primum, cum altero, hujus nomi-
nis, Suetico Rege, perperam confundentes, quidquid illi esset tribu-
endum, huic minus veraciter adscribunt. Magis tamen hac in re cul-
pabiles Norvegici sunt historici, quam Suetici, quod hi ab illis, velut an-
tiquioribus, seducti, aberraverint.

Nota CCXVII. Isto Scondiis Frotonem dominante, Christum in Ju-
dæa natum, propterea censeo, quod omnes Scondiæ vocent historiæ,
Regem illum Frotonem, qui rerum illo tempore hîc potiretur, nec al-
teri magis conveniat narratio, quàm huic, utpotè, quem discursus de-
monstrat præmissus, eodem profus tempore in Scondiâ regnasse. Qui si-
mul evincit, quod nullâ possit ratione, Frotoni IV. Danorum Regi, talis
convenire prærogativa, licet eam plerique hætenus Scondiæ historici, a
Saxone turpiter decepti, Frotoni IV. tribuerint, qui longo post tempo-
re floruerat.

Nota CCXVIII. Quæ fallacissima temporis æra, multis præbuit a-
liis quoque occasionem erroribus, prout alibi sufficienter est demonstra-
tum.

Nota CCXIX. Non verò igitur dissimile videtur, quod Froto i-
ste, toti fuerit Scondiæ dominatus; Quandoquidem Sueci, Dani & Nor-
vegi, tanto illum sint prosecuti honore, ut Numinis loco ipsum venerari
mortuum non dubitarint, & genus ab ipso regium se propagatum habe-
re, sibi perhonorificum semper postea existimaverint.

Nota CCXX. Ipsum tamen Saxo, minus rectè de illo informa-
tus, solum vocat Deorum satrapam Scondicorum, *p. 38.* Qui simul in hoc
fallitur, quod Frotonem hunc primò imolationem humanarum institu-
isse victimarum perhibeat. Siquidem aliundè constat certò certius, Go-
thos multò antè Christi natalem humanis Martem hostiis placasse.

Nota CCXXI. Froe, non Frotonem, appellat illum Saxo, *p. 50.* & Ada-
mus ipsius progeniem, Inglingar vocatam, genus esse gigantum, affirmans
gigantem fuisse Frotonem, non obscure indicat. Ibi tamen aberrat, quod
asse-

asserat Haquinum, cognomento divitem, Norvegiæ principem quem à Fro-
tone propagatum refert, regiâ primò dignitate in Norvegiâ fuisse gavifum,
& antecessores Ducis solum titulo usos, cum aliud certissima Norvegiæ pro-
bet historia.

Nota CCXXII. Libentius autem Reges Scondiæ, suum à Fro-
tone genealogiam texebant, quod ipsum, Othino genitum parente, censèrent.
Cujus erat frater, Niordus, qui propterea thronum deindè fuit assecutus
Sueticum, de quo cum Hernito, Russorum Principe, aliquandiu bellige-
ravit.

Nota CCXXIII. Johannes Gothus *lib. 5. c. 15.* quod hunc ab histori-
cis quandoque Nordianum appellari compererit, ex uno fecit binos, in
suo Catalogo, Reges, Niordianum & Nearchum. Sicut etiam *lib. 7. c. 12.* O-
thinum & Philimerum, confundens, Niordiano parentem assignat, Phil-
merum, licet potius Othino foret propagatus.

Nota CCXXIV. Quædam Sueticæ historiæ fragmenta, ex fabulis
desumpta Theodorici Veronensis, quendam hoc nobis loco Regem ob-
trudunt Ofantricem. Quem meliori proindè jurè extrudimus, ad exte-
ras relegandum hinc nationes.

Nota CCXXV. Mea de Scondiæ idolis ac sacrificiis, narratio,
syncerioribus convenit gentis nostræ scriptoribus. Nec minus etiam Huit-
feldii de cultu in Lethra Danorum Idololatræ, cui pariter subscribunt
Dithmarus Mersburgensis, in historia Henrici Cæsaris, & in eadem Ge-
orgius Fabricius, asserentes factam ibi Hecatumben.

Nota CCXXVI. Ex quibus præterea constat, caput duntaxat vi-
ctimarum, Diis fuisse immolatum, & reliquum corporis in propinquo
suspensum esse luco, gentibus sacro. Victimæ porrò fuerunt, testibus is-
dem, XCIX. homines, & totidem Equi, Canes, atque galli gallinaceo-
loco accipitrum; Quod holocaustum hecatumben vocatum, quovis noven-
nio sollemnius in Lethra Daniæ, & Upsalia Sueciæ, ad VII. Januarii diem,
Scondii quondam frequentaverunt.

Nota CCXXVII. Potissimus tamen Idolorum cultus floruit Upsa-
liæ; Quem ipsimet etiam Daniæ Reges, non rarò inviserunt, ibique uni-
cum totius Scondiæ fuit delubrum magnificentissimum, quod Froto con-
struxerat, veluti Chronicon narrat Norvegicum. *fol. 4.*

Nota CCXXVIII. His in mea submittitur Chronologia, succincta
regum Sueticorum, Danicorum & Noricorum, historia, quæ non im-
meritò velut medulla & nucleus omnium, quæ de iis scripta inveniuntur
Principibus, censerì possent. Etenim quidquid fide, memoriâ & historiâ
dignum, apud Chronographos Scondiæ reperi, breviter & fideliter in eam
congeffi.

Nota CCXXIX. Compræhendit eadem syncero prorsus Catalogo,
quotquot primariò in Scondia sunt Reges dominati, ab humanæ salutis
exordio, usque annum Christi DCCC.

Nota CCXXX. Quoad Sueciam, in ipsa interim LI. Regum glo-
riosè admodum imperarunt, qui decreto compulsi Othiniano, se Princi-
pes diu scribebant Upsalenses, horumque primum post Niordum, statuo
Sigtrugum.

Nota CCXXXI. Quidam alii Niordum seu Nearchum, alio col-
locantes perperam loco, nunc Frotonem, nunc Siolmum, ipsi minus
rectè subjiciunt. Nam isti confundunt scriptores Frotonem primum, cum
secundo.

Nota CCXXXII. Qui similiter, ut ex Niordo binos commenti
sunt

sunt Reges, quos Nordianum & Nearcum vocarunt, quod eundem diversimode in historiis, vitio librorum invenerint annotatum, ita ex Frotonem duos quoque finxerunt, nempe Ingonem & Frotonem, inde potissimum seducti, quod ignorantes, Frotonis seu Fryeri, esse cognomen, Inge diversos existimaverint Reges.

Nota CCXXXIII. Gothus successorem vocat Sigtrugi falso Scarinum, cum nominatus fuerit Suarinus, ut prisca testatur Scondiæ historia; indeque alter Gothi proditur error, asseverantis Suarinum, Scaram fundasse, ac de suo nomine appellasse.

Nota CCXXXIV. Volens quoque Johannes Gothus, à veritatis historiciæ deviat tramite, quando Gramum ex Catalogo Regum Sueticorum excludit; Siquidem manifesta contrarium doceat passim historia.

Nota CCXXXV. Sueciæ IX. Reges qui Suarino per ordinem successerant, in vetustioribus Scondiæ Chronicis non desiderantur, legitimaque inseruntur ferie, ac modo cum suis historiis.

Nota CCXXXVI. Illis porrò falsissimum, velut etiam sequentibus fermè omnibus Sueciæ Regibus, attribuunt annorum calculum, in suis Jacobus Gislouius & Achilles Gassarus, Chronologiis.

Nota CCXXXVII. Iisdem Hieronymus Henninges adnumerandus, quod falso asserat Asmundum MMDCCCCLX, & Hunningum MMDCCLIV. Sueciæ Monarchas mortem oppetivisse. Cujus hallucinatio inde proditur, quod hi Principes post Christi natalem, non antè, floruerint, quemadmodum hætenus comprobatum est.

Nota CCXXXVIII. Nîmis erronea illorum est opinio, qui Huningo parentem tribuunt Sigfridum Saxoniam Regem, & Scondiæ prorsus contraria historiis.

Nota CCXXXIX. Ut mentitur Saxo *p. 16.* Hadingum Daniæ Regem, ab Uffone Sueonum, dolosè Upsaliam fuisse accitum, non potius sponte voti gratia satisfaciendi; Sic & Gothus *lib. II. c. 12.* veritati est injurius, quando affirmat Hadingum ab Uffone fugatum ex Sueciâ remeasse.

Nota CCXL. Nec verisimilis Gothi narratio, inficiantis Uffonem ab Hadingo victore, sed à Suecis Upsaliæ tumulatum gloriantis.

Nota CCXLI. Tantundem veritatis habet assertio Saxonis *pag. 16.* & Crantzii, *lib. I. c. 16. Suec.* falso memorantium, quod Huningus Uffonis frater, beneficio Hadingi victoris, ad Sueticum sit promotus gubernaculum.

Nota CCXLII. Iidem falsitatis quoque sunt accusandi, & corruptæ historiæ damnandi, quod Huningum, casu, non deditâ operâ, in multivas prolapsus contendant. *ibidem.*

Nota CCXLIII. Neque, ut iidem *pag. 25. & lib. I. c. 17.* ex invidiâ perhibent, Froto Daniæ Rex, æstu vel astu Sueciæ, sed hujus armis occubuit.

Nota CCXLIV. Saxonis de Regnero historia, *p. 20.* plus habet fabularum quam rerum verarum.

Nota CCXLV. Filium Regneri & successorem, nomine Halvardum, & cognomine Hothebrotum, invenio appellatum.

Nota CCXLVI. Nemo candidus Historiciæ censor Scondicæ, Helgonem ex catalogo Sueticorum poterit Regum jure aliquo expungere. Quod tamen plerique faciunt nostrates historici.

Nota CCXLVII. Certius est quam ut in dubium possit meritò vocari, quod Attiflus ducta in matrimonium Helgonis filia, Sueciæ sceptrum obtinuerit sub tributo.

Nota CCXLVIII. Non verisimiles assignat Johannes Gothus *lib. II. c. 19.* causas, acciti à matre Ursâ, in Sueciam Rolvonis.

Nota CCXLIX. Circumferuntur quædam vetustatis fragmenta, quibus perhibetur Attiflus, Sueciæ Rex, suum Danis canem præfuisse regem, istique ab aliis molossis discerpto, quendam substituisse bubulum, Snœ, vel Snio nominatum. Sed ea sunt deliramenta in odium conficta gentis Danicæ, immeritoque Christiernus Petrius in suo Chronico *fol. 9.* & Erasmus Lætus, *lib. IX. Magaretic.* Sueonibus propterea comminantur. Quandoquidem ea non minus averse sentur nostrates figmenta, etiam ipsemet Johannes Gothus, quam Danorum quilibet.

Nota CCL. Non sibi constat Saxo, in referenda Regis Attifli morte; Nam libro II. *p. 28.* ipsum a Biarcone cæsum confitetur, & libro III. *p. 38.* nimiam illum ebrietate comminiscitur extinctum. Ità oportet mendacem esse memorem.

Nota CCLI. Veriorem tamen Saxo *p. 28.* causam advenientis in Daniam Hiortvari, quam Gothus *lib. II. c. 21.* assignavit.

Nota CCLII. Hotherus, mortuo, non vivo fratre Attiflo, Sueciæ inprimis, & postea Daniæ, imperium nactus est, qui adversarium habuit Hachonem Daniæ Regem, non Balderum, imperiteque Lotheri & Hotheri confundunt Saxo, *lib. 3.* Crantziusque *lib. 1. c. 17. Dan.* historiam.

Nota CCLIII. Idem, pari veritate *p. 42. & lib. I. c. 19. Dan.* Suecos Danis faciunt vectigales, sub Hothero; Quorum refutat calumniam prolixè, in sua Gadius oratione.

Nota CCLIV. Falso etiam *pag. 42. & lib. I. c. 22. Suec.* subrogant in Suecia Hothero Attiflum II. cum intercesserit Roricus ipsius genitor, & non credibile est filium parenti esse prælatum.

Nota CCLV. Sueci Danis, non econtrà, dominabantur, cum Roricus natione Suecus, Daniam Sueciæ subdiderit; continuo tamen in patria commorans, ternos habuerit successivè Regulos, in Dania sibi tributarios, prout Danica etiam fatetur historia.

Nota CCLVI. Falluntur magnopere, qui corruptos nacti codices historiæ Scandicæ, pro Rorico Hotterfonio, legunt, scribuntque nimis depravate, Ottinsonium, & hinc statuunt Roricum Othini filium extitisse.

Nota CCLVII. Roricus in fata concedens, sceptrum Sueciæ filio linquit Attislo II, quem inter & Alricum non paucos desiderat Crantzius, *lib. 1. c. 36. Suec.* propterea Reges, quòd, cum initio suæ Daniæ asserat, Danum prius Vitis dominatum, quam Romulus sit genitus, & plus quam Anni DCCL. transiverint inter Romulum & Christum, cui synchronus fuit Alricus, Saxonis testimonio, intereaque nimium pauci, Sueciæ ac Daniæ Reges in historiâ inveniuntur, existimet omnino plurimos in utroque deesse catalogo, temporum injuriâ & hominum incuriâ prætermisissos.

Nota CCLVIII. Verum supervacanea est ista Crantzii querela, cum irrefragabilibus sit alibi probatum rationibus, non tantum Dano temporis assignandum esse, nec Frotonis III. & Alarici ævo, Christum in mundo comparuisse.

Nota CCLIX. Crantzii porrò querimoniâ Gothus hujusmodi *lib. II. & IV.* commotus, ut probaret, nullum in Chronico esse Suetico defectum, IX. confinxit Reges, & his simul historiam affinxit, taliaque nomina, Bothuildus, Carolus, Grimmerus, Thordo, Gotharus, Adolphus, Algothus, Ericus & Lindormus.

Nota CCLX. Quippè cum æra Dano & Frotoni, Alaricoque appofita, veritati fit contraria, quæ plures desiderat in Catalogo Reges, & alia vero fimilis, temporique conveniens, regum numero bellè correfpondeat, nec alios requirat; ficut etiam, cum nulla præter Crantzianam, Scondiæ hiftoria, hujus faciat defectus mentionem, aut de talibus quidquam fufferat regibus, illos à Gotho effe confictos, luce clarius effe meridianâ.

Nota CCLXI. Quam Johannis Magni fraudem prius etiam animadvertit, M. Laurentius Nericius, eamque Gotho, in fuâ hiftoria vehementer exprobrat, non acquiefcens ipfius refugio, affeverantis, minus veraciter fe hujusmodi regum memoriam & hiftoriam, ex prifcis Scondiæ pyramidibus, obelifcis, ac heroum carminibus eruiſſe, cum nullibi regionum in Scandia proſtent talia monumenta, quæ principum contineant hiftorias, præter unam in Blekingia rupem, cui geſta Haldani ſolum, Danici Regis, incifa feruntur.

Nota CCLXII. Ipſamet quoque Gothi narratio, de præfatis inſtituta Regibus, dolum prodit; Siquidem tota fermè occupetur in laudatione bonorum, & malorum vituperatione Principum, Suecorum dominatione, & Danorum ſubjugatione.

Nota CCLXIII. Sed quam in hiftoria fui Lindormii *lib. IV. cap. 13.* narrat fabulam, de ſufcepta per Julium Cæſarem contra Scondios expeditione bellica, eam lubens effe mutuatus ex Chronicis Daniæ quibusdam, & præſertim Chriftierni Petrii, *fol. 21.* & illo Anonymi, quod nuper auctum publicavit, Erpoldus Lindenbruchius *p. 8.* Cui ſolum, de ſuo addidit Gothus Archivò, illam curruſ Cæſarei fietam quoque inſcriptionem: *Veni, vidi, fugi.*

Nota CCLXIV. Huitfeldius *Tom. I. p. 13.* in vitâ Fridlevi, cui talis cum Julio tribuitur confœderatio, eandem quoque improbat fabulam, hujusque authores, tanquam hiftoriæ falſarios, accuſat.

Nota CCLXV. Cæterum quæ Gothus *p. 145.* ibidem commemorat, de mercatoribus Indiæ miſſos ex Suecia Metello Galliarum Præſidi, aliundè petivit, inque hoc duntaxat ille aberrat, quod iſto mundi tempore, & à Lindormio, Indos, contendat eò fuiſſe muneris loco ablegatos.

Nota CCLXVI. Nec propterea Regum catalogus Sueticorum, mutilus effe ſtatuendus, quod plures dicto temporis intervallo, Reges in Dania quam Suecia regnaſſe inveniuntur. Enimverò Danos, credibile effe, longævos non evaſiſſe, præcipuè, cum brevis admodum fit rerum ab illis geſtarum narratio; Aſt Suecos illis ſynchronos, proveciorem attigiſſe ætatem, ut liquet de uno iſtorum Geſtillo, qui adeò fuit ſenio confectus, ut duellum, quod Alaricus obtulit, jure cenſeretur recuſaſſe propterea.

Nota CCLXVII. Quocircâ inter Attiſlum II. & Alaricum Sueciæ Reges, non alios interceſſiſſe Principes quam Hogmotum & Hogrimum, certò certius effe ſtatuendum.

Nota CCLXVIII. Gothus, more ſuo, in hiftoriâ Regis Attiſli, *lib. II. c. 28. & 29.* plurimum falſi commiſcer, veris ibi narrationibus, in hac, reliquisque, per fas & nefas, patriæ laudem accumulare, ac principes illius ſtudens celebrare. Quò etiam vitio Danicus laboravit Saxo, & Chriftiernus Petrius, quos Gothus æmulatus, Suecis paſſim iniquiores, omnes adhibet ingenii conatus vituperandis, viciffim Danis & Sueonibus laudandis, cœloque adæquandis. Sed hujusmodi non cadit æmulatio, in ſynceros patriæ amatores, & candidos hiftoriæ Scriptores.

Nota CCLXIX. Legitimâ post Alaricum successione, sceptro diu Suecorum fulgebant Ericus, cognomento Sapiens, Haldanus, Sivardus, Ericus, Haldanus, Unguinus, Regnaldus & Froto. Nec his ullatenus sunt admiscendi, Getericus, Philmerus, Nordianus, Hernitus, Ofantrix & Freyerus; Quod tamen plerique historicorum nostratium, ex ignorantia veritatis & antiquitatis, fecerunt, quos alibi confutavimus.

Nota CCLXX. Horum antesignanus est Johannes Gothus, qui miro hic utitur astu, dum *lib.V.* fictitios hoc loco intrudere, & incauto lectori obtrudere conatur, quosdam illorum Gothiæ, reliquos Sueciæ, tribuens Reges.

Nota CCLXXI. In historia etiam legitimorum hoc ævo Principum *lib.IV. c. 31.* fallitur, quod anno Erici XXXIV, Christum in Judæa natum opinetur; Itâ figmentum figmento cumulatur, & veritas obscuratur, huicque errorum architecto primam Saxo faculam prætulit, *p. 86.* qui sub Frotone III. Alarici & Erici synchrono, æram posuit Christianam.

Nota CCLXXII. Lapsus quoque graviter est Saxo, *p. 82.* hunc faciens Ericum, isto nomine primum, Sueciæ regem; Cum primus fuerit ille, qui Gothorum ex Scandia eduxerat, multis ab hinc seculis, exercitum.

Nota CCLXXIII. Nec ejusdem verisimilis narratio *p. 92.* de pugile instituta Starcatero, utpotè, in qua præter alia, numero multa paradoxa, narrat illum sub Sivardo, Erici nepote, mirandis cœpisse facinoribus inclarescere, ac usque Haquinum seu Haugnum Sueciæ, & Olo-nem Daniæ Monarchas, porròque superstitem vixisse. Quandoquidem interea, XX. Suecis sunt Reges dominati, & ultimus ipsorum Hagnus Ring, plus quam annis centum regnarit. Quomodò igitur credibile est Starcoterum, tanto inter vivos tempore incolumem & vegetum permanisse.

Nota CCLXXIV. Starcaterum natione facit Estonem Saxo; Sed Gothus Helsingo-Suecum. Cui potius assentior, ob rationes quas *lib.IV. capite VI.* pro sua inducit sententiâ.

Nota CCLXXV. In suo M. Olaus Petrius Chronico asserit, Sivardum, Haldani filium, anno post Christum, C, & ipsius ex filia nepotem, Ericum, CLXXX. rerum in Sueciâ potitos; Sed cum temporis & veritatis injuria, istum facit computum, ut liquet ex præmissis argumentis.

Nota CCLXXVI. Quidam M. Henricus Gadolenus præfati abbreviator Olai, ut opinionem suffulciat aliorum, de Philmeri apud Sueones dominio labascentem, comminiscitur ipsum IV. Upsaliâ milliaribus, suum habuisse domicilium, ab eo Philm, vocatum.

Nota CCLXXVII. Magna est contentio scriptorum Scandicorum, quâ orti patriâ, & quibus nati sint parentibus, Habor & Signe. Nam Sueonum quidam, ut Laurentius Nericius, affirmat Signem fuisse Suecam, & Haborem Norvegum, huncque laqueo vitam finivisse, in quâdam prope Sigtuniam planicie, nomen ab eò hodie etiam retinente. Dani Signem sibi arrogant, quibus consentit Crantzius in suâ Dania, & Sueciâ, *lib.I. c. 46.* simulque Gothus *lib.VII. c. 3.* qui tamen Amundum Haboris parentem, Sueciæ statuit Regem, & filium Regnaldi. Sed verissima est sententia, quod Signe fuerit Dana, & Habor Norvegus; Cui etiam Crantzius, tandem se corrigens, in sua adstipulatur Norvegia, *lib. I. c. 24.* & fatetur Amundum Haldani, cognomine Bergram, extitisse filium.

Nota CCLXXVIII. Ob incendium Signis & suspendium Haboris, tantum inter Danos & Norvegos oritur bellum, ut in eo genus utriusque gentis, omne regium interierit.

Nota CCLXXXIX. Noricorum partibus adhærebant Britanni, quorum Rex Arthurus, hac invasit occasione Daniam & Norvegiam, Regibus destitutas, veluti Scotica & Anglica, immò & quædam Scondica historia, quam Huitfeldius, p. 201. de Juano conscriptam, in Chronico citat Regis Johannis, contestantur.

Nota CCLXXX. Multo Angli & Scoti tempore, Danis, Norvegisque imperarunt, de quorum dominio, nè verbum quidem habet Saxo; Quo cum etiam Crantzius per aliquot filet secula. Interim porò in Suecia XII. sunt Reges dominati, videlicet Froto II, Fiolmus, Sveggerus, Valanderus, Visburus, Domalderus, Domarus, Digvius seu Dignerus, Dagerus, Agnius, Alricus II. & Ingo, quos Norvegica rectius quam Suetica enumerat historia.

Nota CCLXXXI. Paucis Saxo verbis meminit Frotonis lib. VI. p. 94. de reliquis XII. altum tenens silentium, velut etiam Crantzius. Nam à Reginaldo usque Alverum magis sunt muti quam pisces.

Nota CCLXXXII. Urbarum & Ostenum falsò quidam Frotoni successores assignant, ut supra demonstratum; Sed Fiolmus illi filius est subrogandus, de quo, sequentiumque non paucis, multa Gothus lib. VII. comminiscitur, quem propterea Laurentius Nericius merito fanè reprehendit.

Nota CCLXXXIII. De Sueggeri seu Suercheri facinore in petram, ternæ sunt opiniones; sed ego sententiam sum amplexus Chronici Norvagici, fol. 5. ceu vero similiorem.

Nota CCLXXXIV. Quod ipsum facio etiam in historia Valanderi, nostratum de ipso aversans narrationes, & præcipuè Johannis Gothi, quas propter, una mecum Laurentius Nericius, Gothum falsè deridet.

Nota CCLXXXV. Consultius veritati duxeram, ex eodem Chronico Thiodolphi Norvegico, fol. 7. trium quoque sequentium in Suecia regum, petere historiam, quorum ultimus, dicitur in Furingsvaldio tumultatus, hoc est in campo propè novam Upsaliam, multis regum butis conspicuo.

Nota CCLXXXVI. Inter Domarum & Dignerum nostri perperam collocant, Attilum, seu Attislum, cum sit idem cum Attislo primo, ut communis testatur historia; ideoque qui eum ibi posuerunt, hoc illum loco pertranseunt, & econtrà.

Nota CCLXXXVII. Post Dignerum sequitur Dagerus, in cujus historia malui Laurentium Nericium, quam sequi Thiodolphum, fabulæ hoc loco mihi suspectum.

Nota CCLXXXVIII. Veram tamen historiam tradidit Agnii, Dagero nati, quem nostrates omittunt, & cum Ingemaro, seu Ingone confundunt, hunc falsò asserentes suspensum, ubi hodiè prostat Stocholmia; siquidem peninsula ab illo fuit diu appellata, Agnefit, non Ingones, velut patroni contrariæ finxerunt sententiæ.

Nota CCLXXXIX. Suetica etiam historia commiscet Alaricum patrem, cum Alvero filio, quos Norvegica rectius distinguit.

Nota CCXC. Nugas aspernatus Saxonis, Crantzii & Johannis, plurima ex suis hic cerebris cominiscientium, & Ingonem, Ingemarum & Ingellum, Alverumque turpiter commiscientium, Thiodolpho subscribendum duxi, qui fol. 8. & 9. ordinatius procedens, Alvero, Huglerum filium, & huic Norvegum Hachonem, demumque Ingonis natum Jorunderum, subrogat.

Nota CCXCI. Haquini porrò sequentis historiam ex Saxone, Crantzio, Johanne & Thiodolpho, compilavi, non hoc solo, quod nonnulla habeat contraria tempori, falso *fol. 10.* commemorans Olaum primum & Haldanum II. Daniæ Reges, Haquino bellum intulisse, qui plurimis antè ipsum annis vixerunt; Plura tamen habet paradoxa Danicus Saxo, *lib. VI.* ex quo proindè solum probabiliora selegi, & hinc meam de Haquino Haraldoque narrationem compegi.

Nota CCXCII. Civitatem Gothiæ, Calmarnensem, hoc extitisse tempore, videtur Saxo indicare, *p. 31.* idque si verum, grande profecto, habet ea vetustatis testimonium. Sed quam profert Olaus Magnus *lib. IX. cap. XXI.* nominis interpretationem, falsam prorsus existimo.

Nota CCXCIII. Egillus, non auxilio Frotonis regis Danici, ut Chronicon falsò narrat Norvegicum, *fol. II.* cum ille dudum antea vixerit; sed Omundi, colluviem rebellium, compefcuit, & filius Otharus, cognomen sortitus fuit Vendelkraca, non Egillus, ut Suetica sentit historia. Saxo autem & Crantzius, nullam faciunt Egilli mentionem,

Nota CCXCIV. Othari tamen non obliviscuntur, de quo non pauca illi, sicut etiam Gothus *lib. VIII. c. 16. 17. 18.* & Thiodolphus, *fol. 12.* comminiscuntur, ex quibus aliisque ego credibilia sequor, figmenta respuens.

Nota CCXCV. Nec assentior Gotho, qui sub Otharo, Longobardos asserit ex Scandiâ progressos. Qua de re mihi cum ipso aliisque copiosior alibi futura est disceptatio, *ibidem.*

Nota CCXCVI. Fastonem & Gudmundum, Johannis Gothi Reges, syncerior Sueciæ historia, Otharo non admittit successores. *ibid. c. 21.*

Nota CCXCVII. Saxo, *lib. VIII. p. 141.* Adeli non exprimens nomen, licet sororius fuerit Jarmerici, vocat Regem Helleponticum, idque quam ob causam, in mea declaravi Chronologiâ, Sueciæ & Norvegiæ scriptores, nomen exprimentes, fabulis historiam Adeli obscurant, & præsertim Thiodolphus, *fol. 13. & 14.* qui cum Philmero & Attislo primo, illum imperitè confundit. Ex probabilioribus omnium, ego narrationem de Adelo conflavi.

Nota CCXCVIII. Neque Jarmericus Sueciæ fuit throno potius, velut Saxo *p. 140.* vigilans, lubensque somniat.

Nota CCXCIX. Ostenus Adelo successit parenti, prout Suetica & Norica fatentur historiæ, quem hæc *fol. v.* synchronum minus rectè facit Rolphoni Daniæ Regi, multis prius seculis in rerum natura existenti. Verum Saxo non meminit Osteni.

Nota CCC. Ingemarum, seu Jnguardum, paternum consequutus imperium, victoriosus evasit moderator Sueciæ, Daniæque; quemadmodum ex illius verissimè constat historiâ, quam ex selectioribus comportavi Scandicorum relationibus Chronographorum.

Nota CCCI. Filius Ingemari, & immediatus in regno Sueciæ fuit successor Amundus, ut omnes nostri testantur historici, præter Johannem Gothum, qui *lib. 8. XXI.* interferit his nominibus Reges: Holstannum, Biornum, Ragvaldum, Suartmannum, Tordonem, Rodolphum, Hathinum, Attilum, Tordonem, Algothum, Gostagum, Arthum, Haquinum, Carolum, Carolum, Birgerum, Ericum, Thorillum, Biornum, Alaricum & Biornum.

Nota CCCII. Impulit verò Gothum *p. 251. & 301.* ad istos comminiscendum Reges, querela Crantzii libro II. & V. Sueciæ, instituta adversus Saxonem, quod ab anno post Christum, CCCLXXXII, quandò

Longobardi proruperant ex Scandia, usque DCCLXXIV. quo ipsorum in Italia regnum fortiebatur finem, nullos ille assignaret Sueonibus reges, & Danis ternos solummodo; licet interea temporis Longobardi foris mundum obvagantes, XXXII. habuissent.

Nota CCCII. Etenim, ut tantum propterea defectum in patria suppleret historia, & hanc Danicâ multò esse integriorem doceret, tot de suo confinxit cerebro Principes, quibus ternos ex Sueciâ addidit Chronico, ut ad XXVI. ascenderent numerum, Longobardorum aliquomodo respondentem. Istud porrò Gothi facinus in historiâ, veritatis magistrâ, summoperè profectò execrandum, quod diffimulans callidè, libro VIII. capite XXVI. sui operis, tam prolixum propter catalogum non modicè triumphat, & Saxoni Danisque insultat aliis, ac multam in historiâ eclipsin illis exprobrat.

Nota CCCIV. Sed nec Alberto Crantzio querendi ansâ, nec Gotho fingendi, contigisset, si uterque considerasset, Longobardorum sub Snione egressionem, falsò positam esse, & non minus Saxonem in hujus calculo temporis, quam in æra nati Salvatoris sub Frotone III. & Erico II. figenda, hallucinatum.

Nota CCCV. Si etiam ille Sueticum consulisset Chronicon, non Saxoni solum confidens, & hic eidem adhæsisset, quod interim tot producit Reges, quot Danicum, ut indè liqueat manifestissimè, neutrum hoc loco catalogum habere defectum.

Nota CCCVI. Si præterea perpendisset Crantzius, quod intolerabilis esset Saxonis negligentia, si tot prætermisisset in suâ historia Reges, & præfertim Danicos, quorum ex professo scriberet Chronicon, idque mediocri hætenus diligentia contexuisset, plus subindè quam foret æquum addendo, non subtrahendo.

Nota CCCVII. Nec minus hac ex parte culpabilis, quòd rerum notis, rarissimè temporis, addat, & has quidem tales, ut magis alias obscurent quàm illustrent, velut ex isto Saxonis constat de Longobardis calculo, qui non Snioni, verum alicui regum fuisset, prius multo Scandiis imperanti, apponendus. De quo alibi copiosius mihi agendum, nunc Gothi reges paulisper discussuro.

Nota CCCVIII. Non Biornonis rapuit Snio conjugem, sed Ingemari, quem hic non minus vindicavit raptum, quam Agamemnon Helenæ, fictaque est tota de Ragvaldo, Svartmanno & Thordone, quam habet Gothus *lib. 8. c. 28. 29. & 30.* narratio, ac mera gentis Danicæ fugillatio. Venia porrò non indignus aliquâ videtur ille, quod Saxonis hoc loco, & tota passim Daniae historiâ, gravissimis, fætidissimis & mendacissimis, in Suecos Gothosque calumniis, vehementer provocatus, & irritatus, calumnias calumniis, & mendacia mendaciis compensanda existimavit.

Nota CCCIX. Rodolphus & Hathinus, quos prioribus subjungit Gothus, *ibid. cap. 32. & 33.* non ad ista spectant tempora, sicut infra probabimus; Nec Procopius *p. 94.* ex quo Johannes istum est mutuatus, vocat illum Hathinum, sed Datinum; Et propterea non verisimilis est Gothi *cap. 33.* secunda propositio, Hathunam, Sueciâ olim regiam, ab eo fundatam & nominatam falsò contendentis.

Nota CCCX. Quam habet *cap. 39.* de ficto Gostago, nimis est acerba narratio, & illustres quasdam perstringit personas, velut etiam animadvertit Laurentius Nericius.

Nota CCCXI. Nec alius est Arthus Britannicus, à Scondico, licet

Gothus *cap. 41.* id asseveret, frustra provocans ad historiam Jvani, cum ea prorsus ipsius sit assertioni contraria.

Nota CCCXII. Similiter quæ memorat Gothus *lib. 17. c. 1. & 2.* de Biorni & Caroli Magni, contra Getricum fœdere, præconibusque Evangelii sub Biorno isto, in Sueciam à Carolo expeditis, nec tempori, nec personis, nec veritati, ullatenus consonant. Siquidem fœderationis nulla facit alia Scandiæ historia mentionem, ut neque legationis, ab utroque missæ, vel prædicationis Evangelicæ, quæ post obitum Caroli, primo contigisset Sueonibus, ut alio commodius loco demonstrandum. Ipsemet etiam Gothus in sua Metropoli, non satis hujus memor figmenti, affirmat regnante Biorno Regneri filio apud Sueones, his præfatam Evangelii gratiam contigisse. Ex quo præterea libro constat, velut quoque longè manifestius ex historia M. Adami, *p. 23.* deinceps producenda, quod Heribertus, non à Carolo in Sueciam modò fuerit transmissus; sed multo post tempore, per S. Ansgarium huc adductus.

Nota CCCXIII. Gothi proindè Regibus, cum historia eorundem, vel potius fabula, hoc loco prætermisissis, Ingemaro legitimè Amundum subrogo. Deindè per ordinem sibi convenienter ad Sueciæ gubernaculum succedunt; Sivardus, Herotus, Ingellus, Carolus, Bero seu Biornus, Anundus, & Olaus, cognomento Tretelga. Jamque Catalogo Regum Danicorum nos accingemus, aliquantulum quoque ventilando.

Nota CCCXIV. Quod perfectiore suorum catalogo Regum Danicam ex professo, non Sueticam scripserat historiam.

Nota CCCXV. Magno ea honori Danis esset, nisi fabulis tantopere passim turgeret, ut candidi ejus lectores, ac æstimatorum, quos interest Ludovicus Vives, protestentur, se ignorare, an sit mythologia vel aethologia.

Nota CCCXVI. Lubens proindè assentior Andreae Vellejo, qui suo in Saxonem Danicè translato proloquio, affirmat, eo ipsum esse pacto historicorum principem Scandicorum, quo Homerus Poëtarum Græcorum; Ubi simul Herodoto illum comparat fabularum plenissimo, & idem alibi, sicut quoque Huitfeldius, conferunt illum Martiali. Quâ profectò comparatione, magis Saxonem falsitatis accusant quàm excusant, cum historica narratio, qualem sibi arrogat Saxo, à poëtica quam Homerus & Martialis adferunt, integram, aut Herodotus mixtam, tantum differat, quantum veritas à mendacio.

Nota CCCXVII. Ideò poëtas poëtis, & historicos historicis, retius conferre solemus, atque cum Saxo non omnino poëticam, nec omnino historicam habeat narrationem; sed ex veris & falsis commixtam, qualem Herodotus pro sui conditione seculi, contineat, meritò ipsi Saxo assimulatur.

Nota CCCXVIII. Aliis præterea Saxo laborat vitiis, nimirum quod plus æquo suam efferat nationem, omnibus ipsam præferat gentibus, has contemnat, calumniis oneret, & Danorum quasi pedibus substernat, licet in rei veritate nullo prorsus laudum genere, Danis pleræque fuerint unquam inferiores.

Nota CCCXIX. Cum non pauca simul Scandicæ documenta vetustatis habeat Saxo clarissima & nostræ utilissima historiæ, non omnino à nostris est negligendus Chronographus, sed figmenti privatus & veluti castratus in usum historiæ conferendus, quod Albertus Crantzius, in suo passim opere, & Huitfeldius in præfatione Tomi primi, se confitentur fecisse.

Nota CCCXX. Idem ego mihi faciendum, in mea censui Chronologia, & præsertim historia, quam de LVI. Daniæ conscripseram Regibus, per octingentos Christi natalem annos proximè sequentes in ea potenter dominantibus, ità sibi succedentibus, & hæc nomina habentibus: Gramus, Suibdagerus, Guttormus, Hadingus, Froto II. Haldanus I. Roë, Hotebrotus, Helgo, Rolpho, Hacho, Fridlevus I. Hotherus, Roricus, Horvendillus. Feugo, Ambletus, Vicletus, Vermundus, Uffo, Dan II. Hugletus, Froto III. Dan III. Fridlevus II. Froto IV. Hiarno, Fridlevus III. Froto V. Ingellus, Olaus I. Haraldus I. Froto VI. Haldanus II. Haraldus II. Ungvinus, Sivaldus, Sigarus, Sivaldus II. Arthus, Haldanus III. Haraldus III. Haquinus, Olo, Omundus, Sivardus I. Buthlus, Jarmericus, Broderus, Sivardus II. Snio, Biornus I. Haraldus IV. Gormo I. Getricus, & Olaus II.

Nota CCCXXI. Ut Sueciæ Reges se olim Upsalenses, ita Daniæ scribebant se Letrenses, à regiâ sui regni potissima; Quos antequam copiosius examinavero, litem cum Vellejo prius transigam. Is siquidem falsò vocat Saxonem loco nuper citato, patrem Historiæ Scandiænæ, cum hanc sibi prærogativam jure vendicent potiori, Thiodolphus Frode, in Suecia, qui multo prius tempore Inglingorum; quidam Torgilifonius in Dania, qui Scholdingorum, ac Evinderus in Norvegiâ, qui Hemingerorum, Haleygiatal vocatam, conscripserunt historias. Sicut etiam istis vetustiores quidam Scandiæ scriptores, quos in Chroniconominatos S. Olai, Retorsio adversus Petrum Rosfontanum p. 14. commemorat.

Nota CCCXXII. Suibdagerus, Grami fuit sororius, non filius, velut Daniæ quædam falsò narrant historiæ.

Nota CCCXXIII. Fallitur etiam Crantzius, asserens *lib. 1. Dan. c. 6. & 7.* quod Suibdagerus externorum primus Daniam subegerit, cum Dan fuerit alienigena, Othinus, Freijerus, seu Froto, qui prius Danis sunt dominati. Non produco illorum testimonia, qui Vitos multis seculis antè Danum nunc Gothis, nunc Saxonibus, & nunc Britonibus fuisse subjectos, fatentur.

Nota CCCXXIV. Nec Othinus sub Hadingo, Scondiis primum innotuit, prout Saxo p. 12. comminiscitur, quod alibi commentum refutavimus.

Nota CCCXXV. Suecis nunquam Hadingus fuit dominatus, ut neque Huningum iis regem præfecerat, licet Saxo p. 16. & Crantzius *lib. 1. c. 16. Suec.* ab eo seductus, utrumque asseverent, quos ipsamet confutat historia, candidè interpretata.

Nota CCCXXVI. Ejusdem Saxonis absurda non minus est sententia, quod Froto II. Scotiam armis subactam, sororio in dotem assignaverit, indeque nomen sortitam, quod Scotus ille appellaretur. Quæ proindè opinio, non Scotiæ solum historicis, Scotos à pictura corporis nominatos sentientibus, magnoperè displicet; sed ipsimet etiam Huitfeldio, *Tom. 1. p. 7.* Saxonis conterraneo.

Nota CCCXXVII. Non obscure liquet ex Chronico Lindenbruchii *pag. 4.* quod Hotebrotus proprio fuerit nomine, Halvardus nuncupatus.

Nota CCCXXVIII. Nullo excluditur jure Hotebrotus, ex Regum catalogo Danicorum, cum rerum apud illos sit potitus.

Nota CCCXXIX. Quidam Sueonum indignati meritò Danis, propter iniquissimam ab Helgone legem suis obtrusam majoribus, ut ipsos

psos contumelia vicissim afficerent nonnulla, vulgatam de cane, Danis in regem assignato, fabulam confinxerunt; ita mihi videtur.

Nota CCCXXX. Hiortvaro, frater Hacho est substituendus, quo cum Hotherus, non cum Baldero, de Nannæ connubio Norvagicæ beligeravit, & sponsam, Daniamque simul impetravit.

Nota CCCXXXI. Hanc tamen quidam Fridlevus prior invasit, quam pauco retinuit tempore. Cæterum Hachonis & Fridlevi, perve-tus authenticaque Daniæ historia quædam, meminit: sicut etiam Huitfeldius in vita Rolphonis, p. 9. non autem Saxo, cujus silentium haud magni faciendum.

Nota CCCXXXII. Inter Hotherum & Roricum non legitime Balderus & Othinus collocantur, quod inter primos Daniæ reges, velut supra comprobatum, sibi locum vendicent.

Nota CCCXXXIII. Quid suadeat veritas de Fridlevi II. cum Julio Cæsare discordia, & reconciliatione, confæderationeque, velut etiam quid falsitas à quibusdam in Scandiæ Chronicon his de rebus intrusa, loco alio indicavimus.

Nota CCCXXXIV. Ibique simul veritatis causam egimus contra illos, qui cum maxima temporis injuria Frotoni IV. illud tribuunt immerito beneficium, quasi nascentis Christi anno regnavisset in Scandiâ.

Nota CCCXXXV. Sed paululum regressus invenio Vicletum, Rorico fuisse genitum, & fratrem propterea habuisse Attisum Sueciæ regem; Qui tamen Veremundum Vicleti filium postea impugnavit.

Nota CCCXXXVI. Vero conformior est illorum sententia, qui Unguino parentem tribuunt Haraldum I. & avum maternum Regem Gothiæ, Carolum, quam reliquorum.

Nota CCCXXXVII. Nec illi rectum sapiunt, qui posteros Norvegiæ reges, Amundo, Haldani filio, gloriari genearcha contendunt. Et enim tota Amundi progenies, in bello quod contra Danos gesserat, Haboris vindicaturus suspendium, interiit. Deinde qui genealogias illorum conscripserunt, veluti Thiodolphus ac Evinderus, alique non pauci, ad Amundum ipsas Olai Tretelgæ filium traducunt, qui fuit unus Inglingorum, vel ad Hemingum ascendunt, Othini filium. Porro Saxonis Amundus, paternum ex Schioldungis genus traxit.

Nota CCCXXXVIII. Quod Angli & Scoti, postquam Dani ac Norvegi, propter Haboris Signisque interitum se mutuis cladibus obruissent, eorum occuparint regna, ex vetustioribus Scandiæ & Britanniæ Chronicis evidentius est, quam ut in dubium vocari possit.

Nota CCCXXXIX. Tanto autem tempore Dania peregrino subjacuit dominio, ut nequaquam sit credibilis assertio Saxonis, p. 115. 120 & 122. interea Geuritam Alphii filiam & Sigari neptem supervixisse, & tandem Haldano nupsisse. Atque XII. isto temporis intervallo, Stæcis sunt reges dominati, & dubio procul, non pauciores interim Danis Norvegisque, antequam illi ex indigenis sibi Principes delegissent.

Nota CCCXL. Inconstans quoque Saxonis est narratio his de rebus. Nam lib. VII. p. 115. Haraldo Hildetan assignat parentes, Borcarum Alphii, & Gro Alvildæ, comites. Deinde pag. 121. asseverans, Borcarum ex Drotâ Norvega genuisse Haldanum, confitetur Borcarum Haldani & Haraldis fuisse parentem, & non istum fuisse illo genitum. Denique pag. 124. Haraldum Haldani & Geuritæ filium esse, prioris non sat memor assertionis, statuit.

Nota CCCXLI. Quomodo ista cohæreant, Saxonis committo sectatoribus

toribus ac defensoribus examinandum. Ego sanè arbitror Geuritam non Alphio natam, sed à remota ipsius progenie saram, Haldano post multum temporis nupsisse & Haraldum genuisse.

Nota CCCXLII. In hujus vita non minus absurdas habent fabulas, Christiernus Petrius & Lindenbruchius, *p. 14.* quibus demiror Huitfeldium non vehementius refragari, cum tantum ostentent falsitatis, quantum sol in meridie claritatis.

Nota CCCXLIII. Qui syncero examinaverit iudicio, historiam Daniæ, non alibi majorem in ipsa defectum, quam inter Sivaldum II. vel Arthum & Haldanum depræhendet. Non competenti proinde loco Crantzius *lib. IV. c. 1.* & Huitfeldius *p. 27.* mutilum esse catalogum regum Danicorum, queruntur.

Nota CCCXLIV. Paradoxo vel potius mendacio perfimilis videtur assertio de Hetha, quod ipsam partibus adhæsisse Haraldus, & nihilominus à victore Haquino Daniæ scepro memoret ornatam, Saxo Danicus *pag. 133.*

Nota CCCXLV. Daniam à Vissimiro Slavorum seu Polonorum Duce subactam fuisse, ac Sivardum illius Regem, magnopere in ordinem à Slavis esse redactum, præter alios Vandaliæ ac Slavoniæ scriptores, testatur Bernhardus Vapovius, quem Cromerus allegat. *lib. II. p. 19.*

Nota CCCXLVI. Verum quod ibidem asserat Gedanum Prussiæ oppidum à victore fundatum & nominatum, Vissimiro, ex victis Danis, fidem non meretur; Quandoquidem Scondica Prutenicaque historia, certiorẽ de hac re proferat narrationem, alibi ostendendam.

Nota CCCXLVII. Porrò quintus à Sivardo Danis imperabat Snio, cujus tempore, quòd Saxo *p. 144.* Longobardos hinc progressos fabuletur, & ipsi XXXII. habuerint reges, ad Caroli usque Magni tempora; at interim Dani solummodò quatuor, Crantzius & Huitfeldius non paucos propterea in regum catalogo Danicorum desiderant, frustra tamen. Siquidem potius dicendum sub prioribus illam regibus egressionem contigisse, quam tot reges in catalogo prætermittos, esse querendum, cum illud credibilius, & Saxoni ex consuetudine facilius.

Nota CCCXLVIII. Quo autem eruperint hinc tempore Longobardi, varia est scriptorum opinio. Nam translator Saxonis Germanicus annum Christi CCLXXXVI statuit. Crantzius *lib. 2. Dan. cap. 20.* CCCLXXXII. & subindè CCCLXXXIV. Raphael Volateranus DXX; Christianus verò Petrius DCLXXXVI. Sed prima Crantzii assertio omnium verissima, utpotè, quæ tempori magis conveniens, gravissimorum nitatur virorum autoritate, videlicet Eusebii, Hieronymi, Florentini, Pauli Diaconi, Prosperi, Matthæi Palmerii & Blondi.

Nota CCCXLIX. Qui uno simul affirmant ore, Longobardos ex Scondiâ, non sola progressos Scaniâ, Scondiæ provincia, ut Saxo *p. 143.* & Crantzius *p. 41.* somniant; Ac licet his assentiremur, tamen Dani Longobardos sibi nullo possent modo arrogare, cum eo Scania tempore Suecis solum obtemperaverit, velut adversariorum testatur Historia.

Nota CCCL. Nec minus corrixantur scriptores de Longobardorum nomine. Nam fortuitò Paulus Diaconus, hoc ipsis à Friccone, seu Freyero inditum numine vocabulum, perhibet: Alii per convitium ab exteris ità vocatos nationibus, quasi bardos proceri corporis, hoc est stupidos & ineptos; Quod profectò Ethymon, non promeritâ gentem afficit clarissimam injuriâ.

Nota CCCLI. Quidam porrò, quos inter est Albertus Crantzius,

pag. 41. sic dictos volunt, quasi longos barbaros. Cæteri verò à barbarum ita nuncupatos prolixitate, contendunt.

Nota CCCLII. Sed falluntur omnes, cum hujusmodi sint nomen Longobardi hinc fortiti, quod prælongis instructi bipennibus, quas Scandii vocant hillebardar, in transmarinas eruperint regiones, Vinuli prius appellati, ex provincia Scandiæ ex qua potissimam egrediebantur.

Nota CCCLIII. Omisissis in mea Chronologiâ fabulis, quibus Saxo historiam Gormonis I. fœdè admodum obscurat, ex reliquis succinctam de ipso complector narrationem. Quod ipsum eandem ob causam, sibi Crantzius p. 44. duxit faciendum.

Nota CCCLIV. Fabulæ etiam similis videtur relatio, quam Christiernus Petrius suo de XII. regni Danici excellentiis instituit libello, memorans quendam nomine Ulgerum Dansche, Caroli Magni tempore Palæstinam, & omnia hinc usque in Indiam sibi regna subdidisse, ibique presbyterum Johannem liquisse successorem; Ac proindè nullum ex Imperatoribus tam præclare meritum de Christiana orientalis Ecclesiæ religione, quam sit Ulgerus.

Nota CCCLV. Nam licet ad testimonia provocet Vincentii, Bartholomæi Anglici & Anthonii Florentini; tamen quod fide magis digni scriptores, secus dis de rebus testatum reliquerint, illa admittere, veritati consultum minimè videtur.

Nota CCCLVI. Mecum sentit Huitfeldius in vita Henningi, p. 35. asseverans minus credibilia esse, quæ Gallica narraret historia, per Christiernum Danicè versa, de Ulgero & Rolando, & verisimiliora multo de iisdem, Turpini Chronicon memorare.

Nota CCCLVII. Nec tantâ contentus imposturâ Christiernus, quam aureis historiæ Danicæ inscribendam literis, asserit, aliam adjungit, velut basim prioris. Etenim mendacissimè differit, Olavum Gorrici filium, cum Ulgero eundem esse censendum.

Nota CCCLVIII. Sed Petrus Rosfontanus non minor sanè impostor, & patriæ adulator quàm Christiernus, Ulgerum cum Henningo confundit Olavi successore. Quem propterea Huitfeldius meritò repræhendit.

Nota CCCLIX. Translator Saxonis anonymus, Henningi seu Hemingitribuit regimini XXV. annos, quod V. solum continuit. David verò Chytræus, Hemingo thronum assignat DCCCXVI, quandò in sepulcrum incidit. Sed Chronicon Norvegiæ, ad sui nos vocat contemplationem.

Nota CCCLX. A primo restauratæ per Christum salutis nostræ seculo, usque annum DCCCLXX. supremum in Norvegia dominium, sequentes XLII. Principes obtinuerunt. Nempè Suibdagerus, Asmundus, Uffo, Hadingus, Haquinus I. Gevarus, Haquinus II. Herletus, Geritus, Collerus, Frogerus, Rusila, Gotarus, Rollerus, Asmundus II. Vicarus, Helgo, Hatherus, Amundus, Hacho, Lothus, Regnaldus, Gunnarus, Hildegerus, Olavus, Sivardus I. Ringo, Omundus, Trondo, Rusila II. Gotho, Sivardus II. Sivardus III. Regnerus, Biornus, Haldanus, Ostanus, Haldanus II. Gudrotus, Olavus II. Haldanus III. & Haraldus, cognomento Pulchricomus.

Nota CCCLXI. Evinderus Schallaspiller ab Haquino rogatus maligno, nono post Christum seculo primarios Norvegiæ Reges, ex professo descripsit. Indè autem Saxo illos solum produxit, & in suam induxit historiam; quibus cum Daniæ Reges quidpiam haberent negotii, memo-

memoria digni. Undè liquet, perfectum in Saxone vel Crantziò, catalogo non præstare Noricorum regum. Quem tamen ego per annos sequi DCCC sum ideò compulsus, quod Chronicon Evinderi hætenus non obtinuissim.

Nota CCCLXII. Post annum porrò DCCC. deficientes passim in catalogo Saxonis, Crantziique Reges, ex historia Thiodolphi & aliorum Chronicis, fideliter supplevi, adeò quod nullus deinceps Regum Noricorum in mea desideretur Chronologia, & respectu omnium reliquarum fit absolutissima.

Nota CCCLXIII. Priores hujus regni Monarchæ, Tronvangenses se Reges, non Norvegiæ, appellarunt, quod Tronvangia, tantò Noricis in honore foret, quanto Upsalia Suecis, & Letra Danis, eodemque existerent tempore.

Nota CCCLXIV. Progressu temporis Tronvangia, immutato paululum nomine Tronhemia cæpit appellari, quasi domicilium Trondonis, non Dryadum, velut Jacobus Ziglerus *p. 485.* fabulatur. Cæterum Norvagicè Tronhem & Latine vocatur Nidrosia, quam à Nidiâ fluvio ibi præterlabente, & Rosa frontispicium Ecclesiæ Cathedralis plurimum decorante, olim fortita fertur appellationem.

Nota CCCLXV. Crantzius *lib. I. c. 9.* Norvegiæ regibus adnumerat perperam Frotonem, cognomine Vegetum, Daniæ monarcham, cum nè Saxo quidem illud asseverare præsumpserit.

Nota CCCLXVI. Verum quod Lothus Scotiæ princeps, throno sit Norvegiæ potitus, post Amundi & filiorum cladem nimis miserandam, hætenus aliquoties liquidò probavimus. Quanto autem tempore peregrini ad clavum federint Noricum principes, historiæ non exprimunt, quas in hac re imitamur.

Nota CCCLXVII. Alio tamen loco ponit Crantzius *lib. I. c. 34.* defectum in historia Norvegica, quem non rarò confutavimus, & declaravimus, plus in illa desiderari tamen quam annotari. Atque hæc in declarationem historiæ sufficiant, quam de regibus Sueciæ, Daniæ ac Norvegiæ, per octingentos à Christi adventu in Scondiâ regnantibus annos, breviter conscripsimus, nunc ad calculos regrediamur, horum ventilationem à primo Salvatoris seculo auspicientes.

Nota CCCLXVIII. Insignis est Legendæ, ut vocant Suecicæ, hallucinatio, quod asserat Philippum, ex XII. Apostolis unum, Sueonibus Christum annunciasse, ac idololatriam Upsaliæ penitus extirpassse. Hinc verò iste profluxit error, quod scriptor libri confuderit Scythiam Asiaticam, in quâ Philippum constat prædicasse, cum Europæa Scondica, in quam nemo accessit Apostolorum, quæque longo post tempore vocem Evangelii auscultavit.

Nota CCCLXIX. In propinquis tamen Scondiæ trans Oceanum regionibus, Apostolorum tempore, quendam ex illorum discipulis docuisse, Ecclesiastica Germaniæ historia, Crantzius, principio suæ Metropoleos *cap. 1.* Johannes Echius in homelia de S. Petro, Andreas Velleius scholiis in Adamum *ad lib. I. c. 7.* & Huitfeldius *Tom. 2. p. 33.* magno consensu testantur.

Nota CCCLXX. Plurimum habet falsitatis & parum veritatis, narratio Pauli Longobardi, & Olai Gothi *lib. I. cap. III.* de dormientibus in littore Norvegico. Enimverò non velut dormientes Ephesini, corporibus incorruptis perdurarunt; Quod tamen Paulus & Olaus falso narrant, sed communi defunctorum more computruerunt, ut per-

vetus Norvegiæ Chronicon nobis fideliter suggerit, & ipsum simul Breviarium Nidrosiense.

Nota CCCLXXII. Vera itaque est assertio, quam M. Adami profert Scholiastes, referens ex comitatu illos fuisse, tempestatibus illuc dispulso, S. Urfulæ, vel Romanorum. Virginum porro illarum primaria fuit B. Suniva, & cum suis in Norvegiam delata fuit comitibus, anno Christi CCCXC. Reliqua de his Breviarii Nidrosiensis, veritati magis consonat narratio; Ad quam propterea, lectorem uberius cupidum relationis, remitto.

Nota CCCLXXIII. Venerabilis Beda, lib. I. cap. 15. historiæ Ecclesiasticæ, adventum enarrans Othinianæ in Angliam progeniei, tempus non rectè adnotat, cum anno CCCLXXXVIII. non CDIX. contigerit illa gentium migratio.

Nota CCCLXXIV. Verum quoad heptarchiam Anglicam, sua inde fortitam primordia, consulendi sunt Matthæus Vestmonasteriensis & Vigorniensis, fol. 166. & 174. in multisque quantum ad genealogiam pertinet Othinianorum, corrigendi.

Nota CCCLXXV. Herulorum in Scondiam, Procopius lib. II. belli Gothici p. 92. describit legationem, & Regis inde postulationem.

Nota CCCLXXVI. Sed Rodolphum Gothiæ Regem ex Scondiâ in Italiam secessisse, testantur Paulus Diaconus & Jornandes. p. 596.

Nota CCCLXXVII. Quod Scondiorum nonnulli, Toletano subscripserint concilio, fatetur Volfgangus Lazius. lib. 10.

Nota CCCLXXVIII. Quæ nostra porro memorat Chronologia de S. Sebaldo, ex historiis sunt desumpta Gallorum & Chronico Divorum fol. 130. quod Saxonice scriptum circumfertur. In hoc autem non conveniunt scriptores, quod illum nonnulli Regis filium Suetici, quidam Gothici, & reliqui statuunt Danici. Sed ego meæ ipsum Gothiæ, censui adscribendum.

Nota CCCLXXIX. Hinc non obscure liquet Christum Scondiis, antè Caroli & Ludovici Cæsarum tempora innotuisse. Immò Andreas Vellejus, in suo ad caput VII. Adami Scholio, affirmat, Danos in Angliâ convertos & domum reversos, quarto post Christum seculo, non modicam popularibus Evangelii cognitionem insinuasse.

Nota CCCLXXX. Ibidem tamen Vellejus fallit & fallitur, asserens quendam temporibus Apostolorum Longobardis in Saxonia Christum annunciasse; Siquidem Longobardi nec dum ex Scondia fuerant progressi, nec Bardevicenses quibus ille Dei præco fuit concionatus, quos intelligit Vellejus, licet Bardi vocarentur, & Longobardorum sibi nomen arrogare meritò poterant, aliàs & bardi, Gallici eodem possent jure, Longobardicum assumere vocabulum, quod nemo sanæ mentis illis concederet. Seductus autem fuit Vellejus à Crantzio lib. II. suæ Daniæ, p. 41. & inde potuisset tamen errorem agnoscere, quod aliam ibi sententiam Crantzius amplecteretur.

Nota CCCLXXXI. Nec vera est illorum opinio, qui Scondios sub Normannorum vocabulo, non prius quàm octavo post Christum seculo, cæpisse piraticam in occiduas exercere nationes, cum multo antè Christi natalem tempore, ut plurimis possem testimoniis probare, infestam Scondii dederint operam piraticæ. Verum tamen est, quod octavo & nono salutis humanæ seculis, ipsam Galliam & Britanniam invadentes illi, magis inclaruerint innotuerintque.

Nota CCCLXXXII. Non solum apud veteres olim Scondios, piratica gloriosum ducebatur genus militiæ, prout fatentur Crantzius lib. II.

Nor-

Norvegiæ, p. 34. Andreas Vellejus Scholio in Adamum & historia Jonæ Arngrimi Islandica l. II. p. 194. Sed etiam apud Germanos teste Julio Cæsare, atque ipsosmet Græcos, quemadmodum scribit Thucydides.

Nota CCCLXXXIII. Quò tempore Scondii à Gallis potissimum Normanni appellabantur, non distinguuntibus inter Suecos, Danos & Norvegos, quod ab his arma conjungentibus, & à borealibus mundi regnis identidem erumpentibus infestarentur; Testes autem mihi sunt, Adamus p. 16. & Crantzius lib. 2. Nor. c. 1. qui non rarò istud confitentur.

Nota CCCLXXXIV. Eorundem nituntur testimonio, simulque Abbatibus Ursbergenfis, p. 138. Reginonis, p. 400. Einhardi p. 456. & Schaffnaburgensis; Scondicæque pariter historiæ, quæ mea recenset Chronologia, de Saxonum impugnatione & conversione, discordiaque Caroli Magni, & concordia tandem cum Danorum Regibus instituta.

Nota CCCLXXXV. Quædam Scondicæ fragmenta historiæ, seu potius figmenta, perhibent, S. Ansgarium nostratibus prædicasse anno DCCCV. & post CCXLV. annos iisdem B. Sigfridum; quanquam juxta illos qui eum DCCCLXV. mortuum, ætatis suæ LXIV. tum temporis solum triennis existit.

Nota CCCLXXXVI. Quidam anno DCCCX. S. Heribertum Gothis & Suecis concionatum volunt, qui nuper etiam in Belgio natus, post XL. annos, cum S. Ansgario in Sueciam penetravit.

Nota CCCLXXXVII. Johannes Gothus lib. 17. cap. 1. contendit Heribertum anno DCCXIII. huc primum accessisse, à Carolo Magno hæc de re per Biornum Sueciæ regem amicè sollicitato, transmissum: Atqui plurimum labitur Gothus, ut supra ostendimus, & Adamus p. 23. Crantziusque c. 37. l. I. Metr. veraciter demonstrant.

Nota CCCLXXXVIII. Iisdem Gothus testibus mendacii convincitur l. XVII. c. 2. quod pari narret veritate, primum S. Ansgarii contigisse adventum in Sueciam, anno DCCCXVI. & prius ita Suecis quam Danis, Christum ab ipso esse annunciatum, sicuti Huitfeldius fol. 1. in principio suæ probat historiæ Ecclesiasticæ contra Johannem, luculenter ac evidenter.

Nota CCCLXXXIX. Si Lupoldus Lubenburgensis eandem tuetur sententiam, ut Gothus fatetur, certum est à vero ipsum pariter deviare: Nam si Sueones, Gothique anno DCCCXIII. vel DCCCXVI. Evangelium fuissent complexi, frustra de illorum in Concilio Aquisgranensi, anno DCCCXVII. Pontifex & Imperator deliberassent conversione, quod tamen historiæ confitentur.

Nota CCCXC. Laurentio placet Nericio, & Norvego, S. Ansgarium in Suecia concionatum anno DCCCXX. Sed assertio veritati displicet, sicut actutum probabitur.

Nota CCCXCI. Crantzius l. 1. c. 27. suæ Metropol. & Adamus p. 16. sententiæ reluctantur Andreae Velleji ac Huitfeldii, falso asserentium, quod Ebo Rhemensium Episcopus, Apostolum in Dania egerit anno DCCCXXIII.

Nota CCCXCI. Haraldus Danorum Rex cognomento Klachius, à Regno regiminis consorte, profligatus, anno DCCCXXVI. Moguntia Imperatorem convenit Ludovicum, suppetias in adversarium rogaturus: Ita M. Adamus lib. I. c. 15. p. 17. Abbas Stadenfis & Crantzii Dania lib. IV. c. 10.

Nota CCCXCIII. Quibus tamen non assentior, perperam memorantibus, eodem Haraldum iustratum, & cum ipso S. Ansgarium in Daniam profectum, cum id potius contigerit anno DCCCXXVII. juxta verisimiliorem Vigorniensis sententiam.

Nota CCCXCIV. Biennio S. Ansgarius integro fidelissimam dedit operam

ram conversioni Danorum, ut manifeste Adamus testatur *p. 17*, non aliquot solum mensibus, velut comminiscitur Crantzius, *lib. 1. c. 19. metr.* nec in Regia solum aulâ interim tanquam Legatus in honore manserat, linguam addiscens Danicam, quemadmodum falsò narrat Huitfeldius.

Nota CCCXCV. S. Ansgarius anno DCCCXXIX. non DCCCXXVIII. quod tamen placuit nonnullis, Sueciam primò ingreditur, nec vocatus à Biorno, ut nostri fabulantur scriptores, cum Regnerus, filiique teste Crantzio *lib. V. c. 2.* suæ Sueciæ, dogma Christianum, cane pejus & angue detestarentur, quorum Biornus fuit unus: Is nihilominus commendatione victus Haraldi, patitur ut Ansgarius integro in Suecia commorans anno, Christum incolis annunciet: Sic noster Adamus *pag. 17.* mendacii arguit Crantzius, qui *lib. 1. c. 19.* suæ Metropol. B. Ansgarii apud Danos & Suecos prædicationi, solum tribuit biennium, & Breviarum Strengnense, quod Ansgarium sesquianno in Sueciâ moratum.

Nota CCCXCVI. Saxo & Crantzius, Biorno subrogant Sueciâ pulso, quendam Vitsercum Regneri filium, & huic Ericum Ventosum, cui postea Ostenum, isti Storbiorum, & ipsi denique Ericum Victoriosum. Sed Crantzius postea falsam intelligens hanc esse successione, in Saxonem, *l. V. c. 8.* suæ Sueciæ invehitur.

Nota CCCXCVII. Inconstans eorundem est narratio de Berone seu Biorno, utpote quem subindè asserunt in Suecia mortuum, quandoque in Norvegiam, indèque translatum; Aliquando domi cum Osteno belligerasse. Sed Huitfeldius, in suâ de Normannis relatione, ipsum a quodam Hastingo memorat circumvectum, illique *Tom. I. p. 40.* perperam substituit apud Sueones, Ericum Ventosum, quem etiam falso Biorni vocat fratrem, cum ipsius fuerit genitus sorore.

Nota CCCXCVIII. Suetici etiam scriptores à Saxone & Crantzio seducti, confundunt plerique historiam Erici Ventosi, parentis, ac Erici Victoriosi, filii: mirumque in modum se Gothus *l. XVII.* torquet, ut citrà naufragium, ex turbato illo evadat in portum pelago; quod tamen sæpenumerò patitur, velut mea ostendit Chronologia.

Nota CCCXCIX. Confusum meritò chaos Saxonis historia censetur, quod ea *l. VII. p. 127.* Olavum Vermorum seu Vermelandorum Regem faciat synchronum Haquino Ring, licet eum in suo Thiodolphus Chronico, *fol. 18.* nonum facit Monarcham Sueciæ ab Haquino, idque verissimum est.

Nota CD. Gassarus *p. 183.* quendam nostratibus assignat Apostolum nomine Humoldum, anno DCCCXXXII. indeque Huitfeldius *pag. 40.* turpiter seductus, illo S. Ansgarium Suecis concionatum tempore fallaciter asseverat.

Nota CDI. Non mox post S. Ansgarii ex Sueciâ reditum, qui contigit DCCCXXX. huc missi fuerant Simon Episcopus & Nitardus Presbyter; Quod tamen Breviarium Scarense palam fatetur.

Nota CDII. Idem Scarense, Upsalense, & Stregnense, Breviaria cum Erico nostro *p. 47.* Haraldi statuunt baptismum, anno DCCCXLV. & Ansgarium eodem, vel sequenti, Beronem convenisse; Nec animadvertunt, quod, vivente Ludovico Pio & procurante, sit Ansgarius in Sueciam expeditus, illumque prius quinquennio in fata concessisse.

Nota CDIII. Porrò Stregnense Breviarum errore cumulans errorem, superaddit inter adventum S. Ansgarii, qui accessisset DCCCXLV. & accessum B. Sigfridi CC. fluxisse annos, hoc indicans calculo, B. Sigfridum ex Angliâ in Sueoniam penetrasse MXXXV. Quippè falsissimam esse hujusmodi supputationem, alibi manifestè demonstrabitur.

Nota CDIV. Huitfeldius *tom. I. p. 54.* alteram S. Ansgarii huc profectioem, anno, minus verè, DCCCXLVIII. statuit factam; Nam isto, sui loco, transmisit in Sueoniam Hartgarium Eremitam, & ipsemet in Daniam profectus, Ericum Klachium apostasiæ reum, Ecclesiæ reconciliavit; non Ericum, cognomine Puerum, modò convertit; Quod tamen falsò quidam asserunt, nec hos distinguunt Reges, quorum Adamus conversionem *pag. 22. & 24.* distinctè profectò memorat.

Nota CDV. In suo Laurentius Nericius Chronico, existimat S. Heribertum advenisse in Sueciam, anno DCCCXLVIII. quo confundit calculo Heriberti & Hartgarii huc legationes.

Nota CDVI. Contigit secunda & ultima S. Ansgarii pro Christo in Sueciam legatio, quam Svetici Scriptorum, cum prima in scitè commiserunt, anno DCCCLIII, quandò neque vocatus, sed literis Erici Klachii, Daniæ imperantis, commendatus, intrepidè Olaum Sueciæ Regem, Byrcæ accessit, prout Adamus, *p. 23.* & Crantzii Metrop: l. I. c. 37. contestantur.

Nota CDVII. Hinc autem rediturus, uni comitum Heriberto, seu Herimberto presbytero, Ecclesiam commendavit Suecanam, qui postea Episcopus etiam consecratus Sueciæ & Gothiæ, simul sedulam impendit diu operam convertendis. Nec verisimilis nostratum assertio, qui existimant, Cathedram ab Heriberto Episcopalem Lincopiæ positam, cum nullibi adhuc Scondia in certas fuerit divisa Episcopas. Undè liquet pariter, nullam eos mereri fidem, qui quoque minus verè narrant, ab Erico Klachio Slesvici, & Ripæ, ab Erico Puerò, cathedrales hoc seculo fundatas Ecclesias, ubi solum templa, rudi opere construxerant, talibus non gaudentia prærogativis.

Nota CDVIII. Sic annus nobis innotuit advenientis in Sueciam B. Heriberti, qui Apostolus in ea quintus, non in Belgio, velut quidam nugantur, censetur: Etenim primus fuit Ansgarius omnium, de quibus certam habemus notitiam, II. Gaubetrus Simon. III. Nitardus. IV. Hartgarius, & V. Heribertus. Hinc porrò constat, quam simul erronea sit quorundam sententia aliorum, qui permissu Leonis III. anno DCCXC. sedentis, infulam Heriberto Lincopensem, esse traditam, comminiscuntur.

Nota CDIX. Idem tribuunt Heriberto successorem in Cathedra Gothiæ, Richardum, quem pari asserunt veritate, anno DCCCL. licentiâ promotum Agapeti II; cum inter hunc & Leonem III, XXXV. sederint Romæ Pontifices.

Nota CDX. Sed revocat nos D. Ansgarius, historiaque secunda Hamburgensium præfulum, M. Adami Chronico adjuncta, quæ *p. 4.* memorat hac Ansgarium vice Regem baptizasse Sueonum, qui non alius fuit quam Olaus Tretelga.

Nota CDXI. Quidam alii profectum contendunt secundò in Sueciam B. Ansgarium, anno DCCCLVIII. quandò summoperè fuit domi controversia distentus illâ, quam Colonienfis ipsi movebat propter unionem Hamburgensium & Bremensium Archipræful diocesium, quæ sequenti finem fortiebatur diu optatum.

Nota CDXII. Hujusmodi curis & vitâ defunctus est Ansgarius anno DCCCLXV, provecioris, ut existimo, ætatis, quam Breviarium ipsi assignat Scarense, quod LXIV; vel Arosiense quod LX. duntaxat, tribuunt illi annos, cum aliàs nimium juvenis se Scondicæ accinxisset vineæ excolendæ.

Nota CDXIII. Celeberrimum hoc tempore fuit emporium & Regia Sueonum, civitas Byrcensis, quæ, nemo accolarum ignorat, quo fuerit loco

loco sita, idemque prægrandia non obscure indicant hodiè rudera; Et propterea frivola sunt Andreae Velleji his de rebus conjecturæ, quas ad caput historiæ Adami L. appofuit.

Nota CDXIV. His non absimile est commentum Jonæ Arngrimi, qui suo Islandiam Chronico statuit *p. 10.* non prius repertam, quam anno DCCCLXIV. licet multis ea seculis, sub vocabulo Thyle fuerit mundo cognita, velut passim fatetur Saxo, & simul alii quidam interni Scandianæ & externi scriptores. Sed potissimum convincitur Jonas falsitatis, in Diplomate, quo Ludovicus Imperator, anno DCCCXXXIV Archiepiscopam fundat Hamburgensem, cum in ipso nominet Islandiam & Gronlandiam, ceu notissimas & cultissimas, quod Huitfeldius, Tomo primo, *pag. 41.* suæ producit Chronologiæ.

Nota CDXV. Major tamen cum Danis intercedit controversia de successoribus in throno Danico, Erici, cognomine Pueri; Quocircâ ut commodius ea decidatur, veram de illis subjiciam narrationem: M: Adamus *p. 42.* probè informatus, de hac re à Suenone Ulphonio, Danorum Rege, in historiis Scandianæ versatissimo, Helgonem Erico substituit, quod filius hujus minorennis, sceptrum non valens tueri hæreditarium, Canutus, latebras in Norvegia diuturnas quæfivisset, non Harde-Canutus, ut fallitur Adamus, *p. 34.* verum Lodne-Canutus nuncupatus.

Nota CDXVI. Lindenbruchii Anonymus, *p. 22.* omisso perperam Helgone, subrogat Erico Pueri, Olai Regem, cognomento Tretelgam, & huic Sivardum, Olai nepotem. Ast melius Adamus, *p. 34.* Olai facit filios & successores, Ennignupum, Sivardumque, in hoc duntaxat hallucinans, quod Ehnob ac Giurd vitiosè illos appellet. Sicut etiam hac in re plurimum titubans, quod Canutum Suenonis filium, qui erat genitus Erico, vocet; & Sivardo Ericum sufficiat Victoriosum loco Ventosi, quem Lodne-Canutus adultior factus, auxilio Noricorum ex Dania profugavit, & regnum patris tandem recuperavit.

Nota CDXVII. Præfatæ insuper controversiæ non minus servit decisioni, cognoscere, quod bini Sueonum reges, Olai nomine gaudentes, nempe Olaus Tretelga & Olaus SkotKonung, de quo infra mihi sermo futurus, Daniae per intervallum temporis non successivè sint dominati. Quæ si omnia melius examinasset Vellejus, non decepisset quodammodo Huitfeldium, aliosque Daniae Chronographos neothericos, nec tam protervè contrariam defendisset sententiam, suis in Adamum scholiis, solo nixus testimonio Saxonis, *p. 170.* quem constaret fabulas sæpius quam historias narrare, ac illa semper ommittere, quæ cum gentis suæ non sunt encomio, cujusmodi ista fuit Sueonum, in Dania, non pauco tempore dominatio.

Nota CDXVIII. In eodem Vellejus scholio simul etiam confingit, Storbiornum Sueciæ principem ab Haraldo, Blatand vocato, exulem, Sueciæ dominio restitutum *p. 164.*; Quod tamen ipsemet negat Saxo, & hujus achates individuus Crantzius. Hic porrò in sua Dania, sequens Saxonem, affirmat *lib. IV. c. 20.* quod Storbiorinus non expectato Haraldi subsidio, cum Suecis conflixerit, & propterea superatus, ceciderit. Verum in suâ Sueciâ, *lib. V. c. 8.* non hujus fat memor assertionis, adversario reconciliatum, & provinciâ Sueciæ quadam donatum perhibet, idque ceu magis verisimile in mea ego amplector Chronologiâ.

Nota CDXIX. Innumeras habet Crantzius hujusmodi antilogias, quas non difficulter animadvertet, qui historiam ipsius politicam cum Ecclesiastica paulisper contulerit. Enimverò in illa nugas passim Saxonis amplectens, & in hac Adamo, aliisque fide dignis adhærens scriptoribus,

bus, contrariam sæpenumerò de rebus profert Scondicis sententiam; Et propterea in utraque cautè admodum est legendus. Quod ipsum fero iudicium de Gotho nostro, qui suam ità conscripsit historiam, ut magis affectatæ in patriam charitati, quàm seruiat veritati. Patria ignosce mihi, quod crebrius illum perstringam hominem, veniamque non dubius spero, cum probè sciam, mendaciis te nequaquam delectari, & non ignores, me zelo veritatis compulsus, ipsi tantoperè indignari. De quo sanè idem ego possem dicere, quod Marcus Tullius de principe Comitorum Plauto, nempè, quod historiam Johannis Gothi, sinu gestaverim, nec discinxerim, donec in ea vix esse paginam, quæ non aliquo scateret mendacio, probè intelligerem: unum de plurimis hujus ævi producam; Ingellum Sueciæ Regem, reliqui omnes Scondiæ historici, tradunt illum voluntario interiisse incendio, sed Gothus procurato ab hostibus, comminiscitur: facessat proindè cum suis figmentis.

Nota CDXX. Haraldus, cognomento Pulchricomus, Norvegiæ Rex evadit DCCCLXX. non DCCCLXXVIII. ut falsò quidam supputant; Nec Christianis ipsum sacris reor initiatum fuisse, licet Laurentius Norvegus, istud asseveret, cum historia contrarium Norvegica passim adstruat.

Nota CDXXI. Olavum Sueciæ Regem anno DCCCLXXXIX. similiter quidam fingunt Christo nomen dedisse, B. Sigfridi prædicatione conversum, quandò nec dum fuerat Rex Olavus in mundum natus, prout sequens evincet censuræ nostræ contextus; iidemque figmentorum architecti, modò primum Episcopæ Vexionensi, tribuunt exordium.

Nota CDXXII. Non minus labitur Huitfeldius, tam in Ecclesiastica quam Politica sua historiâ *Tom. I. p. 83.* de conversione Frotonis, quem, cum initio noni post Christum seculi, vel in fine octavi, sceptro Daniæ positum existimet, non ab Agapeto, vel Hadriano IV. concionatores postulasse, eo mundi tempore haud sedentibus, est verisimile.

Nota CDXXIII. Verisimilius porrò est, prædicatione S. Remberti, Ingonem Sueciæ Regem, Christo prius lucratum; Quandoquidem altera Bremensium historia Antistitum, referat *p. 108.* ab illo Regem Sueciæ conversum præfule, & Ingo tempore Remberti sit Sueonibus dominatus.

Nota CDXXIV. Quibus de causis Adelstenius Angliæ Rex suscepit anno DCCCCXXV. filium Haraldi Pulchricomi Haquinum educandum, non conveniunt Saxo *p. 378.* & Crantzius, *lib. III. c. 1. Norvegia*, cum Islevi Chronico *fol. 31.* huic tamen potius quam illis adhærendum censeo.

Nota CDXXV. Saxo volens victoriam Henrici Regis *p. 101.* de Gormone Danorum Rege, obtentam, silentio involvit. Quippè non eam ignorare potuit, quam historici descripsissent clarissimi, videlicet Regino, Schafnaburgius, Sigebertus Gemblacensis, & Luitbrandus Ticinensis; qui licet nomen Danici Regis non benè exprimant, quo cum Henrico belligerasset, tamen in re conveniunt: Sed Adamus *p. 36.* à quodam Daniæ informatus Antistite, utramque melius exponit. Ac proindè quemadmodum Saxo exjunctiâ fortassis, ità profectò Vellejus, quòd Adamum, & reliquos in Scholio alleget scriptores, & nihilominus factum vocet in dubium, ex malitiâ hoc in loco hallucinantur.

Nota CDXXVI. Quo contigerit anno præfata Daniæ impugnatione, dissentiant quoque Authores, cum horum quidam DCCCCXXV. alii DCCCCXXVIII. & nonnulli DCCCCXXIV. annis ipsam assignent. Sed veterior est supputatio Reginonis, Gemblacensis & Fabricii *p. 438.* qui DCCCCXXI Danos à Saxonibus memorant debellatos.

Nota CDXXVII. Non minor est dissensio inter Scondiæ Chronographos

phos, de anno morientis Haraldi Norvagici; siquidem DCCCCXXXI. & DCCCCXXXII. & DCCCCXXXIII. & DCCCCXXXIV. & DCCCCXXXV. & DCCCCXXXVI. Pulchricomum vitâ functum, statuunt, licet semel duntaxat mortem obire potuerit. Veritati tamen propius illi accedunt, qui anno DCCCCXXXII. ipsum decessisse tradiderunt, prout liquet ex Chronico Islevi fol. 31. Thiodolphum Frode continuantis, fidelius ad calculos revocato.

Nota CDXXVIII. Haraldo in Norvegiæ throno, succedit Ericus filius primogenitus, cujus nullam facientes mentionem Saxo & Crantzius, historiam ipsius cum Haquini Adelstenii & Haraldi Grafeldii, Erico geniti, turpissimè confundunt; Saxo quidem *lib. X.* & Crantzius *lib. IV.* suæ Daniæ, ac *lib. III.* Norvegiæ.

Nota CDXXIX. Saxo ibidem narrat Haquinum Adelstenium, Haraldi Danorum regis vasallum fuisse, quod Norica non asserit historia, ideoque suspecta mendacii est mihi Danica. Crantzius porrò in Daniâ suâ, Saxoni adhæret, sed in Norvegiâ, Haraldum, Erici filium, Haraldo, Regi Danorum avunculo, statuit tributarium.

Nota CDXXX. Eodem historicus uterque habet loco aliud figmentum. Nam Haquinum periculi à Dano imminentis gratiâ avertendi, binos dæmoni filios immolasse scribunt, cum multa veritatis injuria, cum ille fuerit Rex Christianissimus, idque serò animadvertens Crantzius cōmentum, in suâ se corrigit Norvegiâ, & impium illud facinus tribuit Haraldo, Haquini proximo successori, falsò etiam. Quippè post victum ab Ottone primo, Haraldum, nempè anno DCCCCXLVIII. hujusmodi scelus in Norvegiâ contigisse, ambo confitentur, quandò Haquinus, non Haraldus, Grafelder, Norvegis dominabatur, ut constat ex Chronologia, & propterea Crantzii neutra est verosimilis narratio.

Nota CDXXXI. Cæsaris Henrici victoria, securum Christianis Doctoribus, in Daniam præbuit postliminio accessum, quorum potissimus Unno, Archipræsul Bremensis, & totius Scandiæ, Haraldum, non Gormonem, Christo addictum reddidit. Haud tamen illum baptizavit, prout manifestè constat adversus contrariæ assertores sententiæ, ex Adamo *pag. 37.* & Crantzii *Dania lib. IV. cap. XIX.* ubi suum corrigit errorem, quem hac de re, *lib. III. cap. 15. Metrop.* admisisset.

Nota CDXXXII. Ex Daniâ in Sueciam, B. Unno secessit anno DCCCCXXXV, non sequenti, quandò negotiis hic consummatis reditum parabat. Quo in Suecia tempore Ingo, quem Adamus *p. 38.* seu hujus librarius falso vocant Ring, cum filio regnabat Erico & nepote Emundo, huncque cum Adamus perperam appellasset *pag. 37.* Ingonis fillum, se postea emendat, Emundum, Erico Ventoso tribuens filium, qui à parentis obitu cum Erico fratre, Suecis Gothisque imperabat.

Nota CDXXXIII. Quamvis porrò hic Ericus vix modò ephebiam foret egressus; tamen quidam Sueciæ historici affirmant ipsum anno DCCCCXLVI. Bremâ concionatores impetrasse, S.S. Adalvardum & Stephanum, qui non fuerant adhuc nati, ut neque Adalbertus Archipræsul Hamburgensis, qui eos post annum MXLIII Suecis destinavit, velut *pag. 86.* invictissimo Adami testimonio constat, deinceps producendo.

Nota CDXXXIV. Storbjornus, Beronis filius & nepos Regneri, anno DCCCCXLVII. profugit ad cognatum Daniæ Regem Haraldum, suppetias rogatum, contra Ericum Ventosum, non Victoriosum, prout cum Saxone *p. 164.* Crantzio *lib. V. c. 8. Suec.* Sueonum fabulantur scriptores quidam. Qui simul falsò dictitant, Ericum & Storbjornum patruales vel fratruales extitisse, cum amitini fuerint, ille videlicet filiâ genitus Regneri, & hic filio.

Nota

Nota CDXXXV. Licet victoria Ottonis primi, quam de Haraldo, rege Danorum, anno DCCCCXLVIII. reportavit, toti esset Europæ notissima; nihilominus Saxo ipsam facere dubiam, non dubitavit. Cujus adhærens figmento Vellejus, scholio Adamum marginali perstringit, & confingit, ipsius de victoria Cæsaris pugnare cum veritate narrationem. Nec etenim victus, leges pacis victori solet præscribere, quemadmodum Imperator fecit Haraldo, qui & Marchionatum Slesvici restauravit, & hostem ad sacra Christianorum plenè suscipienda, homagiumque præstandum Imperio compulit.

Nota CDXXXVI. Sacris abluitur undis Haraldus cum uxore & filio propè Flensburgum Jutiæ, non in Sielandiæ Iffefiordio; quibus etiam non Poppo, sed alius sacerdotum administravit baptismum, idque sequentibus probatur argumentis contra Danos, qui propterea reluctantur, nè Suecis aliquid inde accedat honoris, quod Erico Sueonum rege in Dania rerum potiunte, insignia duo illa contigisse miracula, fateri alias compellantur.

Nota CDXXXVII. Confutando rationes adversariorum, nostram imprimis stabiliemus assertionem: pro fundamento itaque adferunt testimonium Saxonis, qui *lib. X. pag. 171.* Arhusiensibus Popponem assignat primum antistitem, & successorem huic Reinbrandum, isteque cum sedisse legatur, post conflictum Ottonis & Haraldus, hinc inferunt; Popponem lustrationi adfuisse ac præfuisse Regum. Sed occurrendum illis, quod Saxo frequentius mendaciorum convictus, quam fido conveniat historico, nullam mereatur fidem amplius. Deinde respondendum, quod Episcopa fuerit Arhusiensis primum fundata anno DCCCCXLVIII. vel sequenti, & primus ipsi præpositus fuerit Antistes Reinbrandus, ut fatetur Adamus, *pag. 41.* & in sua Crantzius Metropoli *pag. 69.* Ergò primus fuisset ibi Poppo secundum illos Episcopus, quam Cathedralis illic dignitas sumpsisset exordium, quod est absurdum.

Nota CDXXXVIII. Huitfeldius, qui singularis hujus est patronus sententiæ, principio Ecclesiasticæ historiæ *fol. 3.* testatur, infulam Popponi Arhusiensem anno DCCCCXLVIII. vel proximè sequenti, fuisse traditam, in faciem Adamo, supra citato, & veritati reluctans impudenter.

Nota CDXXXIX. Ibi, & passim alibi memorat Huitfeldius, Popponem à Benedicto III. Romanorum Pontifice, sub eo promisso Arhusiensem suscepisse Cathedram, quod progressu temporis, totius esset Daniæ futurus Archipræsul. Sed neque veritati conformis ista narratio, cum Benedictus III. federit DCCCLX. nec etiam de Benedicto IV. possit intelligi, utpotè qui sedit DCCCXVI. nec de V. qui DCCCCLXI. & multò minus de VI. qui Romanæ præfuit Ecclesiæ DCCCCLXIX.

Nota CDXL. Simul provocat in hac causa ad Patriæ annales, nec ipsos tamen producit, ad quendam Monachorum librum Ottoniensium; sicut etiam ad Norvegiæ Chronicon, & ipsam M. Adami historiam: ex quibus omnibus probare nititur, Popponem Arhusiæ Præsulem fuisse, illuc à Benedicto III. fiduciâ plenum, obtinendæ postmodum Archiepiscopæ, missum; sed prius esse præventum morte, scilicet anno DCCCCLXXXIII. & propterea falsum esse, quod anno DCCCCLXXXVI. illa ediderit miracula, & Ericum Victoriosum, cum plurimis Danorum, baptizaverit. Verum nisi omnis de Romanis Pontificibus, Chronologia est insimulanda erroris, & Daniæ solum, Norvegiæque annales hujusmodi folia velut Sibyllina sint æstimandi, profecto mentitur Huitfeldius. Ac sanè quoad Adamum, prorsus in eo contrarium invenitur. Is siquidem *pag. 56.* &

Crantzius in Metropoli *p. 84.* Popponem Slesvicensibus tribuunt Episcopum, annoque DCCCCLXXXVI non DCCCXLVIII. miracula edidisse; nec coram Haraldo, aut Erico Victorioso, & demum obiisse MXXIX. non DCCCCLXXXIII. manifestè contestantur. Consule obsecro lector illum paginis LVI. LXI. LXII. & LXIX; hunc autem lib. III. cap. XXXIV. & XLII. nobisque causam lubens adjudicabis.

Nota CDXLI. Aliis præterea fraudibus quidam Danorum in hoc controversiæ negotio minus honestè utuntur. Quippè ut lectori fucum faciant, & Popponem ab Erico prorsus separent, Haraldoque adjungant, in suis passim Chronicis, scholio M. Adami corrupto, annum DCCCCLXVI. conversæ per Popponem Daniæ, pro DCCCCLXXXVI. adnotare non erubescunt; utque magis imponant historiarum imperitis, Reinbrando assignant annum DCCCCLXXVIII. loco DCCCXLVIII. quondò ad Cathedram fuit promotus Arhusiensis. Reliquis tamen impudentior est Andreas Vellejus qui lib. II. cap. XLIV. suæ editionis aliquot paginas ex Adamo fraudulenter expunxit, quod continerent Popponem anno MXXIX. non DCCCCLXXXIII. esse mortuum.

Nota CDXLII. Saxo in sua nullibi historia Haraldum à Poppone lustratum, narrat, quod tamen non siluisset, si contigisset. Cæterum Hieronymus Cypræus, in Præfulum Catalogo Slesvicensium, quem inducit Huitfeldius, Popponem Slesvicensi tribuit Ecclesiæ antistitem, & anno DCCCCLXXXVI. sedisse, palam confitetur. His, aliisque victis rationibus Huitfeldius, tandem in fine Annalium Ecclesiasticorum, ubi de Arhusiensibus agit Episcopis, liberam fermè cuique facit potestatem pro arbitrio hac de controversiâ imposterum sentiendi.

Nota CDXLIII. Pari nostrates modo fabulantur de baptismo Regis Olai SchotKonung dicti, & adventu in Sueciam B. Sigfridi, quæ citrà ullam veritatis imaginem, Olaus Gothus *lib. II. c. 21.* anno DCCCCLV. aut Ericus Upsalensis *p. 57.* DCCCCLVI. contigisse asseverant.

Nota CDXLIV. Sed nullus fabularum finis apud Danos de Poppone, cum illorum quidam, ut Laurentius Norvegus, anno DCCCCLX. alii DCCCCLXXIV. & reliqui DCCCXCIII. Suen-Ottonem fonte sacro lavatum à Poppone, comminiscantur, horumque unus est Saxo; non tamen a Poppone, nec in Daniâ, sed in Scotia per alium baptismo initiatum nugatur *p. 170.* Quandoquidem lyppis & tonsoribus sit notum, anno Christi DCCCXLVIII. Suenonem cum parente Haraldo esse lustratum.

Nota CDXLV. Non anno DCCCCLXXXVI. ut quidam minus rectè scribunt, verum DCCCCLXXXVI. Ericus Victoriosus in Suecia, Daniaque imperabat; falliturque simul Chronicon vetus quoddam, illum vocans Emundi filium, cujus erat frater, & Erici Ventosi filius, teste Adamo *p. 50.*

Nota CDXLVI. Indè simul liquet, quod Sueonum historici, perperam omiserint hoc loco, Emundum in catalogo Regum, & ipsius confuderint gesta cum gestis Emundi anno.

Nota CDXLVII. Quidam Olaus ScotKonung anno DCCCCLXXX Christo nomen dedisse sentiunt, sed alii quos interest Jacobus Typotius & Jacobus Gislonius, *p. 64.* eam ipsi cœlitus gratiam contigisse DCCCCLXXXII. existimant, non minus quam illi à vero deviantes.

Nota CDXLVIII. Nec Othincarus & Poppo, idola hoc tempore Upsalensia subverterunt, velut Crantzius in sua falso narrat Metropoli Siquidem plurimis adhuc annis, idololatriæ cultus floruerit Upsalensis, & Pop-

po quidem in Suecia, non fuerit. Cæterum quod Othincarus vocetur ab Adamo pag. 56. & Crantzio lib. III. cap. 38. *Metrop.* senior, ut distinguatur à juniore, hinc Vellejus & Huitfeldius p. 105. lubenter decepti, Othincarum faciunt primatem Sueciæ.

Nota CDXLIX. Emundus Sueciæ Gothiæque rex, fraude circumventus Suenottonis, falso inter Gothiam & Daniam limite admisso, Sconiam, Hallandiam & Blechingiam, à suo impudenter abalienavit regno, sicut vetustissima quædam historiæ fragmenta, testantur; Quibus Gothi lib. XVIII. c. 7. haud nocent in contrarium argumenta, quæ producit in vita Emundi Annosi, hunc cum illo commiscens, & rationes indè suas frustra petens, quarum censet firmissimam, quod putet limitis designationem continere saxorum uno limitaneorum, Blechingiam à Norvegia secretam, quæ alias provinciæ longissimo essent terrarum intervallo disjunctæ. Verum Gothi vana est cavillatio, cum inter Moringiam & Blechingiam lapis ille positus feratur.

Nota CDL. Sic præfatæ Gothorum provinciæ à binis Sueciæ regibus perfidissimè sunt Danis proditæ, nimirum ab Emundo, qui propterea dictus per convitium Slemma, hoc est regionum dilapidator; & Magno, Smech, eandem ob causam, id est, blanditus appellato. Frustrà verò illas uterque fuit conatus recuperare. Nam anno DCCCCLXXXI. ille Sconiam, Hallandiam & Blechingiam armis repetiturus, in Sconensi occubuit conflictu propè Stongepelle, non Anundus vel Emundus annosus, prout plerique nostratum somniant vigilantes.

Nota CDLI. In regnis fratri succedit Ericus, non è vivis discedit anno DCCCCLXXXII. veluti quidam in annales falso retulerunt, annum permiscentes DCCCXCII. quo Ericus in fata concessit, cum isto DCCCCLXXXII. qui regimini præbuit exordium.

Nota CDLII. Crantzius lib. III. c. 4. suæ Norvegiæ, asserit Haraldum regno pulsatum à Suenottone filio, ad Principem secessisse in Gallia Normannicum, & copiis ibi auxiliaribus obtentis, denuo in filium movisse. Verum id Gallici, non Danici narrant historici.

Nota CDLIII. Non vera est Jonæ Arngrimi assertio, p. 149. in *bist. Island.* quod Gronlandia primum sit reperta anno DCCCCLXXXII. cum diploma Ludovici Cæsaris S. Ansgario datum super Episcopæ Hamburgensis fundatione, testetur Gronlandiam anno DCCCXXXIV. reliquæ notissimam Europæ & cultissimam fuisse.

Nota CDLIV. Quod Ericus Sueonum Rex Suenone Danorum gloriose superato, Daniam simul & Sueciam, non paucis annis gubernaverit, id non modo Adamus p. 54. & 56. clarissime confitetur, sed etiam Crantzius lib. IV. cap. 23. suæ Daniæ; l. V. c. 9. suæ Sueciæ lib. III. c. 42. & 44. suæ Metropoleos, illi palam suffragatur. Intolerabilis propterea est Andreæ Velleij impudentia & nimia mentiendi licentia, contendentis suo in Adamum scholio, quod nemo scriptorum, præter Adamum, asserat, Ericum subactæ dominatum toti Daniæ. Atque comperiens ipsum quoque Saxonem p. 170. sibi adversarium, à librariis illum falsatum comminiscitur.

Nota CDLV. Falsam tamen belli hujus causam Saxo *Ibid.* & Crantzius lib. V. cap. 9. *Suec.* allegant, cum recuperatio Sconia, Hallandiæ & Blechingiæ, necisque fraternæ vindicatio, non mulctatio Suenonis, ob latum à parente ipsius Haraldo subsidium Storbiorno, ansam Erico pugnandi æquissimam præbuerit.

Nota CDLVI. Crantzius *ibid.* à Saxone, & Huitfeldius p. 113. à Vellejo, decepti, hic Ericum Victoriosum cum Ventoso, & Olaum Tretelga cum Ola ScotKonung, velut supra etiam monuimus, inscite confundunt, quod etiam facit Adamus pag. 34.

Nota CDLVII. Nec minor in ipsis est confusio de Suenonis exilio; nam cum ipsis seducti etiam à Saxone plerique Scandiæ historici, non distinguunt inter primam & secundam Suenonis pulsionem, utriusque durationem, ac exulis commorationem; siquidem falsò afferant septennale solum fuisse exilium, quod, teste Adamo, *p. 56.* annis XIV. duraverat; sicut etiam quod Sueno expulsus primò in Irlandiâ exulaverit, & secundo diverterit ad Olaum Norvegiæ Regem, & ab ipso non susceptus, ad Anglum se converterit, & tandem in Scotia hoc exili tempus transegerit.

Nota CDLVIII. Enimverò Adamus & Crantzius locis supra citatis, utriusque faciunt mentionem exilii, & cum anno DCCCCLXXXIV primâ fuerit vice Sueno expulsus, & post obitum Erici, anno DCCCCXCII patriæ restitutus, prout certissimis constat documentis, inde colligitur, quod novennio primum exulaverit, quem in margine Huitfeldius *p. 113.* quoque numerum posuit; sed in ipso fatetur contextu, Chronicon sequens Norvegicum, quod interea temporis in Irlandia sit commoratus. Cæterum anno DCCCCXCIII. ab Olao Erici filio iterum expulsus, teste Adamo *p. 58.* & Crantzio, paginis allegatis, per quadriennium fuit ex-torris, videlicet usque annum DCCCCXCVII. quo temporis intervallo inprimis accedens Olaum Regem Norvegiæ, modò non prius ibi regnantem, repulsusque, adivit supplex Edelredum, non Edvardum, Angliæ dominum, & nec ab eo susceptus, demum ad Scotum divertit. Hæc verissima est narratio.

Nota CDLIX. Quidam Scandiæ annales, Olaum Sueciæ & Olaum Norvegiæ, reges potentissimos, gloriosissimosque continent, anno DCCCCLXXXV. opera cujusdam Bernardi fuisse Christo lucratos. Sed ea verisimilis non est assertio, cum Suecus quidem non adhuc regno potitus, sub parentis idololatræ manserit imperio: & Norvegus, modò sequeretur militiam Cæsaris. Confusus autem est anni calculus, cum DCCCCXCV. quando ea utrique gratia contigerat.

Nota CDLX. Ericum Sueciæ Daniæque regem, ab Ottone III. fuisse impugnatum, & propè Danavirche debellatum, licet Sueno Ulphonius ab Adamo *pag. 57.* interrogatus, noluerit confiteri, quædam tamen Scandiæ historia illud manifestat. Verùm quod Ericus viso Popponis miraculo, victas simul Christo manus dederit, testatur Adamus *pag. 56.* Potius tamen apud Ifefjordium Sielandiæ, illa sacrorum contigit administratio, quam apud Ripam vel Slesvicum, indeque profluxit Saxonis narratio de Ifefjordensi lustratione.

Nota CDLXI, Rex porrò Ericus propter baptismi susceptionem, vocatus est Stenchil, hoc est, lustratus: Et quòd ipso regnante grandis fuerit annonæ proventus, alterum fortiebatur cognomen, Arfel, id est, fragifer; sed à miris belli fortunis, Victoriosi cognomentum acquisivit. Hujusmodi verò cognominum varietate, posteritas historiæ non gnara satis, decepta, binos in annalibus confinxit Ericos, primum appellans Victoriosum & gentilem; ast secundum Stenchil atque Arfel, huncque Christianum non isto Popponis miraculo factum, sed illo sacrificuli occæcati & illuminati prodigio, quod sequenti accidit seculo, cum Suecis dominaretur Stenchillus secundus, qui turpiter ab eadem, cum Erico Stenchillo, in nostra est historia, & simul à Johanne Gotho, confusus. Qui præterea *p. 246.* falsò narrat, Adalvardum & Stephanum hoc venisse tempore in Sueciam, quos certò certius constat, sub altero huc penetrasse Stenchillo, ab Adalberto missos Ham-burgensium Antistite, non Adalgario, idque anno MLV. sicut postea comprobandum est.

Nota CDLXII. Pervetustum Adami scholion, Erico tribuit uxorem, Boleslai Crobri Polonorum Regis filiam: sed fallitur, cum Ericus anno DCCCCXCIII. de vita migraverit, & Boleslaus scepro sit potius anno M. Polonorum. Verisimilior proinde ipsemet est Adami contextus, qui p. 58. Olavum Erici filium, Slavonici Regis generum facit, Boleslaum dubio procul intelligens.

Nota CDLXIII. Sed quam profert Adamus p. 50. narrationem, de Harquino Jerl, impio Norvegiæ Domino, prorsus est contraria veritati, pro ut ex Chronico fol. 35. & 36. liquet Norvegico. Nec enim primus fuit ille Regum Noricorum, nec filium liquit ullum, qui Daniae & Norvegiæ sit dominatus: sed ipsemet, ut Danica passim historia testatur, Haraldus Suen-Ottonis & Erici Danicorum regum fuit vasallus in Norvegia.

Nota CDLXIV. Ericus Victoriosus anno DCCCCXCII. non Ericus Ventosus, ab Osteno fuit trucidatus, Christianæ religionis osore, & Suenonis amatore. Nec Stenchillus II. fidei causâ fuit occisus, ut quidam memorant, qui cum primo, illum quoque commiscunt.

Nota CDLXV. Ubi regionum, domi an foris, quando, & à quo Rex Norvegiæ Olavus Tryggonius sit baptizatus, Scondia non conveniunt scriptores, pro ut Adamus p. 57. memorat. Nam quidam illorum in Anglia conversum, & in Norvegia fonte sacro aspersum, sentiunt: Alii gratiam in Anglia utramque illi contigisse, scribunt; Sed reliqui potius domi per Anglos Evangelio credidisse, & baptismum suscepisse narrant.

Nota CDLXVI. Saxo p. 171. domi per Bernhardum Angliæ quendam Episcopum, à Pontifice Romano consecratum & Scondia destinatum, contendit lustratum, sectatores habens, Huitfeldium in Chronico Daniae Ecclesiastico Tom. I. p. 109; Ericum Upsalensem 48. & Johannem Gothum 59. qui simul asseverant religionis illum fuisse desertorem & proditorem, Ethnicarumque & magicarum amatorem & cultorem superstitionum: Quod ipsum Adamus insinuat, p. 58. non tamen omnino approbat, quod nonnullos contrarium sentire comperisset.

Nota CDLXVII. Foris Olavus Christianâ imbutus fuit religione, & sacris domi undis ablutus, per Johannem ex Angliâ Episcopum, idque annum circiter DCCCCXCV. ita convenientius veritati sentit Adamus p. 57. & 148. Cæterum, quod constantissimus in fide permanserit, Christianissimusque Regum sit Noricorum censendus, copiose demonstrat Arngrimus in Chronico Islandico, p. 103. cujus & ego rationibus assentior.

Nota CDLXVIII. Nec Bernardo suafore & administratore, hujusmodi contigit Regi Olavo cœlitus beneficium; siquidem longo post tempore, in Scondiam Bernardus advenerit, missus à Canuto Danorum & Anglorum Rege, qui successit parenti, anno MXIV. illudque asserit Adamus p. 65. & Crantzius lib. IV. c. III. suæ Metropoleos.

Nota CDLXIX. Grandis etiam viget diffensio & contentio, inter Sueciæ scriptores, de conversione ac lustratione Olavi ScotKonung; conveniunt tamen plerique, quod à Sigfrido quodam Angliæ sit Episcopo baptizatus, sed plurimum de tempore dissentiunt, velut hætenus ostensum, & deinceps ostendetur.

Nota CDLXX. Qui Legendas seu historias Divorum Scondicorum breviariis insertas primi conscripserunt, politicis occasionem scriptoribus, circa temporum momenta & rerum monumenta hallucinandi maximam præbuerunt. Nam ab illis promanavit, omnis ea varietas & contrarietas, quas hætenus de adventu primorum in Sueciam doctorum, commemoravimus & refutavimus, tantamque videns Johannes Gothus

lib. XVII. cap. 18. de tempore suscepti per Olavum baptismi discordiam, nullum ausus suæ, his de rebus, narrationi, adscribere temporis calculum.

Nota CDLXXI. Lincopense breviarium narrat, quod filia & genero S. Olai cooperantibus, sit Rex Olavus Christianam fidem amplexus, quam Gothus acriter confutat opinionem, ceu vehementer erroneam *lib. XVII. c. 23.*

Nota CDLXXII. Saxo, quem Crantzius & Huitfeldius sequuntur, asseverat *p. 171.* Olavum Sueciæ regem simul cum Rege Olao Norvego, per Bernardum utriusque regni Apostolum, esse sacro regeneratum lavacro, & Jacobum nomine appellatum; sed priorem hujus assertionis partem supra diluimus, posterior autem inde modò diluitur, quod certissimo constat Adami *pag. 67.* testimonio infra producendo, Anundum Olai filium Jacobi nomine donatum in baptismo, non parentem Olavum.

Nota CDLXXIII. Omnium porrò absurdissima est quorundam sententia, qui XV. Februarii, Olavum ferunt lustratum, quo fuit die B. Sigfridus Wexionæ mortuus, & ita confunditur hujus emortalis ac illius dies lustralis. Nec minus ridiculum addunt Olai baptismi anni calculum, nempe MCVIII. quo currente LXXXIV anni jam effluerunt, ab Olai de vita migratione.

Nota CDLXXIV. Pro veritatis investigatione, concedendum, imprimis Saxoni, quod eodem propemodum tempore, Suecus & Norvegus Christo per baptismum, nomina dederint, idque circa DCCCCXCV. Christi annum. Siquidem Olavus Sueonum cum Suenone Danorum Rege, post modicum inde temporis, teste Adamo *pag. 58.* sacrum pepigerit foedus, de propaganda omni conatu religione per Scandiam, Christianam, hincque sequatur, jam Evangelio illum credidisse, nec ullibi legatur ipsum Suenone vitrico adminiculante, conversum fuisse. Non tamen operam illud contigisse Bernardi antea demonstravimus; sed potius Siguardi accidit; quod Nidrosiense breviarium, hunc Olavum Tryggotio Episcopum, præter Johannem, anno DCCCCXCVI. etiam adfuisse, testetur, evenisseque possit, ut sequentis ævi homines, & Saxo ab his postea deceptus, Bernardum pro Siguardo; sicut quoque Suetici scriptores Sigfridum loco Siguardi ab Ethelredo huc expediti, Annalibus inscripserint.

Nota CDLXXV. Fatetur Adamus, *pag. 148.* Johannem ex Angliâ, Norvegiæ primò Episcopum, accessisse, Olavumque lustrasse: deinde Grimchilum, & denique Sigfridum sub dominio S. Olai, qui anno MXVI. nactus est regni gubernaculum, Norvegiam, Evangelii gratiâ incolis prædicandi, adivisse. Quomodo igitur Olavus Sueonum Rex, qui ante M. annum, Christianissimus meritò vocabatur, post MXVI. Christo per B. Sigfridum fuit lustratus & lustratus.

Nota CDLXXVI. Idem similiter Adamus *pag. 67.* memorat, quod post annum MXIII. Unvannus Bremensium Archiepiscopus, obsecratione motus Olai Suecici regis, Turgotum miserit ipsi Episcopum, qui Gothiæ utriusque convertisset inhabitatores; Regis uxorem & liberos baptizasset, & primus Gothiæ præsul evasisset. Quo proinde jure, quædam historiæ Sueticæ fragmenta & figmenta, Gothiæ conversionem, Cathedræ apud Scarenenses & Vexionenses foundationem Episcopalis, Regis, ac Regiæ lustrationem familiæ B. Sigfrido tribuant, non invenio.

Nota CDLXXVII. B. Sigfridus, cum Danico & Norvegico, Episcopis, anno MXXXI. Libentio Hamburgensium Archiepiscopo, nuper insulam nactus, tanquam Scandiam simul totius Metropolitanam, præstitit obedientiam; illuc propterea missus; ab Anundo Jacobo Sueonum Rege. Atque

que cum testetur Adamus *pag. 70. & 148.* supervixisse illum & floruisse in Sueonia, Gothiaque suo tempore, videlicet MLXVII. non videtur ullatenus credibile, quod B. Sigfridus ante M. annum, in Norvegiam & Sueciam penetraverit, Olavumque Regem lustraverit, tantoque in eadem tempore perseveraverit.

Nota CDLXXVIII. Denique sæpèdictus historiæ Scondicæ veracissimus scriptor Adamus, *pag. 66.* asserit, B. Sigfridum à S. Olao in Norvegiam ex Angliâ tractum, quando hic regni thronum primò adiverat, itiusque mandato Regis, Sueciam postea ingressum esse. Verum Haraldus Huitfeldius *fol. 5.* in Ecclesiastica historia contendit, B. Sigfridum à Canuto Rege circa MXX. in Norvegiam vel Sueciam, esse transmissum. Quocirca sive à Canuto in Scondiam ablegatus, quod potius crediderim, sive ab Olao sancto, in eam fuerit adductus, inde nihilominus licet infallibiliter colligere, illos magnoperè falli, & fallere, qui hætenus scripserunt B. Sigfridum ab Edelredo Anglorum Rege, per Olavum vehementer obsecrato, huc fuisse destinatum. Nec iisdem præterea fidem censeo habendam, asseverantibus, B. Sigfridum in Angliâ prius Eboracensium fuisse Archipræfulem, cum solo Episcopi titulo ipsum ornet Adamus, qui tantam non tacuisset dignitatis, si eâ fuisset ille decoratus, prærogativam.

Nota CDLXXIX. Modò regressus ad annum DCCCCXCV. comperio, non illo currente pro ut Arngrimus perperam annotat, sed præcedente, Olavum Tryggotium, sceptro potitum Norvegiæ. Sequenti autem, corpora sanctorum in Selio, fuerunt anno, nempe DCCCCXCVI. velut Nidrosiense confitetur breviarium, manifestata.

Nota CDLXXX. Quantum habeat veritatis assertio Jacobi Gislonii *pag. 64.* existimantis, S. Olavum anno DCCCCXCVIII. Norvegiam occupasse, & DCCCCXCIX. matrimonium cum Sueci filia consummasse, fiet ex sequentibus paginis manifestum. Porro idem narrat S. Olavum prius Gilbertum fuisse appellatum, quam verisimiliter, etiam ipse viderit.

Nota CDLXXXI. In suo Ortelianus theatro geographico, Islandiam anno M. fuisse repertam sentit: atqui falsam ipsius esse sententiam, liquet ex iis quæ contra Arngrimum, in causâ ferme eadem, alibi disseruimus. In propinquâ verò Gronlandiâ, Jacobus Zieglerus, *pag. 479.* binas olim Episcopos fuisse memorat, Nidrosiensi subjectas Archipræfule, sed unius solum Antistites recenset Huitfeldius, nimirum Gardenses.

Nota CDLXXXII. Repudium, quod Olavus Norvegiæ Rex fraude Suenonis Danici seductus, annis prioribus dederat Sigridi Sueonum Reginæ, non ea narrant fide Saxo, & Crantzius, quâ Islevi *fol. 39.* & Adamo *pag. 57.* Chronica, hisque adhærere propterea veritati consultius duco.

Nota CDLXXXIII. Quem vindicaturus despectum Olavus Sueonum Rex matri suæ irrogatum, & Sueno illius vitricus, eundem, simulque filie raptum plexurus, ac Norvegiam occupaturus, cruentissimum Olavum Tryggotio bellum inferunt. Quibus ille, anno M. tempestivè præmonitus, non fraudulenter oppressus, ut Arngrimus *pag. 105.* & Islevus *fol. 41.* falso scribunt, illis congreditur: Atque superatus, non aquis suffocatus, in Syriam profugit, ubi reliquum vitæ in Cœnobio transegit; Sed victores, Sueno, Olavus & Ericus Jerl, Norvegiam inter se diviserunt.

Nota CDLXXXIV. Per decennium postea Sueno Angliam impugnavit, privigni auxilio potissimum fretus Olai Sueonum Regis, sicut etiam Noricorum. Interea strenuam illi navat operam S. Olavus, non frater ipsius Haraldus; quod tamen Saxo, *pag. 173.* Crantziusque 86. & 381. comminiscuntur, licet Haraldus necdum esset natus, prout historia testatur Islevi *fol. 54.*

Nota CDLXXXV. Qui Thymmonem quendam Canuti Regis adversus Anglos vexilliferum, hoc tempore fortuitum, Daniae & Sueciae, Baneris assignant genearcham, adulatores non scriptores agunt.

Nota CDLXXXVI. Fallitur quoque historia Islevi, fol. 46. quod sororem Olai Sueonum regis, tribuat S. Olao conjugem, qui filiam duxerat, teste Adamo pag. 68. cui & Chronicon adstipulatur Sueticum. Nec germana S. Olai, Jaroslavo Russorum Principi nupsit, verum soror uxoris & filia Suetici Regis vocata Ingardis, velut idem testatur Adamus p. 58. qui scholiorum postea uno memorat, Ingardem, ternas genuisse filias, quarum primam Haraldus Norvegiae, alteram Andreas Ungariae, & tertiam Henricus Franciae, duxissent Reges.

Nota CDLXXXVII. Minus constans est Adami narratio, de germana Canuti regis, quod eam nunc vocet Margaretam, nunc Estridem, quamque modo copulat Richardo Comiti, modo Ulphoni Spracheleg, & subinde filio Ruthenici Principis, quemadmodum liquet ex contextu paginae LXIV. & scholio illic appposito. Sed ita reconciliandus est veritati Adamus, asserendo, pro Estride, casu Margaretam esse positam, & illam inprimis Richardo nuptam; deinde post repudium matrimonio traditam Ulphonis, ipsoque Roschildiae trucidato, in Russia elocatum fuisse.

Nota CDLXXXVIII. Johannes Gothus lib. XVII. c. 23. cum veritatis etiam injuria narrat, Olavum Sueciae Regem anno MXVIII. morte sublatum fuisse. Nam Ericus Upsalensis Gotho senior & fide dignior, affirmat pag. 56. octennio Olavum supervixisse, post filiae cum Olao S. nuptias, quae MXVII. sunt celebratae, & propterea Olavus prope annum MXXIV. morte occubuit, Scaræ non Lincopiae sepultus.

Nota CDLXXXIX. M. Adamus pag. 74. Olavum & Canutum fratres uterinos eodem mortuos anno, nempe MXL. perperam quoque memorat; siquidem illi quidem mors anno MXXIV. & huic MXXXVI. certo certius contigerit.

Nota CDXC. Huitfeldius existimat, S. Olavum anno MXXIII. Archiepiscopalem Nidrosiae Cathedram fundasse, & XIII. illi suffraganeas ut vocant Ecclesias vel Episcopos subdidisse. Sed fallitur, cum regum ille Noricorum, Archiepiscopae sit Nidrosiensis statuendus fundator, qui rerum potiebatur, quando Norvegia proprium nata fuit deinceps Archipræsulem.

Nota CDXCI. Non minus de bello fabulantur Saxo pag. 176. & Crantzius lib. III. cap. 6. Nor. quod Canutus anno MXXIV. contra Suecos & Norvegos gesserat, quam Poetae mendaciorum figuli, de Jasonis in Colchidem profectio. Ac quamvis ex ipsorummet narratione, non solum Chronici Suetici & Norvegici, non obscure colligatur, Canutum victoriâ caruisse; tamen illi palmam, & modo VI. modo V. tribuere regna, hæcque inter Sueticum, haud erubescunt. Verum ad legitimos si compellerentur calculos, solum tria fateri cogentur, nempe Anglicum, Danicum & Norvagicum, quod arte minus honestâ, non Marte, subjugavit, nec Sueticum occupavit unquam; & tamen in literis, quas Româ deinceps ad Anglos perscripsit, se quarundam in Suecia provinciarum scribit regem, non ausus eas fortassis exprimere, nè mendacium præderetur. Epistolam suæ Huitfeldius historiae Tom. I. pag. 150. inseruit, belli nullam faciens mentionem præfati, quod procul dubio non cohærere Saxonis de illo narrationem animadverteret.

Nota CDXCII. Porrò eam sustinet personam, Ulpho quidam Spracheleg

Sprachalegius, Canuti sororius, isto sanè bello Danico, quam prius Sinon apud Virgilium in Trojano. illum quippe omnis doli, fraudumque hoc conflictu adhibitarum utrinque, faciunt autorem. Nec his Saxo contentus, urso belluarum ferocissimo, ipsum avo procreatum prætereà fabulatur, ut facinora generi respondisse ostenderet. Sed Crantzius *lib. IV. cap. 27.* & Vellejus *pag. 223.* in Saxone translato Danicè, rectius Ulphonis ortum interpretantur. Ille tamen de conflictu Helgaensi plurimum sibi contrarius est, cum in Dania sua, Canuto tribuat victoriam; in Suecia, *lib. V. cap. II.* Jacobo Sueonum regi. Consule amabo ipsum lector utrobique, & Norvagicam Islevi sequere historiam, quæ citra affectum recenset pugnam Helgaensem *fol. 50.*

Nota CDXCIII. Longe diversam à Saxone, Crantzio, Adamo & Islevo, habet narrationem Legenda S. Olai Germanica *fol. 97.* non de isto solum prælio, sed ingressu S. Olai ad thronum Norvegiæ, progressu regiminis, congressu cum hostibus internis & externis, ac de vivis tandem egressu, minus tamen verisimilem. Nam quod fratrem illi Haraldum assignet regni æmulum, à vero prorsus alienum videtur, cum Haraldus, teste Islevo, quadrimus saltem fuerit, quando Norvegiam S. Olaus anno MXVII. occupaverat. Tantundem habet forsitan veritatis sequens Legendæ relatio, de navigatione S. Olai, cum fratre concertantis de imperio, per vastissimas montium rupes, quæ potius videtur allegorica, pro consuetudine illius ævi, talibus magnoperè delectantis narrationibus, quam historica. Eadem postea subjungit, S. Olaus pro suo jure Daniæ sceptrum affectasse, coronam ibidem acceptasse, & sua impetrasse apud Deum oratione, illam uberrimam in freto Cimbrico halecum piscationem. Hanc vero nec approbans, nec improbans assertionem, ne Divina æstimare videar arcana, illam pronuncio falsam esse, cum nulla Scandiæ historia, S. Olao Daniæ porrigat diadema. Demum quæ in Legenda narrantur de martyrio S. Olai, quem iisdem quibus Christus tormentis enecatam memorat, inter paradoxa & adynata similiter existimo referenda; Quandoquidem Adamus *pag. 68.* paucis solum verbis hujus faciens mentionem sententiæ, aliam mox amplectatur, omnibus Scandiæ Chronographis communem, quam & ipsamet tandem Legenda probare videtur.

Nota CDXCIV. Sed prius eadem porro commemorat, quod S. Olaus, frater Haraldus tali affecerit supplicio, & hic propterea fuerit à dracone post triduum consumptus, hincque reor, pictores occasionem nactos, draconem pedibus S. Olai substratum, pingendi, licet ego potius Canutum Daniæ regem per illud intelligendum emblema, existimem. Cæterum prior narrationis pars indè falsitatis arguitur, quod Haraldus fuerit Christianus, non eo tempore gentilis; fraternas in hoc bello partes tueretur, non ipsis adversaretur, & XV. duntaxat annum agens, post obitum fratris in Sueciam secesserit, ac indè Russiam, Græciamque accesserit, sicque non fuerit à dracone devoratus. Ità sentiunt authentica Scandiæ Chronica, quibus nemo veritatis amans, reluctari præsumpsit.

Nota CDXCV. Legendæ quodammodò solum patrocinator, castio quædam vetusta, quæ S. Olai per montium rupes approbat velificationem, & quod simul dæmones montanos suo reluctantes proposito in saxa transmutaverit, huicque adstipulatur opinioni Olaus Gothus *lib. II. cap. XV.* sui de Scandia operis. Ego autem fabulas esse arbitror, indè ortas, quod S. Olaus, sagarum in Norvegia zelosus fuerit flagel-

lator

lator & extirpator, hujusmodique dæmonum mancipia exurendo, existimaretur ipsum in saxa convertere dæmonem.

Nota CDXCVI. Non XV. regni anno cæsus fuit S. Olaus, velut falsò narrat Chronicon Islevi *fol. 58.* quod à MXIII. supputat, quando ille thronum cœpisset solum affectare Noricum; sed XII. idque testatur Adamus *pag. 68.* & calculus ipsi suffragatur veritatis, cum S. Olaus suum auspicatus in Norvegia sit regimen, anno MXVI. exeunte, & ipsum finiverit MXXVIII. currente, non MXXX. sicut minus rectè Huitfeldius annotavit *pag. 147.*

Nota CDXCVII. S. Olai consobrinus fuit quidam S. Halvardus, cujus historiam recenset Adamus *pag. 112.* & Nidrosiense Breviarium, quod consulat lector, illam scire desiderans, sicut quoque nostram Chronologiam.

Nota CDXCVIII. Putidum est Saxonis mendacium *pag. 186.* de Haraldo, S. Olai fratre uterino, quem in Byzantino carcere novacula horrendum occidisse draconem fabulatur, sicut Islevus *fol. 68.* in sua probat historia, illorum nixus testimonio, qui Haraldo adfuissent captivo.

Nota CDXCIX. Huic simile est figmentum de Catillo & Gilberto magis famosis, quod, ceu veritati conforme, proponit Olaus Gothus *lib. III. c. 20.* Hanc verò fabulam indè natam existimo, quod postquam Reges Christiani Vestrogothiam hoc tempore sibi & aliis Christicolarum elegissent inhabitandam, mansionemque in Visingana insula, in qua magorum unus fertur ligatus, adhuc vivere, frequentius & libentius habuissent propter loci amœnitatem & securitatem, confinxerint adversarii, moram alicujus Regis æquo ibi diuturniorem falsè cavillantes, Gilbertum illic rhunicis vincitum artibus, delitescere in profundis insulæ cavernis, quæ tantum erant specus ex subterlabentibus quondam meatibus aquarum, in terræ visceribus relictæ.

Nota D. Eandem meretur censuram fabula nata & pervulgata, quinto post millesimum seculo, de quodam in Jemptia saxo, quod isto suscitatum ævo, & prophetia inaratum à Stephano S. Adalvardi socio, ferebatur. Ipsimet quippè rythmi, non tantam redolent antiquitatem, utpotè quos etiam perhibent à Catholicis initio Lutheranismi per Sueciam propagati, contra Evangelicos esse clanculum promulgatos, sub nomine B. Stephani; eosdemque nactus in bibliotheca Laurentii Nericii, Jesperus Marci, cantione compræhensos, adversus Catholicos sub Liturgicorum vocabulo, suam in Suecia Ecclesiam restaurare conantes, & antagonistas propterea, quorum unus fuit Jesperus, persequentes, vicissim publicavit. His alia non minus efficax accedit ratio, quod sæpenumerò in Jemptia quæsitus, nullibi profectò inveniretur ille lapis, nec in ipsa quidem, sub alpibus Undersacherensi parochia, in qua humi stratus pausare crederetur: sed neque Johannes & Olaus Gothi, pro suo prorsus indefesso studio, in scrutandis & indagandis Patriæ antiquitatibus, illam silentio involvissent prophetiam, si terrarum ullibi Scandicarum, eam profutare tempore suo cognovissent.

Nota DI. Lincopense Breviarium fingit Olaum SchotKonung anno MXL. paganum, & ML. factum opera B. Sigfridi, per S. Olaum procurata generum, esse Christianum. Quanquam & gener & focer dudum forent mortui, velut hætenus luculenter est demonstratum. Hac fide calculus temporis, in regni annotatus Breviariis, invenitur!

Nota DII. Gude, Suenonis Ulphonii consors, nec soror, nec filia Ingoniserat, velut Ericus Upsalensis *p. 69.* & Johannes Gothus, *lib. XVIII. c. 10.* alique nostratum somniant; verum Jacobo Anundo Sueonum rege fuit nata. Iste autem error imperitis veterum librariis est adscribendus, qui pro
Jaco-

Jacobi nomine, Ingonis perperam annalibus inscripserunt. Itaque Gude, Suenonis genita amitino Jacobo, non fuit consobrina Suenonis, ut falso sentit Adamus, *pag. 85.* & quod tertio cognationis gradu maritum ita contingeret, repudium sustinuit, inque Vestrogothia consenuit: ubi non ab ea, sed posterorum aliquo, fundatum & nominatum de ipsa esse cœnobium deinceps Gudhemense, quod ibi viva foret morata, & post mortem tumulata, dubius existimo.

Nota DIII. Genitor verò Gude Anundus, anno MLI. fatorum succubuit violentiæ, pro ut Chronicon alterum Bremensis Ecclesiæ, Adamo conjunctum, fatetur *pag. 30.* sepultusque Scaræ, non Lincopiæ, quemadmodum Gothus *p. 576.* falso memorat. Qui porrò etiam comminiscitur Anundum Jacobum, audita S. Olai cæde, non diu supervixisse, licet constet certo ipsum XXIII. annis inter vivos postea extitisse.

Nota DIV. Fallitur item Gothus, *ibidem*, asserens Emundum successorem, Anundi filium, cujus erat frater, quemque Rex Olaus de concubina genuisset. Nec enim à priscis Scondiæ populis, filii regum naturales throno excluderentur, velut contra Gothum, Adamus *p. 74. & 140.* liquido testatur. Quod ipsum liquet exemplo Magni, Norvegiæ dominum hoc tempore nacti, licet filius esset S. Olai naturalis. Immo luculentius idem probatur in Dania, ubi Suenonis filii, licet concubinis forent geniti, per ordinem regnarunt, quorum unus nomine Magnus, teste Adamo in scholiis, natus ex Thore, pellicum una regiarum, Romam versus à patre missus, ut rex ibi Danorum consecraretur, in via morbo contracto, animam exhalavit.

Nota DV. Saxo, *pag. 184.* ut Magnum Norvegiæ regem bellacissimum, quod simul Daniam subegisset, aliqua maculet ignominie nota, fingit ipsum ab equo ad leporis occursum territo excussum, protinus expirasse. Verum aliud longè narrat Adamus de ipso *pag. 76. & 85.* Hic siquidem in navi Magnum obiisse confitetur, quem scholio fanè quodam miris extollit laudibus, non lepore timidiorum faciens.

Nota DVI. Arngrimus Jonæ in Chronico Islandiæ *pag. 106.* Islevum insulæ Præsulem anno MLVII. constitutum, uxorem in suo habuisse officio, & liberos genuisse affirmat, idemque licuisse successoribus Islevi, usque annum MCLXXVIII. quando matrimonia essent Episcopis Islandiæ, reliquoque prohibita clero. Huitfeldius in sua etiam historia Ecclesiastica, Othincaro juniore Ripensium Episcopo tribuit uxorem, & filium Christianum in cathedra parenti succedentem; de Christiani tamen successore Valdemaro, sibi non constat Huitfeldius, cum ipsius esse filium asseveret, & nihilominus in Francia genitum subjungat. Præterea Olaus & Laurentius Nericii, fratres, in suis allegant chronicis, vetustos legum Scondicarum codices, in quibus fiat mentio Præsulum conjugatorum, & horum deputetur liberis à parentum obitu portio hæreditatis. Sed aliæ contrarium tenent historiæ, concedentes Sacerdotibus, Diaconis & subdiaconis, Scondiæ primis, matrimonia; ægerrime tamen fuisse ipsis aliquandiu indulta. Nullis autem Episcopis ullibi terrarum, immò nè in Græca quidem Ecclesia, fuisse unquam concessa, multò minus in Scondica. Proinde si Præsulum aliqui legantur uxorati, ante susceptum Episcopi officium, esse intelligendum, qui simul synodum allegant Moguntinam, anno MLI. celebratam, cui præsens cum aliis Germaniæ Antistitibus, adfuisset Adalbertus Nordalbingiæ & Scondiæ Archipræsul, & matrimonia cleri horrendum execratus esset, sicuti confitetur Adamus. *pag. 96.*

Nota DVII. Huitfeldius in Chronico Daniæ politico *pag. 185.* censet

Islandos anno MLXX. Suenone in patria dominante & procurante Ulphonio, Islandos Christo nomen dedisse, deceptus quodam Adami textu, qui rectè intellectus, solum perfectam Islandiæ conversionem sub Adalberto contigisse insinuat.

Nota DVIII. Stenchillum, Emundi apud Sueones successorem, Sue-tica confundit historia, cum Erico Stenchillo; sicut etiam miraculum Popponis, quod sub isto, & aliud, quod sub illo contigisset Upsaliæ, ab Adamo pag. 144. copiosè descriptum, simul & à Crantzio in Metropoli. Præterea Suetici non distinguunt scriptores, inter Adalvardum seniore & juniorem, quorum etiam pro Christo labores turpiter passim commiserunt.

Nota DIX. Eadem Sueonum historia Emundo Annofo subrogat Haquinum, non Stenchillum, hinc pertracta in errorem, quod similiter non distingueret inter Emundum II. ac Emundum III. nec aliquam hujus faceret mentionem, cum Haquinus non priori, secundum veraciora Scandiæ Chronica, cujusmodi est Adami pag. 88. successisset.

Nota DX. Cum propter gentiliū rebellionem, per reliquum hujus seculi, perturbatus admodum sit ordo regiæ in Suecia successionis, nec in nostris benè adnotatus historiis, ex testimonio Adami syncere in scholiis prolato; velut etiam Alberti Crantzii lib. V. cap. 13. 14. 15. & Breviariorum quorundam, sic est corrigendus, primoque post Emundum loco ponendus Stenchillus; secundo, Ericus; tertio, Emundus III. quarto Halstanus Stenchilli filius; quinto iterum Emundus III. ab exilio revocatus; sexto, Haquinus; septimo, rex Ingo; octavo, Sanguinarius Sueno; nono, Philippus, & decimo rex Ingo.

Nota DXI. Præpostero autem ordine illos nostra collocat historia, cum post Emundum II. primo statuat loco Haquinum, secundo Stenchillum, tertio Ingonem, quarto Halstanum, quinto Philippum, sexto Ingonem. Quibus præterea falsum apponit temporis calculum; Quippè Haquinum, Ericus Upsalensis pag. 71. synchronum facit Ottoni III. Romanorum Imperatori, qui anno M priusquam ille nasceretur, in fata concessisset. Jacobus Gisonius pag. 69. & 70. Stenchillo V. regiminis annos tribuit, qui teste Adamo, VII. regnasset: Ingoni IV. Halstano XVI. Philippo XXX. licet multo aliter se temporis hujus ratio habeat. Alii quidam, Ingoni mortem priori assignant anno MLIII. reliqui MLX. quando vix ephibiam fuit egressus. Tantum etiam veritatis obtinet Crantzii supputatio, qui lib. V. Suec. cap. 12. Stenchillum MC. obiisse tradit; quamvis ex Adamo pag. III. evidenter constet illum MLXVII. mortem oppetivisse.

Nota DXII. Non minus nostri hallucinantur scriptores, in assignando iisdem regibus sepulturas. Siquidem Haquino & Ingoni priori sepulchrum deputent in cœnobio Varnhemensi, cujus prima nec dum jacta erant fundamenta, velut ex mea liquet Chronologia; sed ille tumulum fuit adeptus in Levinensi, & hic in Ecclesia Hongrensi, quæ tumulos etiam hodiè advenis ostentant.

Nota DXIII. Mendosus de Ingone utroque calculus, historiam quoque S. Eschilli Sudermannorum Episcopi obscuravit, quod sub horum altero vixisse ac obiisse perhiberetur. Proinde nonnulli scriptorum, regnante in Suecia Ingone priore, infulam illi Sudermannicam esse collatam, non sine temporis injuria, existimant, utpotè cum ea sit prius multo potitus, & quidem vivente adhuc B. Sigfrido, & illam conferente, sicut quædam regni testantur Breviaria. Migrationem quoque S. Eschilli, quidam anno MCXXIX. & alii MCXXXIX. contigisse, falso tradunt, quæ potius circa MLXXX. accidisset.

Nota DXIV. Tantoperè similiter non pauci nostratium, in vita S. Bothvidi scribenda, labuntur, & præcipue Breviarii author Scarenfis, ut eadem illi tribuant MCLXXVI. quando tota fuit Suecia Christo dicata. Sed alii MCXXIX. funestum ipsi assignant annum, à verò etiam deviantes, cum propè MLXXVI. à proprio fuerit mancipio trucidatus.

Nota DXV. Ingo posterior, insignem de Magno Norvegorum Rege victoriam obtinuit, sicut Chronicon ipsum testatur Noricum fol. 81. ideoque mendacissima est Saxonis pag. 208. & Crantzii l. V. Nor. c. 4. de hac re assertio, Suecos triumpho spoliantium. Qua etiam laboravit invidia, Huitfeldius pag. 193. quod in dubium vocaverit, an Folchungis Sueonum filia S. Canuti regis nupsissent, licet Saxo, pag. 200. Crantziusque lib. IV. Dan. cap. 37. illud palam testarentur.

Nota DXVI. Vellejus suo in XV. libri IV. caput scholio, verissimam Adami narrationem, de Sueonum regibus Emundo II. succedentibus, suspectam lectoribus reddere conatur, quod non conveniat cum historia Erici: verum hanc potius falsitatis argueres, mi Velleje, si Scondicæ notitiam historiæ meliorem tibi comparasses. Deinde post Stenchilli obitum regiam Sueciæ familiam, in conflictu utriusque Erici penitus interiisse, suspicatur, eo adductus argumento, quod in nullo legerit Sueciæ Chronico, quibus esset Ingo Stenchilli successor parentibus natus. Omnino igitur Velleje, talpa fuisti cæcior, cum Adamus in Scholio, & Crantzius lib. V. Suec. cap. 14. post cladem utriusque Erici, asseverent, Halstanum Stenchilli filium, sceptrum regni esse potitum; cuius fratrem germanum statuit Ericus Upsalensis pag. 75. Ingonem, de quo tantoperè dubitas!

Nota DXVII. Cæterum non erubescit Vellejus, propter unius exprobrationem mendacii, qui libro quodam Adami, quod minus causæ faveret Danorum, integro ex sua editione fraudulentè proscripto, colorem faciei ne mutavit quidem, & reliquum Adami opus, non paucis locis falsavit, prout aliorum editiones, cum Vellejana collatæ, quod fecit Erpoldus Lindenbruchius, liquidò testantur, idque Henricus Ranzovius & Lindenbruchius crimen obijciunt Vellejo, in præfationibus suarum editionum.

Nota DXVIII. Plus sanè Huitfeldius verecundiæ habet in narrandis Scondicæ historiis, tamen impudens ea videtur ipsius assertio, qua Gotlandiam ab Ingone Sueonum Rege, cum Margareta hujus filia Nicolao Dano nomine dotis traditam, existimat; Nec aliam suæ opinionis allegat rationem, nisi quod vetustum ita memoret epitaphium, in quo tamen Estridis non Margareta vocetur illa regina, qua cum illud falso asserit, cessisse Danis Gotlandiam: quomodo igitur ista coherant, non video!

Nota DXIX. Idem scriptor Danorum in principio historiæ de Scanorum Episcopis narrat, quod S. Canutus Daniæ rex anno MLXXXV. non alia in sigillo regni usurpaverit insignia, quam ex una sigilli parte, imaginem Regis, sublimi throno residentis; Ast ex altera, equo insidentis subsalienti. Undè liquet ternos Danis leones in regni stemmate, postmodum accessisse.

Nota DXX. Vanas habet conjecturas ibidem Huitfeldius, de tempore quo cathedram B. Eginonæ nactus sit Lundensem, & morte compulsus, eandem deseruerit. Sed veram profert Adamus sententiam pag. 134. qui Eginonem XII. sacerdotii anno, & Domini MLXXII. faustum creatori spiritum reddidisse, confitetur.

Nota DXXI. Ericus cognomento Cyprius Danorum rex, anno

MCIV. votivam ingreditur peregrinationem Hierosolymis, inter alia expiaturus crimina, cædem fidicinis seu citharædi sua culpa perpetratam. Verum leges Ostrogothiæ, titulo de homicidiis, capite XVIII. lepidam omninò satisfactionem & pœnitentiam interfectoribus musicorum injungunt; quas propterea obsecro, ut per otium, lector, inspicere non graveris.

Nota DXXII. Ex Palestina remeans Ericus anno MCV. in Cypro moritur & sepelitur, tantumque contulit insulæ beneficium, teste Saxone *pag. 207.* ut cum prius humanorum impatiens esset cadaverum, talia cum regio in posterum, contineret. Idem commemorant lubentes miraculum, Anonymus Lindenbruchii *pag. 31.* & Christiernus Petrius; quod tamen Huitfeldius silentio involvit, nè tam fædo suam macularet historiam mendacio, non ignorans falsissimam esse hujusmodi de Cypro narrationem.

Nota DXXIII. Minus porrò constans est Huitfeldii relatio de tempore quò Dania Hamburgensi subducta Ecclesiæ, proprium impetravit Archiepiscopum. Nam subindè non distinguit inter annos, quibus Ascero fuisset Episcopus solum Lundensis, & reliquos sub Archiepiscopatu illius currentes. Quando quoque sub Haraldo, Erii peregrinantis filio, suæ tantum patriæ honorem sentit contigisse; & non nunquam à Crantzio deceptus, tempore Nicolai, Haraldo succedentis, ista Daniam prærogativa decoratam, existimat. Itaque nunc XXXIV. annos Archipræsuli tribuit Ascero, nunc XIII. nunc X. Verum quod in Ecclesiastica Huitfeldii historia, Lundensi assignetur Archiepiscopæ annus MCLXXXIV. fundationis, manifestissimus est error, non tam scriptori, quam impressori sane imputandus.

Nota DXXIV. Reliquis autem verior est sententia insulam deputans Ascero Archiepiscopalem, anno MCVI, cui & Huitfeldius subscribit frequentius, simulque non pauci Danorum alii scriptores asseverantes eum concorditer, quod Erico peregrinante, & Haroldo domi filio ex Nicolai præscripto patrii regnante, Paschalis II. Romanæ Pontifex Ecclesiæ, missò in Daniam Cardinale Alberico, Lundia Ascero ordinaverit Archipræsulem.

Nota DXXV. His non invalidum accedit argumentum, quod Chronicon Islandiæ affirmet *pag. 107.* Jonam primum in Islandia Holensem Episcopum anno MCVI. ex permisso Paschalis, Lundia ab Ascero consecrationem obtinuisse, quam non licitè impertire potuisset, nisi dignitate potestateque fuisset Archiepiscopali ornatus, ut liquet ex juribus Canonum. Quò etiam tempore Hubaldum reor Ottoniensem Episcopum, fuisse inauguratum ab Ascero, non MC. quòd candidati Daniæ præsules, suam adhuc Bremæ vel Hamburgi, capeffere consecrationem tenebantur, nullum habentes ante MCVI. in patria Archipræsulem.

Nota DXXVI. Lundensem pro suo Norvegia Metropolitano agnoscere mox obligabatur, simulque Gronlandia, Islandia & Ferozia, pro ut exemplo demonstratur Jonæ Holensis, & Norvegica sicut etiam Danica testantur historiæ, veterumque memoria.

Nota DXXVII. Cæterum Suecia modò nullam præstitit Lundensi obœdientiam Archiepiscopo, falsissimaque est Saxonis *p. 205.* Crantzii *l. V. c. 4.* Daniæ, Erii Upsalensis *pag. 78.* ab illis seducti, & Huitfeldii assertio, mihi contraria. Enimverò si Sueonum Ecclesia, nunc obœdivisset Ascero tanquam Metropolitano & Scandico velut semipatriarchæ, cur Nicolaus Cardinalis Anglicus, post XLVI. annos, nempe MCLII., placaturus Eschillum propter nuperam Norvegiæ subtractionem offensum, simile in Sueciam

Archiepiscopo destitutam, jus illi promississet? quo sane promisso nihil effecisset, si aliquam Lundensis prius habuisset Archimandrita in Sueones jurisdictionem. Nec idem minus evidenter inde probatur, quod Sivardus Upsalensis in Suecia Præful, anno MCXLI. & sequenti Alberonem conve-nerit Archiepiscopum, Bremæ, non Eschillum Lundia, super quibusdam suæ negotiis Ecclesiæ, quemadmodum illa testatur documentorum appen-dix, quam Lindenbruchius corollarii loco ad Bremensem Adami historiam adjunxisset pag. 115. & 117.

Nota DXXVIII. Initio duodecimi post Christum sæculi, conspicua vitæ sanctimonia floruit S. Helena natione Vestrogotha, quam nonnulli minus rectè filiam Guttormi Ducis statuunt, non considerantes, quod Helena eo mortua sit tempore, quo Guttormus primum vivere cæpisset. Ve-rum est quidem Guttormo filiam nomine Helenam fuisse, sed quæ mul-to post tempore nupsisset Esberno Snare, Danorum primario.

Nota DXXIX. Martinus Cromerus quæ in suo narrat Chronico p. 86. de Boleslai contra Danos anno MCXXIV. suscepta expeditione, nullam veritatis speciem habere videntur, nisi hoc modo tempori & personis ac-commodentur: nempe, si Abelem fraterno madentem sanguine, in pugna-vit, tum sane contigit MCCL. non suasu Petri Dunini, qui vivere debuit MCXLIX. sed alterius, & Boleslaus IV, fuit cognomento Pudicus, non III. cognomine Crivouustus, quod hic mortem oppetivisset. MCXXXIX. & ille synchronus fuerit Abeli Danorum tyranno.

Nota DXXX. Mihi verisimilius tamen videretur, quod Boleslaus Cri-voustus, proprio magis instinctu quam alieno, non thesauri gratia inde per Oceanum exportandi, sed mulctandæ necis, Magnò genero & Nicolao confocero, Danorum regibus, anno MCXXXV. illatæ, Daniam invaserit. Quippè Suentoslavam Boleslai filiam habuit Magnus Rex Sueciæ Daniæ-que conjugem, & ita in Cromeriana, sicut etiam aliis Polonorum histo-riis, annus MCXXXV. cum MCXXV. perperam est commutatus, at-que interitus S. Canuti Ducis, Magni & Nicolai regum, cum cæde S. Erici regis est turpiter confusus. Miror proinde, quod nec Danicorum, nec Polonicorum ulus scriptorum, tam scèdum animadverterit hætenus errorem, quem ego primus omnium detexi.

Nota DXXXI. Reliquit filium ex Suentoslava Magnus Canutum, Roschildiæ anno MCLVII. fraude Suenonis III. peremptum, quo genitus fuit Valdemarus Slesvicensium Episcopus. Hujus verò facit Huitfeldius fratrem S. Claudium Arhusiensem, & subinde fratris filium, prout li-quet ex historia Canuti VI. p. 47. Sed neutra verisimilis opinio videtur cum Magnus, qui avus putatur, Suentoslavam duxerit anno MCXXVIII. & S. Claudius MCXL. propectæ homo ætatis, terram cælo commutaverit. Alios itaque majores & progenitores S. Claudio investigandum est.

Nota DXXXII. David Chytræus in tabula Regum Danicorum, suo præfixa operi, cædem S. Canuti Ducis anno MCXXXVI. factam, sine veri-tatis narrat suffragio, cum ea contigerit MCXXXI. Nec minus illi la-buntur Sueciæ Chronographi, qui anno MCXXX. vel MCXXXII vel MCXXXVII. vel MCXXXIX. veneno sublatum somniant Ingonem, Sue-ciæ regem, confundentes filii necem Ragvaldi, cum parentis interitu, quem subiit MCXXIX.

Nota DXXXIII. Suercherum Ostrogothi mox regem salutant, & Sueci Ragvaldum, qui certò fuit Ingonis filius, ut constat infallibili Saxonis testimonio pag. 208. & propter nimiam animi corporisque elationem, ap-pellatus fuit Knaghöfdi, hoc est rigida cervicis, non Knaphöfde, & tru-cidatus à Vestrogothis, arrogantiam illius detestantibus, anno MCXXXII.

tumulatusque, ut quidam sentiunt, in cœnobio Vretenfi. Quanquam alibi sepultus mihi videatur, cum Ragvaldus ibi humatus, in quibusdam cœnobii literis, vocetur Magni frater, & si Magnus Nicolai Danici filius intelligatur, certum fit quod Ragvaldus ipse fuerit avunculus, non frater. Huic alia ratio accedit, quod Suercherus Gothiæ modò tenens dominium, vix permisissè credatur, ut Ragvaldus hostium maximus in Gothia tumultu mandaretur.

Nota DXXXIV. Eisdem propter rationes non mihi persuadere possum, Magnum Sueciæ Daniæque regem in Vretenfi pariter Ecclesia esse conditum; sicut etiam propterea, quod vetustum in sepulchro Magni epitaphium, non regiæ conveniat dignitati, & novum sit erroribus plenum. Quocirca existimo, illud potius esse Magni Maneschild, quàm Magni regis, cujus impietatem, non pietatem inscriptio sepulchri rectius accusaret, quam hanc commendaret, & immeritam contineret laudem epitaphium.

Nota DXXXV. Quidam Johannem Suercheri filium anno MCXXXVII. à furente interfectum Ostrogothiæ plebecula fingunt, cum natus modo non ita pridem fuerit, & Suenone III. dominium in Dania obtinente, bellumque cum Suerchero post MCL. gerente, Johannes occubuerit.

Nota DXXXVI. Suercherus Ostrogothiæ post Ingonis obitum soli hætenus dominabatur, & Sueciæ gubernaculum obtinuit anno MCXXXVIII. factus ita regni utriusque Monarcha. Cæterum de altero Suercheri matrimonio, quod cum Suentoslava Magni vidua relicta contraxerat, altum fuit in Suetica silentium historia, velut etiam figmentum in ea de Boleflao, quem Alvilda genitum falsò tradentes Sueciæ annales, Burislevum insciè appellarunt, qui Boleflavus ab avo dictus esset materno.

Nota DXXXVII. Suscepit filiam Suentoslava ex Jaroslavi Wladimiriensium Ducis amplexibus, Sophiam, Valdemaro I. Danorum regi postea elocatam, quam Huitfeldius modò filiam Suercheri modo privignam nuncupans, largam præbet ansam lectoribus, à semita veritatis deviandi; Quos tamen postea in veram deducit semitam.

Nota DXXXVIII. Major tamen occasio errandi scriptoribus porrigitur in historia Norvegiæ, quam Thiodolphus inchoavit, Islevus continuavit, & Arvidus quidam, anno MCCLXIII. consummavit. Quod tamen evadent periculum, si dominio Ingonis, Haraldi Gille filio tantum XX. annos tribuerint. Alias si XXV. prout Arvidus facit, præcedens annum MCXXXIII. temporis calculus, cum sequenti usque MCCLXIII. non conveniet. Quocirca cum Norvegiæ Chronographi hætenus illud non observaverint, nec à MCCLXIII. ad MCXXXIII. quo labente, Ingo cum fratribus sceptrum fuit adeptus, regredientes, legitime suppulerint, nemo illorum synceram tradidit Norvegicarum rerum chronologiam.

Nota DXXXIX. Præfata non convenit Norvegiæ historia, cum ea quam scripserat Crantzius *lib. V. Nor.* de rebus per Ingonem, hujus fratres ac æmulorum alios, gestis; tutius autem, meo est iudicio, illam sequi, quam istam, quod Crantzius, à Saxone nimium seductus, hoc loco, velut alibi passim plus æquo fabuletur. Immeritò tamen illi succenset soli Vellejus propterea *pag. 407.* sicut etiam, quod non paucos in catalogo regum Noricorum omiserit principes, cum plus culpæ in Saxone, quam Crantzio, qui filius illius narrationi, suam inde conscripsit historiam, omnium rectè sentientium iudicio, resideat.

Nota DXL. Omnes omninò Sueciæ Chronographi asseverant, Nicolaum Romanæ Cardinalem Ecclesiæ, Anglicum, & Albanensem cognomine appellatum, anno MCXLVIII. Archiepiscopam in Suecia seu Gothia ex permisso Eugenii III. conatum instituire. Qui tamen indè manifestissimi convincuntur erroris, quod Norvegis Archipræfulem ordinaverit consecraveritque anno MCLII & mox Sueciam intraverit, similes ipsi honores collaturus, Porrò hinc dictus profluxit error fœdissimus, quod Suetici scriptores, adventum Guilhelmi Sabinensis, qui contigit anno MCCXLVIII. cum isto Nicolai Albanensis, qui accidit MCLII. imperitè admodum confuderint.

Nota DXLI. Saxo p. 221. insignem quoquo modo excusaturus despectum, quem Suercherus Gothorum Rex, Nicolao Danorum, sponsa ipsi Alvilda per vim erepta, irrogavit, eam à corrivali defloratam fuisse, comminiscitur, licet Nicolao non contigerit Alvildæ conspectus unquam, multò minus amplexus, ædibus in Norvegia paternis, antè voluntarium in Gothiam abitum, continuò demorantis, non Daniam pervagantis, & Nicolao se prostituentis.

Nota DXLII. Ut Saxo nuptias, ità Crantzius in sua Suecia lib. V. cap. 18. genus sugillat Suercheri, extenuatque, licet nobilissimis esset ortus majoribus in Gothia, prout Saxo pag. 221. etiam non inficiatur, & historia Sueonum ipsi veraciter suffragans, Baronum & Comitum profapia genitum contestatur, illorumque producit suo Chronico genealogiam Olaus Nericius, quam in meo similiter theatro Nobilitatis Suecanæ pag. II. introductam licet contemplari.

Nota DXLIII. Similes generis sustinet calumnias S. Ericus, Suercheri apud Sueones successor, ab osoribus, & Caroli Magnique fautoribus, immerenti prorsus obtrusas. Quibus unico licet argumento, contumeliosa obstruere ora, differendo, quod Christinam, regis Ingonis filiam, & viduam Jaroslavi Uladimiriensium principis, non obtinuisset sanè conjugem, quam antequam throno potiretur Suetico, duxerat, si agricola seu sculteto fuisset natus parente, velut adversarii falsò ipsum calumniantur.

Nota DXLIV. Porrò Christinam Ingonis filiam prius Jaroslavo nupfisse, quam Erico, illud testatur S. Vilhelmus, quodam libello, quem contrà divortium Philippi regis Gallici & Ingeburgis, Valdemaro primo Rege Danorum progenitæ, isto mundi ævo conscripserat. Altum verò in Sueonum annalibus, de illo est silentium.

Nota DXLV. Non in regio domi cubiculo, ut Saxo perperam sentit p. 245. verum foris inter Alebechium & Tolstadium Gothiæ villas, à proprio cæsus satellite, occubuit rex Suercherus, velut historia convenientius veritati prodidit Suecana; ex qua simul liquet, sicut etiam ex Danica Huitfeldii Tom. I. pag. 221. Suercherum anno MCLI. exeunte, trucidatum fuisse.

Nota DXLVI. Johannes Gothus lib. XIX. cap. 3. ab Olao Nericio deceptus, professionem SS. Eri & Henrici contra Finlandos anno MCL. existimat institutam. Sed Laurentius Norvegus, in sua religionis confessione, annum illi deputat MCLIII. huicque biennium addens calculo Olaus Gothus lib. IV. cap. 18. memorat S. Ericum Finlandos anno MCLV. sibi & Christo subjugasse. Quæ vera est assertio, non priores; ita tamen ut MCLIV. Finlandiam invasisset regem Ericum, & sequenti S. Henricum ibi pro Christo cecidisset, annalibus inscribatur. Enimverò alibi confitetur Olaus Nericius, veterum nixus testimonio historicorum, quod S.

Henricus cum Nicolao advenerit Albanensi primum in Sueciam, atque cum mox demonstrabitur legatum anno MCLII. non MCXLVIII. huc penetrasse, quomodo est verisimile, S. Ericum, socio B. Henrico, Finlandos anno MCL. impugnasse?

Nota DXLVII. Non Rendamechensis apud Finlandos Episcopa, sumpsit modo exordium, sed Ecclesia Finlandiæ novella, Upsalensi auscultavit Præsuli usque MCLXXII. quando proprium consequitur Antistitem Rodolphum. Ideoque in bulla Pontificis, quâ Sueciam anno MCLXIII. ornavit Archipræsule, Rendamechensis, seu Abogensis non fit mentio Episcopatus.

Nota DXLVIII. Proprium verò Norvegia fuit Archiepiscopum nacta, Johannem, anno MCLII. non MCXLVIII. ut hoc Sueonum annales minus rectè tradunt; nec MCLIV. sicuti Crantzius *lib. V. c. 7.* suæ scribit Norvegiæ, & Huitfeldius in Chronico Daniæ Ecclesiastico perperam subscribit. Sed comperiens historiam sibi & Crantzio contrariam Norvegiæ, in Catalogo Præsulum Nidrosiensium, ad libri calcem posito, se non nihil corrigit, & Johannem MCLII. designatum; ast MCLIV. consecratum asserit; non tamen veritatis argumenta evadens. Nam imprimis ex Chronico liquet antistitem Nidrosiensium, undè catalogus ille desumptus est, quod Johannes sit Archipræsul Norvegiæ salutatus MCLII. idque à Nicolao Cardinale, & sine dubio mox inauguratus, non MCLIV. quando Anastasius Eugenii successor, missis in Norvegiam literis, acta nuper illic per legatum sedis Apostolicæ Nicolai confirmat; sicuti Huitfeldius ipsemet in historia Daniæ politica *Tom. 1. pag. 223.* confitetur. Deindè pag. ibidem priori, testatur Huitfeldius Suenonem Daniæ regem, Suecis bellum movisse anno MCLIII. Sed ex Saxone *p. 238.* Crantzioque *lib. V. Dan. cap. 33.* constat, quod Nicolaus Cardinalis anno præcedente sub initium brumæ, ex Suecia in Daniam adveniens, illam Suenoni profectioem frustra dissuadere sit conatus. Ac propterea hinc, velut etiam inde, quod Nicolaus Romam ingressus, offenderit Eugenio nuper mortuo successisse Anastasium, idque MCLIII. non obscure colligitur, honore Norvegiæ Archiepiscopali fuisse anno MCLII. decoratam.

Nota DXLIX. Siquidem verò concorditer narrent Scandiæ scriptores, Nicolaum ex Norvegia in Sueciam esse profectum, & hinc Daniam versus eodem currente anno, magis proditur Sueticorum error annalium, qui Nicolaum anno MCXLVIII. Lincopiæ Concilium celebrasse, & Archiepiscopum Suecis Gothisque tum præsentasse, commemorant.

Nota DL. Suam qua fide Saxo scripsit historiam, si non aliunde constaret, ex relatione profectò innotesceret abundè, quam *pag. 238.* instituit de bello Suenonis Daniæ regis in Suecos gerendo. Quippè non solum legato, rationes affingit, cum maxima gentis Sueticæ ignominia junctas, quibus Dano expeditionem dissuasisse putaretur; Sed pluribus ipsemet nostros mendaciis insuper onerat, quam Sueno armis, & inter alia, regem Suercherum nimio percussum timore, latebras captasse fabulatur, qui anno MCLI. mortem oppetivisset. Quod Crantzius *lib. V. cap. 19. Suec.* figmentum depræhendens, sub Carolo Suercheri filio, istam Suenonis irruptionem contigisse, memorat. Verum Huitfeldius *pag. 222.* paucissimis solum verbis, illius meminit expeditionis, quam Danis infortunatam fuisse confitetur, non ausus Saxonis diutius inhærere calumniarum lacunis, nè cum Crantzio aliisque macularetur.

Nota DLI. Cæterum Saxo *pag. 233.* non hujusmodi formidans inde labeculas, pergit calumniari, fingitque impudenter principem Canutum, Suercheri privignum, invisendæ matris gratia Suentoslavæ Sueciam ingres-

lum, tanta ibi penuria laborasse alimentorum, ut suis illic prædiis venditis, illa sibi comparare cogeretur. Nam si advenis prorsus ignotis, Adamo pag. 140, Crantzio in *Præfat. Sueciæ*, & Erasmo Læto pag. 57. testibus, Sueones certatim tanta præbere soleant alacritate alimentum, quanta nullus ullibi terrarum populus, quomodo est verisimile, quod notissimum & charissimum Reginae filium, tantæ rerum inopiæ permiserint exponi? Sed faceffat ille fycophanta cum suis imposturis.

Nota DLII. Nicolaus Anglicus, mortuo Anastasio, summus Romæ Pontifex factus, & mutato nomine, Hadrianus IV. dictus est, quam promississet Eschillo Lundensium Præfulei anno MCLII. in Sueonum, Gothorumque Ecclesias auctoritatem, eam anno MCLVI. liberalissimè juxta & firmissimè concessit. Contrarium verò frustra nititur probare Johannes Gothus, libro suæ historiæ XVIII. cap. XVIII. & libro XIX. cap. VI. Quandoquidem causæ faveant Danorum, bullæ Alexandri III. & successorum in Cathedra Romana, usque Urbanum V. qui anno MCCCLXVII. Sueciam à jugo Antistitum liberavit fortè Lundensium. In cujus memoriam beneficii Sueones perpetuam Deo gratiam exhibituri, & illud animis devotis reculaturi, statuerunt, ut quotannis feriam IV. Natalis Dominici, Paschæ & Pentecostes, qua par esset solennitate ac pietate, celebrarent. Quamvis alii sentiant, propter liberatam totius Scondiæ Ecclesiam à jugo Hamburgensium, minus tolerabili, eam esse festivitatem Scondiis imperatam universis; quorum non reluctor opinioni, si probaverint, Danos & Norvegos, quartam earundem feriam sollemnitatum, non minus quam Sueones, annuatim celebrare. Id tamen in confesso est apud nostrates, quod memoriam recolant ab utroque jugo liberationis.

Nota DLIII. Proinde Lundenses Archiepiscopi, ab anno MCLVI. usque MCCCXVII. primates, non principes fuerant Daniæ simul & Sueciæ, per eandemque sedis Apostolicæ legati. Nec enim vera scribit Huitfeldius in Chronico Daniæ Episcoporum, cum ibi falsò asseveret in vita Eschilli Scondiæ Antistites per Daniam, Sueciam & Norvegiam legatione olim functos Apostolica, prout Nidrosiensium titulus Archipræfulem, eam sibi prærogativam vendicantium, liquidò mecum testatur.

Nota DLIV. Communis est authorum sententia, Sueticam hujus temporis scribentium historiam, quod Rex Suercherus, & quidam antecessorum, fundamenta posuerint basilicæ, ubi hodie persistit, Upsalensis, & S. Ericus illam continuaverit fabricam, ad ipsum fermè frontispicium. Sed falluntur magnoperè, cum Ingo sit mortuus MCXXIX. & Rex Suercherus MCLI. & S. Ericus MCLX. Carolus autem anno MCLXIV. impetraverit licentiam ab Alexandro III. Cathedræ ad veterem transferendæ Upsaliam, à nova seu rurali, velut ipsamet testatur bulla, Petro Arosiensium Episcopo perscripta, ceu Romanæ curiæ per Sueciam Commissario perpetuo. Nec profectò credibile ulli videbitur, quod, non impetrata licentiâ, Reges Sueonum & Præfules, tantæ manus fabricæ admoverint. Deindè si anno MCLX. ibi Ecclesia existisset inchoata, & tantum consummata, non in profano fuisset loco, admodum vicino, funus S. Erixi tumulatum inprimis, & postea translatum ad primam Cathedræ Upsalensis basilicam, dimidio ab illa stadio distantem, sed intra muros novæ conditum fabricæ, dubio procul fuisset. Sic igitur veterum intelligenda, his de rebus, contraria propemodum narratio, quod S. Ericus & hujus decessores, Episcopalem in Upsalia rurali fundatam primò Cathedram, bonis dotarint amplissimis, Ecclesiam ibi fabricaverint pro istius ævi moderata consuetudine nobilissimam, & supellectili ornaverint elegantissima, in qua etiam S. Ericus sacris operam dedit, non hodierna Upsalensi basilica, quando hostium intellexit adventum.

Nota DLV. Multiplex similiter est opinio nostratium Chronographorum, de anno, quo currente, proprium Suecia est Archipræsulem consecuta; Quippè nonnulli MCLX. alii MCLXI. reliqui MCLXII. vel MCLXIII. aut MCLXIV. annis contigisse, posteris tradiderunt. Verum accidit anno MCLXIII. prout ex bulla manifestè liquet confirmationis, quam Alexander III. Candidato Sueciæ Stephano super Archiepiscopa regni eo tempore dederat, quando subdidit illi velut Metropolitanano Scarensem, Lincopensem, Stregnensem & Arosiensem, Episcopos, tanquam suffraganeos seu Corepiscopos; Nec plurium fit in bulla mentio diocesum, cum Vexionensis adhuc Scarenfi auscultaverit, non Lundensi, ut perperam opinatur Olaus Nericius, & Abogensis nec dum fuerit instituta Episcopa.

Nota DLVI. Tenebatur Suecana nihilominus Ecclesia Lundensem agnoscere primatem; proinde fallitur Huitfeldius in historia regis Canuti VI. pag. 17. ubi modò illam obedientiæ subtractam fuisse Lundensis Archiepiscopi, postquam esset proprium adeptus, perhibet. Alibi tamen crebro Huitfeldius istius non sat memor assertionis, contrariam propugnant sententiam. Porrò multis antè Daniam annis, Suecia suum habuit Archipræsulem, sicut constat de Omundo, qui circa annum Christi MLIII. primatum in Ecclesia patriæ sibi vendicavit; quo tamen protinus, auctoritate Bremensis Archiepiscopi superatus, se abdicavit.

Nota DLVII. Quidam nostræ minus gnari antiquitatis, ab Ingone Rege Cœnobium esse conditum Vretense anno MCLVI. nugantur, cum XXVII. annis prius decesserit Ingo, & S. Ericus gener illius, rerum eo tempore in Suecia potiretur. Non minus fabulatur in sua Crantzius Suecia *lib. V. cap. 22.* ubi S. Ericum, cum Erico cognomine Balbo, videlicet proavum cum penepote, confundit, annumque similiter MCLX. cum MCCXLIX. commiscet.

Nota DLVIII. Magis porrò Huitfeldius est culpandus, quod non ex incitia sed malitia crimen falsi committens, ut priscam regis Suetici nonnihil eleuet jurisdictionem, in Gotlandiam, & duodecimo post Christum seculo, Germaniæ principes, aliquid sibi juris in ipsam simul arrogasse, nec solum ad Gothiæ regnum spectasse demonstrat fraudulenter, in historia regis Valdemari IV. pag. 555. eam violenter insulam Daniæ molientis subdere, narrat anno MCLIX. Visbyensibus talia negotiatoribus ab Henrico Saxonum & Bavarorum principe, concessa esse privilegia municipalia, qualia prius Lotharius Cæsar, emporiis concessisset Vandalicis. Nec ullius testimonium scriptoris pro ista allegat sententia, ut neque posset, cum omnis memoria hominum & historia, illam nostratibus insulam, à primo Gothorum de Scandia egressu adjudicet. Ad Sueciæ propterea regem, non Saxoniam Ducem, pertinebat, Visbygio privilegia hujusmodi concedere. Similem quoque fraudem Huitfeldius committit in historia Erici Cyprii pag. 197. ut Daniæ suæ nonnihil fuisse juris in Gotlandiam initio seculi etiam duodecimi, ostendat. Ibi namque asserit, à præfato Danorum Rege, Ecclesiam in Gotlandia fuisse constructam, ceu primo in eam religionis Christianæ promotore. Verum Guilhelmus Sabinensis legatus Pontificis, sequenti visitans seculo in ipsa, suis testatur literis, deinceps producendis, Gothiæ Principibus & Præsulibus illud esse tribuendum. Perperam vero legit Huitfeldius in Adamo pag. 137. undè suam mutuasse videtur narrationem, Gotlandiam pro Curlandia. Nam in hac memorat ille, instinctu Suenonis Ulphonii, non Erici Cyprii, primam, à quodam mercatore Christiano illic fundatam esse olim Ecclesiam.

Nota DLIX. Cæterum quæ Saxo *p.* 277. & Crantzius *lib. V. Norv. pag.* 413. & 416. commemorant de Valdemaro Danorum Rege anno MLVIII. Norvegiam impugnante, ac Erlingo hostium antesignano latebras captante; sicut etiam quæ subdit de amnestia inter utrumque deinceps constituta, ne vestigium profectò veritatis habent, quemadmodum syncerissima historiæ Norvegicæ per Arvidum *fol.* 103. & 104. conscriptæ, demonstrat his de rebus narratio

Nota DLX. Secundum Ecclesiæ Hamburgensis Chronicon, M. Adami adjunctum historiæ, in vita narrat Hartvici *pag.* 58. quod Fridericus Imperator, anno MCLXIII. in Comitibus Methensibus, seu Vefontinis, Valdemaro, Danorum Regi, ex mandato ibi Cæsaris comparenti, non Daniae solum, ast etiam Sueciæ regnum donaverit. Quibus addit noster Ericus Upsalensis *pag.* 100. simul Norvegiam, ita dominium totius Scondiæ Dano permiffum insinuans. Sed uterque scriptor, indè falsitatis convincitur, quod Imperator, solum Valdemaro indulserit possessionem Vandalia, seu quidquid esset regionum trans Albim juxta mare Balticum, non trans mare in Scondia, ut imperii se agnoscens vasallum, Daniam susciperet in feudum, quam & hac lege capescit, non Sueciam, nec Norvegiam, utpotè in quas nihil unquam fuit juris, Imperatoribus Romanis. Quo etiam tempore, Carolus in Suecia, & Magnus in Norvegia, dominium habuerunt absolutum; non Cæsarem, neque Danum, agnoscentes ullatenus dominum. Atque Vandalia spem solius, Valdemaro ibi factam, confitetur Saxo *lib. XIV. pag.* 273. sicut & Crantzius *lib. VI. suæ Daniae cap. XVII.* Ne verbo etiam vel unico, Huitfeldius in sua historia meminit Sueciæ aut Norvegiæ, Valdemaro assignatarum, licet regis Valdemari cum Friderico colloquentis, in Ecclesiastico & Politico faciat Chronico mentionem. Immò nec in historia Abelis, ubi queritur de Regina Megtilde, propter exusta Cæsaris diplomata, Valdemaro in conventu data Vefontino, Danis jus in Vandaliam tribuentia, quicquam de tali suggerit Danorum in Suæciam & Norvegiam, jurisdictione. Quam tamen neque ille, neque Saxo, aut Crantzius, silentio involvissent, si vel unicam de hac re syllabam in Daniae Archivo invenissent. Cæterum hinc profuxit error, quod, cum Hartvicus, Bremensium Antistites, in Comitibus Vefontinis, suæ urgeret Ecclesiæ jurisdictionem in Scondiæ regna, pro ut eadem testatur Historia Hamburgensis *pag.* 58. & Crantzius in *Metrop. lib. VI. cap. XLVI.* quidam textu fraudulenter corrupto, causam Hartvici, tribuerint Regi Valdemaro, ex Ecclesiasticaque fecerint Politicam, & hoc quidem in gratiam Danorum, Sueciæ olim ac Norvegiæ nimis inhiantium.

Nota DLXI. Intercessione commotus Stephani Sueonum Archiepiscopi, Alexander III. insulam subdidit Rugianam, Præfuli Roschildensium, anno MCLXVIII. quoad jurisdictionem Ecclesiasticam. Ita Pontificis fatetur bulla, quam Huitfeldius *Tom. I. pag.* 230. producit, contumaciæ & fallaciæ illos arguens, qui partem tuentur contrariam, sine ratione. Immò Ericus Upsalensis, non suspectæ scriptor fidei, *p.* 97. asserit, Stephanum in Dania hoc tempore non pauca laudibus digna esse operatum.

Nota DLXII. Nam inprimis Rodolphus Ripensium Antistes, Stephano cum aliis Episcopis ibi sequestro, causam obtinet contra suos in Capitulo Assessores; qui etiam promotione Stephani conterranei, ab Alexandro III. Stephano plurimum favente, prius bullam in rebelles impetravit, quemadmodum in Chronico Huitfeldius Ecclesiastico *fol.* 18. non inficiatur.

Nota DLXIII. Deindè Stephanus anno MCLXX, & Eschillus Daniae

niæ Archipræsul, S. Canutum Ringstadii sollenniter de tumulo levarunt, velut Huitfeldius in historia commemorat regis Valdemari primi *pag. 232.* licet in Ecclesiastica aliam falsò prætendat causam, moræ in Dania Suetici Archipræsulis.

Nota DLXIV. Saxo fœdissimis falsissimisque maculat calumniis, Suerronem Norvegiæ regem clarissimum, & Saxonem *pag. 483.* Vellejus translator excusaturus, affirmat, ipsum minus ideò vera de Suerrone literis mandasse, quod infensissimus esset Suerro Regis Valdemari hostis, quodque Saxonem mors prius abstulerit, quam veriora de Suerronis ortu potuerit explorare. Qua profectò excusatione, Saxo magis culpatur, tanquam infidelis historicus, quam excusatur; sed digna operculo patella.

Nota DLXV. Magnus Erlingius Suerronis æmulus, anno MCLXXIV. occubuit, non anno MCLXXIV. vel MCLXXVIII. prout quorundam falsus continet calculus. Nam MCLXXVII, non prius, se Magno, à Byrchebinderis compulsus, opposuit Suerro.

Nota DLXVI. Non sub Carolo Sueonum rege Haraldus Schienck Scaniam impugnavit, velut Crantzius *lib. V.* suæ narrat Sueciæ, *cap. XXI.* verum rege Canuto; siquidem illa contigit expeditio in Sconiam anno MCLXXXII. quando Suecis Rex Canutus dominabatur. Falta etiam Gothus *lib. XIX. cap. VIII. & IX.* de præfata commemorat Sueonum excursionem, velut Huitfeldii demonstrat Chronicon *Tom. II. pag. 3.* & ipsamet per se indicat Johannis narratio.

Nota DLXVII. Prælustri Rex Danorum Valdemarus, hoc nomine primus, in fata concessit ultima, secundum probabiliores Daniae Chronologias, anno MCLXXXII, non MCLXXXV, sicut falsò Chytræus in suis tabulis annotavit. Ostenus etiam Norvegiæ II. Archipræsul, mundo valedixit anno MCLXXXVII. non MCLXXXIII. licet hoc Huitfeldius existimet, gesta Osteni non rectè tempori accommodans.

Nota DLXVIII. Quædam historiæ Danicæ fragmenta, teste nostro Erico Upsalensi *pag. 102.* narrant Finlandiam à Canuto Danorum rege armis subactam fuisse anno MCXCII. Idque si verum est, non propter eas accidit causas, quas Ericus allegat, sed potius quod Canutus Sueonum Rex Valdemaro Slesvicensium Episcopo, Daniae thronum affectanti, tulisset fortassis auxilium, & Danum ita provocasset ad infestandum Sueciæ vicissim regiones, postquam victoriam de adversario reportasset.

Nota DLXIX. Priscum Nordalbingiæ Chronicon, Saxonice impressum, eodem putat anno Canutum Daniae regem obiisse, annum confundens MCCII. quo mortem oppetiit, cum MCXCII. quo non cum morte, sed Valdemaro luctabatur Episcopo.

Nota DLXX. Canuto Sueonum Regi, omnes ferme scriptores Suetici, statuunt annum MCXCII. etiam funestum, quorum ego correxi errorem, quodam authentico informato documento, quod Regem Canutum vitâ functum memorat anno MCXCV. sicut etiam literis quibusdam regis Suercheri Canuto succedentis, anno primum MCXCVI. vel sequenti.

Nota DLXXI. Non minus fallitur Arvidus, Norvegiæ Historicus *fol. 135.* qui Suerronem morte sublatum existimat, anno MCXCV. quo fuit primum coronatus. Enimverò hunc ipsemet alibi prodit errorem, qui etiam indè magis proditur, quod libris decretalibus, quædam extet Bonifacii VIII. ad Suerronem epistola, ideoque cum is cæperit sedere anno MCXCVIII, non mortuum anno MCXCV. Suerronem quis non videat?

Nota DLXXII. Isto mundi labentis ævo, quidam Colo, Princeps

Finlandiæ & Præsul Ostrogothiæ, ex sententia Erici Upsalensis *pag. 119.* sedit Lincopiæ, cujus ille obitum anno MCXCV. notat contingisse; sed alii MCXCVI. Reliqui autem MCXCVIII. ipsum sentiunt obiisse; potius tamen Erico adhærendum existimo. Nec minor est discordia inter Sueciæ Historicos, de plerisque successorum, quo videlicet tempore infulam nacti sunt Lincopensem, & quandò eandem mortis violentia compulsi deseruerint, quos ego, quantum mihi licuit reconciliare, verosque annotare calculos temporum, conatus sum.

Nota DLXXIII. Si quis schemata Regum Noricorum genealogica, cum illo paulisper catalogo contulerit, quem Crantzius in sua Norvegiæ sequitur historia, non difficulter sanè animadvertet, quantum ille à veritatis deviet passim tramite. Fidelem quoque operam impendi, corrigendis Antistitum Noricorum Catalogis, quod eos Huittfeldius, non paucis refertos erroribus, publicasset. Quod etiam beneficium ipsis Daniæ Præsulibus, non solum Islandiæ & Groniandiæ Episcopis, simul exhibui, prout Scondicæ peritus antiquitatis, lector, meis pervolutis annalibus, lubens confitebitur.

Nota DLXXIV. Rex Suercherus, Caroli Regis filius, Canuto fuit subrogatus, anno MCXCVII; Siquidem in suis ille literis MCC, vocet annum sui regiminis quartum, & cum Antecessor certò sit mortuus anno MCXCV. velut antea demonstravimus, intercedens arbitror tempus, à Caroli & Canuti filiis, de sceptro impensum disceptationi. Non igitur probabilis aliorum sententia Chronographorum, qui hæctenus Suerchero diadema regni, anno MCXCII. porrexerunt.

Nota DLXXV. Hinc simul error pròditur illorum, qui anno MCXCIX. monachis à Canuto rege Juletensis, partem Elvecarlebyanæ piscaturæ donatam, falso adnotarunt; Siquidem Rex Canutus tum quadriennio mortuus fuerat. Sed cum donationis adhibeatur in Diplomate testis Stephanus, Regni Archipræsul, qui MCLXXXV. vitam morte commutavit, existimo factam potius hujusmodi donationem anno MCLXXIX, & librariorum injuria, illam anni notam, loco hujus esse inscriptam apographo.

Nota DLXXVI. Prælustis Sueonum Jerl, Birgerus primus, anno MCCII. vitæ finem imposuit, sepultus in cœnobio Alvastrensi, non Birgerus II. quem tamen plerique Sueonum historici, cum illo turpiter confundentes, in Alvastro tumulant; licet ex testamento Magni Regis, constet certò certius, ipsum corporis requiem in monasterio consecutum Varnhemensi, non Alvastrensi, quod etiam Laurentius Arosiensis, in Chronico observavit rhythmico,

Nota DLXXVII. Olaus Sueciæ Archiepiscopus, vivis excessit anno MCCVI. velut bulla testatur Innocentii, qua successor Valerius declaratur, & immunitas Ecclesiæ Upsalensi confirmatur. Falluntur proinde alii Sueciæ Chronographi, Olaus MCC. de vitâ migrasse narrantes; sicut etiam Huittfeldius, qui Saxonem in historia Canuti VI. *pag. 70.* asserit mortuum esse MCCI. Nam Andreas Vellejus in præfatione, Saxoni Daniçè translato præfixa, fatetur ipsum finivisse suam historiam anno MCCIV. Quomodo igitur cohæret eum anno MCCI. naturæ debitum persolvisse? Verisimilior propterea est aliorum opinio, quam & ego amplector, obiisse Saxonem anno MCCVI. asseverantium.

Nota DLXXVIII. Quod veritati convenienter Erpoldus Lindenbruchius in historia Regum Danicorum *pag. 35.* affirmat Suercherum annò MCCVIII. sub Lena Vestrogothiæ victoriam obtinuisse, non Suetici modo scriptores; aut etiam Danorum reliqui luculenter ostendunt, mendacii

Lindenbruchium arguentes, hosque inter consule Huitfeldium *Tom. II. pag. 89.*

Nota DLXXIX. Rossovius in Livonum Chronico *fol. 4.* mendose scribit, Johannem Sueciæ regem anno MCCVIII. Esthoniâ invasisse; quandoquidem throno fuerit necdum potitus Suetico, & illa contigerit expeditio MCCXVIII. qui commiscetur annus perperam, cum MCCVIII. In Livonia etiam nostri cladem passi anno MCCXIX, non MCCXX. prout certissima probant regni documenta, contra opinionis adversæ defensores.

Nota DLXXX. Ericus Sueonum Rex in fata concessit ultima corrente anno MCCXVI. & sequenti Johannes Suercheri filius orbem capefcit sceptrum. Quippè propriis fatetur literis, quod annus MCCXIX. tertius fuerit sui regiminis, quo post suam ex Livonia, reversionem inaugurabatur. Alii verò Sueonum historici existimant, Johanni sceptrum non prius traditum quam MCCXIX. & interea Rechissam Erici viduam illud tenuisse. Sed nimis decipiuntur, cum Johannes anno MCCXVII. sit rex saluatus, & MCCXIX. coronatus.

Nota DLXXXI. Uxor Erici sensim mœrere contabescens, moritur anno MCCXVIII. sicut Huitfeldius post varias de hac re opiniones se corrigens, cum Sueticis consentit annalibus. Nec verus Lindenbruchii calculus anno MCCXXII. vel aliorum MCCXX. illam de vita migrasse fabulantium, neque rectè tempora computantium.

Nota DLXXXII. Nimum fabulosa est quorundam in Dania scriptorum, de vexillo regni prætorio, vulgariter Danebrocha nuncupato, sententia, quod anno MCCXIX. in Livonia cœlitus lapsum comminiscuntur. Ideoque veritatem in hoc figmento patefacere, nisi Huitfeldius in suo illud Chronico *pag. 107.* & meo idem ego, luculenter præstitissemus.

Nota DLXXXIII. Præmaturo admodum fato Rex Johannes fuit sublatus anno MCCXXII. quando successorem mox nanciscitur Ericum, cognomento Balbum. Ita probabiliores regni narrant historiæ, errorem proidentes aliarum, quæ sepulchro tradunt Johannem MCCXXV. & Ericum throno collocant anno MCCXXVI, cum nimia veritatis profecto injuria.

Nota DLXXXIV. B. Hollingerus, Folchungorum unus rebellium, anno MCCXXX, non MCCXLVIII. licet hoc frequentius Historia teneat Suetica, fuit decollatus. Etenim anno MCCXXX. Ericus victor sub prædio factus Sparresetrensi, Hollingerum ex fuga mox reductum conjecit in vincula; nec credibile post octennales carceris squalores, primo fuisse capitis supplicio mulctatum. Cæterum origo non alia hujus fuit erroris, quam quod librarii dormitantes, pro Ulphone Jerl, qui mortem oppetiit MCCXLVIII. annalibus inscripserint Hollingerum Jerl.

Nota DLXXXV. Ulpho Archipræfulum unus Upsalensium, Erico teste *p. 105.* turpiter hætenus fuit exclusus in catalogo illorum, qui cum infulam sit nactus Upsalensem anno MCCXXIX, ponendus est inter Olaum & Jerlerum I. Porro Cathedram Jerlero tradidit moriens anno MCCXXXIV. Nec isto deceffit Olaus Ulphonis antecessor, prout mendosus falsò perhibet Upsalensium catalogus Præfulum.

Nota DLXXXVI. Corruerunt non minus Chronologiam Sueciæ, qui Regem Ericum, Lubecensibus à Dano impugnat, scribunt tulisse subsidium anno MCCXLVIII. Quandoquidem ex historia constat infallibiliter Danorum, anno MCCXLVI. id contigisse.

Nota DLXXXVII. Pari nugantur modo, qui Birgerum Jerl, Erici regis auspicio, Finlandos anno MCCXL. impugnasse, Tavastaburgumque tradunt fundasse, cum ea in hosticum expeditio fuerit instituta

MCXLIX. nempe anno mortem regis præcedente; siquidem de ipsa Birgerus certior factus, initio sequentis anni, patriam inde festinus repetiverit.

Nota DLXXXVIII. Non ipse tamen, sed filius scepro donatur Regni Valdemarus; cui nupsit Sophia, Erici Danici filia, MCCLXIII. non MCCXLIX. Istud tamen Huitfeldius in historia Erici V. *p. 190.* affirmat, cum veritatis & temporis injuria, cum sponsus nimis tunc fuisset juvenis, & avunculus adhuc regnarit Ericus; quæ advertens postea Huitfeldius, se corrigit *pag. 300.* & MCCLXII. nuptiis Valdemari ac Sophiæ rectius adscribit annum.

Nota DLXXXIX. Nec Ericus anno MCCXLIX. sceptrum capulo permutavit, veluti Crantzius falso supputat *pag. 312.* qui simul ibi S. Ericum, & hunc Ericum, videlicet pronepotem cum proavo commiscet, quem admodum supra commonuimus.

Nota DXC. Proinde, nimium faciens saltum, intermedios IV. Sueciæ reges, nimirum, Canutum, Suercherum, Ericum & Johannem, transit. Crebri sunt tales apud Crantzius defectus, aliosque, qui minus veritati in historia gentis cujuscumque, illam tamen scribere non erubescunt.

Nota DXCI. Guilhelmum Sabinensem, qui fuit legatus in Scondiam Innocentii IV. non Gregorii IX. quidam MCCXXVI. alii MCCXL. nonnulli MCCXLII. cæteri MCCXLVIII. aut MCCL. vel MCCLXII. huc scribunt penetrasse. Quorum illi solum veritati propius accedunt, qui MCCXLVIII. annotant. Quoniam cum expeditus fuerit, ad imponendum Haquino Noricorum Regi diadema, & istud peregerit certò negotium anno MCCXLVII. rebusque in Norvegia suis aliquandiu constitutis, Sueciam inde accesserit; hinc concluditur, anno MCCXLVIII. in Suecia, Gothia & Gotlandia, ipsum visitasse.

Nota DXCII. Sueci & Norvegi, anno MCCLIII. Daniam terram marique horrendum infestant, & sequenti bellum restaurantes, Danus, missis legatis, placat, quadrimasque impetrat inducias, quibus anno MCCLVIII. transactis, colloquitur cum Norvego Haffniæ, & propè limitem cum Sueco. Quæ omnia in Chronico Daniæ ac Norvegiæ, confusa nimis inveniuntur. In meo autem ordinatius, ut spero, explicata digeruntur.

Nota DXCIII. Crantzius libro VI. cap. XIV. Norvegiæ, falso narrat, Danos à Norvegis Suecisque infestatos anno MCCXL. cum infallibilis sit Daniæ calculus historiæ, & Norvegiæ, istud anno MCCLIII. & MCCLIV. accidisse contestans. Loco etiam allegato, Crantzius asserit, ab Haquino filium, cognominem, fuisse trucidatum, unumque simul procerum; quod Scondica scelus occultat historia.

Nota DXCIV. Ingeburgis nobilissima Birgeri Ducis consors, anno MCCLIV. non MCCLXIV. ut nonnulli perperam annotant, mortis abripitur violentia; Quæ non sepulta in cœnobio Alvastrænsi, sed in Varnhemensi, quod prius etiam indicavimus.

Nota DXCV. Secundas adiit nuptias Birgerus Jerl anno fortè MCCLVIII. cum Megtilde, Abelis quondam in Dania regis vidua, de quibus nemo scriptorum Sueticorum hætenus fecerat mentionem. Sicut neque, quod eadem sit Megtildis, cum illa quæ B. Megtildis vocatur Scheningensis. Ego tamen utrumque ex Danicis & Holsaticis erutum historiis, Sueticæ inscribendum censui, omiſſa Olai Gothi *lib. VI. cap. 19.* narratione, velut erronea.

Nota DXCVI. Birgerus Jerl, anno MCCLXII. prout vita indicat Colonis Episcopi, & fuga in Prussiam Caroli Ducis, non MCCLIV. Fochungos ad pontem dolo posttravit Herevadensem.

Nota DXCVII. Uffo Lundensis Archiepiscopus, morti succubuit anno MCCLII, & Jacobus, non prius orbam conscendit Cathedram, quam MCCLIV. indeque Huitfeldius delusus, nunc MCCLII, nunc MCC-LIV. obitum statuit Uffonis.

Nota DXCVIII. Fallitur Huitfeldius etiam in obitu Schuleri Ducis Norvagici annotando *Tom. II. pag. 157.* qui non contigit MCCXL. veluti Norvegica demonstrat historia, rectius ad calculos revocata. Cum illo labitur quoque Crantzius; in alio tamen negotio, quod scilicet *pag. 418.* Magnum, Haquini filium, nomet Olaum, qui præterea nimium in historia Magni more suo fabulatur.

Nota DXCIX. Mors incidit Birgeri Jerl in annum MCCLXVI. ipsiusque contigit sepultura in monasterio Varnhemensi; propterea mendosa est illorum opinio, qui MCCLXVII. Birgero statuunt funestum, & tumulum in Alvastro ipsi pariter deputant.

Nota DC. Neque illorum admittenda computatio similiter, qui Laurentium Sueciæ Archipræsulem anno MCCLXVII. vel MCCLXX. vivis excessisse tradunt, cum certò migraverit anno MCCLXVIII. velut Ericus testatur Upsalensis *pag. 119.*

Nota DCI. Quam verisimiliter nonnulli tradunt cœnobium Stocholmiæ insulanum anno MCCLXX. impensis Magni fundatum, indè liquet. quod regia non adhuc gaudens potestate, tantum juris non habuerit Stocholmiæ; Quod ipsum ex Magni constat testamento.

Nota DCII. Non MCCLXXIX. vel MCCLXXIV. Regis Valdemari contigit peregrinatio, prout Henninges & Huitfeldius *Tom. II. pag. 329.* comminiscuntur; sed MCCLXXIII. Neque frater Magnus, in absentia illius thronum invasit, sicuti Crantzius *pag. 312.* in sua Suecia principi affingit infanti, quem mea refutat Chronologia, rem fidelius commemorans.

Nota DCIII. Neque conveniunt Sueciæ Chronographi de tempore translatae à nova ad veterem Cathedræ Upsaliæ Archiepiscopalis; siquidem nonnulli MCLX. vel MCLXIII. factum contendunt, quando solum licentia translationis fuit impetrata; quidam MCCLXX. aut MCCLXXIII. quando jam fabrica basilicæ novæ propemodum consummatâ, Folcho candidatus in concilio Lugdunensi constitutus, anno sequenti, vel præsentis, pleniorum obtinuit translationis facultatem. Illi proindè confundunt tempus impetrationis & translationis, hosque inter est Ericus Upsalensis; qui tamen se deinceps *pag. 131.* corrigens, asseverat, anno coronati Regis Magni, translationem Cathedræ & S. Erici contigisse. Quocirca cum Magni testamentum, corona ipsum anno MCCLXXVII. donatum confiteatur, indè licet colligere, translationem quoque sedis factam anno MCCLXXVII. hætenusque fuisse sollemnitatem utramque illis impeditam tumultibus, qui cum maximo Regni detrimento inter regem Valdemarum & Magnum vigerunt. Porro ad testamentum quod attinet regis Magni, cum in eo nominet annum MCCLXXXV. quo conditum est, octavum suæ coronationis; sicut etiam cum in Epitaphio Magnus dicatur mortuus anno MCCXC. nempe XIII. regiminis, evadit indè manifestum, quod diademate fuerit Magnus, anno MCCLXXVII. non MCCLXXVI. redimitus, & persequens, eodem Cathedra cum exuviis S. Erici, & veterum in Ecclesia Upsalensi Antistitum, translata.

Nota DCIV. Modo paulisper mihi regrediendum, & monendum Lectores, de minus tolerabili errore Arngrimi Jonæ, quem non puduit *lib. III. p. 199. & 206.* historiæ Islandicæ, asserere, Islandos non antè MCCLXI. à Norvegiæ regibus subjugatos fuisse, verum eò usque sua gavisos Ari-
sto-

stomatia, seu Aristocratia. Siquidem omnis reclamet antiquitas, in Scondiæ passim Chronicis allegata.

Nota DCV. Pugnam sub Hova, inter Valdemarum & Magnum Danis stipatum, licet plerique Scondiæ historici factam anno MCCLXXVI. existiment; tamen priori eam in mea Chronologia censui tribuendam, quod is annus magis sequentium conveniat narrationi.

Nota DCVI. Tamen falsa illorum assertio, qui MCCLXXV. duam à Magno Calmarniæ Hedvigem, tradunt. Nam si nupsisset Magno Hedvigis, isto vel sequenti, coronata utique cum ipso fuisset anno MCCLXXVII. quod negant Ericus, Laurentius, & Gothus. Itaque conubii celebratio hujus contigit sub exitum anni MCCLXXVII. licet inter alios testatur Huitfeldius in Chronologia istius anni *Tom. II. pag. 338.*

Nota DCVII. Plurimum tamen ille labitur in Chronico Ecclesiastico, ubi asserit Magnum Sueciæ Archiepiscopum anno MCCLXXVIII. à Lundeni Roschildiæ consecratum. Etenim mortuo nunc Folchoni, successit Jacobus Erlandius, qui non paucis sedit deinceps annis, priusquam morte sublatus, Magno Cathedram, relinqueret.

Nota DCVIII. Nec minus idem fallitur in suis genealogiarum tabulis, quas ad calcem ponit historiæ Valdemari IV. quod ibi narret Sophiam Valdemari quondam in Suecia regis viduam, anno MCCXCV. nupsisse Erico Langlandiæ Principi, cum ea fati occubuerit MCCLXXXIII. eodem alibi teste Huitfeldio *Tom. I. pag. 354.* & binas postea successive habuerit Valdemarus uxores. Sophiam primum Valdemari & Sophiæ filiam duxerat Ericus Langlandius, quo nomine, unam habuerunt. Tantumdem veritatis illi secum habent, qui Sophiæ obitum MCCLXXXVI. vel MCCXCI. accidisse commemorant.

Nota DCIX. Maritus Sophiæ Valdemarus, custodia fuit Nycoptiæ mancipatus, anno MCCLXXXVIII. non MCCLXXXV. & multò minus MCCLXXXV. qui neque mortem obiit MCCXCI. aut MCCXCIII. juxta synceros regni Suetici Chronographos.

Nota DCX. Idem simul veraciter affirmant, Rechissam, Valdemari & Sophiæ filiam, anno MCCLXXXV. nupsisse Primislao, Calisiensium in Polonia Duci, non MCCLXXXVIII. vel MCCXCV. quo moriens Primislao, Rechissam liquit filiam superstitem decennem.

Nota DCXI. Johannes Gothus *pag. 625.* narrat Benedictum Magni regis fratrem, anno MCCLXXXV. Præsulem Lincopiæ fuisse, licet suis ille fateatur literis, se MCCLXXXVI. illud muneris suscepisse; neque in fatamodo etiam concessit, velut quidam alii fabulantur.

Nota DCXII. In sua Gothus narrat Metropoli, quod parens S. Brynolphi Algotus, responso motus quodam, Folchungis, anno MCCLXXXVII. à Rege Sueonum dato, filium miserit Lutetiam, ubi annis XVIII. sedulam navaverit operam bonis artium literis. Sed narratio veritati contraria est prorsus, cum emenso prius studiorum curriculo, Canonicum tum ageret Lincopiæ, & MCCLXXXIX. infulam capefceret Scarensem.

Nota DCXIII. Frater Johannes Olaus, circa eundem quoque fallitur Antistitem, affirmans *p. 550.* ipsum regi Magno fuisse reconciliatum MCCLXXXV. quod contigit MCCLXXXIX. Etenim Folcho rapuit filiam Suanopolci MCCLXXXVII. & cum propterea inter præfulem, velut fratrem raptoris, & regem discordia sit oborta, non potest reconciliatio hujusmodi contigisse, anno MCCLXXXV. videlicet ante dissensionis primordium.

Nota DCXIV. Cæterum prima Folchungorum cum Magno rege discordia, propter Ingemari cædem & Gerhardi Comitis orta captivatio-

nem, rectius calculantium iudicio accidit, MCCLXXXVIII. quam MCC-LXXXVIII. eamque Rex multavit anno MCCLXXX. non post octennium.

Nota DCXV. Verum MCCLXXXVIII. rebellant, & belligerant Gotlandi, quos Nycopiæ argento multatos, gratiæ Magnus restituit pristinæ. Mentitur porrò Huitfeldius *p. 556.* in historia Valdemari IV. quod Gotlandi, tum primam Sueciæ sponderint subjectionem; Quippe à prima hinc Gothorum egressione, ut alibi demonstravimus, ad Gothos in Scandia remanentes, Suecosque illa pertinebat semper insula, nec scriptorum ullus Danicorum, potuit contrarium hætenus nobis probare.

Nota DCXVI. Johannes Bralchius in suis Genealogiarum Schematibus asserit, cænobium à Magno rege fundatum Vastenense MCC-XXXII. Verum nec Magnus hoc nomine I. nec II. illo in Suecia tempore dominabantur, & licet annum intelligeret MCCCXXXII. quo Magnus in Sueonia III. imperabat, non tamen concedere illi possemus, eo monasterium tempore, primâ nactum fuisse fundamenta; Siquidem infallibilibus constet documentis, anno MCCCXLVIII. illud surgere asceterium occæpisse.

Nota DCXVII. Johannes Gothus in historia Birgeri Regis *p. 660.* negat Suecos mancipia olim vendere solitos fuisse, contrariam Olai Petri sententiam, adnitens confutare. Itaque Laurentius Nericius fratrem defensurus, contra Gothum insurgit vicissim, & nixus prisca testimonio legum, obtinet palmam, quam & ego ipsi lubens concedo, cum leges Birgeri anno MCCXCVI. latæ, vel potius emendatæ; Sicut etiam codex Ostrogothicus & Vestrogothicus causæ Olai & Laurentii, manifestè patrocinentur.

Nota DCXVIII. Cuidam tamen alteri non suffragor Laurentii sententiæ, quâ scheleton S. Erici, quod Upsaliæ ostenditur, ideò supposititium esse nititur probare, quoniam tabula quædam in templo suspensa novæ Upsaliæ, narret, anno MCCCVIII. quando ibi sepulchrum est S. Erici repertum, minuta solum quædam in eo inventa fuisse divi Regis ossa. Enimverò quæ in basilica hodiè monstrantur Upsalensi, ex Upsaliâ fuerant rurali translata MCCLXXVII. præfatis ibi minutioribus duntaxat relictis ossibus.

Nota DCXIX. Nicolaun Sueciæ Archipræsulem anno MCCXCV. suæ liberationem provinciæ, à Lundenium iugo impetrasse, certius est, quam ut in dubium possit vocari; Sed tamen nec minus illud est certum, quod Isarnus, vel Esgerus eundem recuperarint primatum MCCCIII. aut inter MCCCX. & MCCCXV. quo Candidatus Upsalensis Olaus, ab Esgero Lundia fuerat inauguratus.

Nota DCXX. Non fidendum Erico Upsalensi, *p. 147.* Torchillum Canuti, anno MCCLXXXIX. tutorem regiæ sobolis, & regni gubernatorem à Magno esse ordinatum affirmanti; Quandoquidem Magnus morti proximus, quam obiit MCCXC. Torchillo id muneris commiserit, sicut authentica regni monstrant documenta.

Nota DCXXI. Succedit Magno filius Birgerus, de cuius frustra dubitat inclyto Crantzius genere, *lib. V. c. 26. Suec.* cum Scandicorum alius nemo scriptorum ignoraverit, Birgerum Magno esse parente genitum.

Nota DCXXII. Non minus in historia Magni III. idem nugatur Crantzius, *ibidem cap. 27. & 28.* utpotè, cui Magnum affingit filium, & hunc

hunc Sueciæ throno potitum anno MCCCXXV. somniat, atque privignum fuisse Canuti Porse, Ducis Hallandici. Quo ille nugivendus pacto, ex uno facit Magno, geminum, cum Magnus III. idem fuerit Erici Ducis filius, & Canuti privignus.

Nota DCXXIII. Maxima fuit etiam hætenus apud reliquos Scondiæ historicos negligentia, in gestis Regum describendis Scöndicorum, ab anno MCCC. usque MCCCXX. Quippè captivationem Birgeri, & regis Danici, pro liberando fororio, ternam in Suecos expeditionem, ineptè admodum commemorant. Similiter etiam Ducum Suecicorum cum Regibus factam amnestiam; Erici Ducis cum Norvego discordiam; illius cum Ingeburgè ac Sophia connubium; Erici, Valdemarique captivatorum internecionem, quos Crantzius pag. 313. falsò asserit decollatos; & Magni post vindicatum parentis, patruique interitum, ad thronum Sueciæ promotionem, jejune ac confuse describunt. Quorum proinde, quantum licuit, in mea ego Chronologia, succurri negligentia.

Nota DCXXIV. Crantzius *ibidem* prætereà comminiscitur, Magnum Birgeri filium, corona fuisse redimitum, licet solum fuerit parenti successor à Suecis salutatus. Cæterum Valdemaro & Erico fratribus, omnes ferè historiici Sueciæ sepulchrum tribuunt Stocholmiæ in Ecclesia S. Nicolai, licet secus testentur suis Patres Upsalenses literis, quibus Erico tumulum in sua concesserant basilica. Solus igitur Valdemarus Stocholmiæ, corporis nactus fuit requiem; Cujus sepulchrum, initio XVI. post Christum seculi, fertur quidam Sueno Magnus, sibi vendicasse, & per summum scelus Ducis inde cineribus in locum exportatis profanum, suam in eo sobolem, alio dignam sanè tumulo, humasse.

Nota DCXXV. Qui Haquinum Norvegiæ Regem anno MCCCXXI. fingunt vitam terminasse, cum morte fuerit abreptus anno MCCCXIX, illi confundunt obitum regis Birgeri, anno MCCCXXI, finem vitæ imponentis, cum Haquini migratione.

Nota DCXXVI. Jacobus Gislionius p. 88. anno MCCCXXII narrat contractum super emenda Scaniæ, inter Suecos & Danos, Holfatosque inchoatum fuisse, multis à veritatis calculo distans parasangis; Nam Scania Holfatis nec dum oppignorata, & multo minus nostris emenda fuit præsentata.

Nota DCXXVII. Soror Magni regis Euphemia, nequaquam nupsit Alberto Magnipolensium Principi, anno MCCCXXVI. sicut Huitfeldius Tom. III. pag. 337. falsò calculat; Sed juxta Crantzium, aliosque, MCCCXXVI.

Nota DCXXVIII. In hoc tamen fides Crantzio non est habenda, quod libro V. suæ Sueciæ, cap. XXVIII. p. 314. perhibeat, Canurum Porse, privigno minorene Magno existente, gubernaculo Sueciæ, Norvegiæque assedisse. Nam Sueciæ quidem intereà fuit gubernator, perillustri heros Matthias Ketelmundius, & Norvegiæ Prorex, optimatum primarius quidam Noricorum, extitit, quorum consilio & auxilio Magnus, hujusmodi matris offensus nuptiis, ceu minus ipsi convenientibus, mox secundum eas, bellum vitrico inferendum censuit, non in consortem regiminis Suecici, Norvagicique eligendum.

Nota DCXXIX. Quoad controversiam Sueonum cum Danis, super emptione olim Scaniæ, Hallandiæ & Blechingiæ, harumque provinciarum amissione, illam peculiari quodam, contra Petrum Rosfontanum libello, scimus ventilatam & determinatam. Quâ proinde hic om-

missa, solum Lectori suggeremus, terminos solutionis, & ipsam precii summam, in nulla Scondiæ historia, præter quam mea, legitime describi. Enimverò inprimis Sueones, Johanni, Holfatiæ Comiti XXXIV. mille libras argenti, quas Regi mutuasset Christophoro, refuderunt; Deindè Scanis XXI. mille libras pro captivis, loco lytri numerandas, relaxarunt; Prætereà Haffniam, pro VII. millibus redemptam, Daniæ restituerunt; Et denique anno MCCCXLIII. quando ipsemet Rex Valdemarus, isti provinciarum subscripsit abalienationi, eidem VIII. mille libras argenti defæcati, donaverunt.

Nota DCXXX. Non pauci Scondiæ Chronographi, annum celebratarum à Magno cum Blanca nuptiarum, cum anno inaugurationis, inscitè confundunt; Nam connubii frequentata fuit celebratio MCCCXXXV. & coronatio utriusque MCCCXXXVI. Hoc etiam anno nupsit Alberto Megapolensi soror Regis, Euphemia, quam proptereà falsò quidam perhibent eodem fuisse mortuam.

Nota DCXXXI. Primus Magni & Blancæ filius, erat D. Ericus, quem Huitfeldius *Tom. III. p. 477.* anno MCCCXLVI. rei operam uxoriæ minus rectè tradit dedisse. Qui tamen error, librario potius, veterum imperito, adscribendus videtur, annum MCCCXLVI. loco MCCCLVI. fastis annotanti.

Nota DCXXXII. Hujusmodi socordibus etiam amanuensibus error imputandus est aliorum, qui Ulphonem Gudmarium, S. Birgittæ maritum, anno MCCCLIV. fatiscribunt ablatum, cum iis succubuerit MCCCXLIV. sicut ipsa testatur tumuli vetus inscriptio.

Nota DCXXXIII. Porrò S. Birgitta parentibus fuit nata Birgero Petersonio & Ingeburge, non Sigride, sicut perperam scriptor Apocalypseos Brigittinæ, memorat, qui aviam S. Birgittæ maternam, nomine Sigridem, & cognomine Pulchram, cum matre confundit per ignaviam Ingeburge. Ità verò se rem habere, vetera testantur diplomata, & ipsum Birgeri ac Ingeburpis Upsaliæ Epitaphium.

Nota DCXXXIV. Post mariti obitum, Diva eadem, dono prophetiæ inclarescens, inter alia edidit vaticinium de VII. trium regnorum in Scondia Regibus, quod pag. CLXXVII. in Revelationum habetur volumine. Idque cum non modicum habeat obscuritatis, plurima hætenus fatigavit ingenia.

Nota DCXXXV. In eodem S. Birgitta volumine indicat, quando liceat Regibus coronam, & alia regni gestare in propatulo, insignia, nominatque solennia Natalis Dominici, Epiphaniæ, Paschæ, Pentecostes, Ascensionis, Assumptionis Virgineæ, Crucis ab Heraclio exaltatæ, Omnium Sanctorum, & quoties Rex pro tribunali sedens, arduam ferret sententiam, sicut etiam quando viros de patria benè meritos, cingulo donaret Equestri.

Nota DCXXXVI. M. Laurentius Nericius primus Evangelicorum in Suecia Archipræfulum, in historia anni MCCCXLVIII. summo perè spiritum elevans propheticum S. Birgittæ, scribit ipsam svasu & instinctu Petri confessoris ac M. Matthiæ, tales sibi finxisse prophetias, revelationesque, quod illi forsitan sentirent, non modò licitum, sed etiam meritorium esse, iis dare operam figmentis, quæ hominum conducerent salutem. Verum anno MCCCLXXIX. in suis Regina Siciliæ literis, & aliis Episcopi Sueciæ, Rexque Albertus ad Urbanum VI. Romæ Pontificem, pro impetranda Divæ apotheosi, transmissis; Sicut etiam Crantzius in sua Metropoli libro IX. Cap. XLVIII. LI, & LII. longè secius de ipsa contestantur; Quos cum Laurentio, ad Divinum ablego tribunal.

Nota

Nota DCXXXVII. Cæterum reliquam Magni, Valdemari, Haquini & Erici, Albertique historiam, notis temporum & rerum, simul quantum illustraverim & augmentaverim, facile depræhendes Lector, si modò paulisper meam, cum aliorum contuleris Chronologiam. Quod tamen præcipuè beneficium præstiti, controverso Scaniæ negotio; Matrimonio Haquini cum Elizabetha & Margareta; Magni litigio, cum Erico, Haquinoque filiis; Gotlandiæ, sicut & Oelandiæ per Regem Valdemarum impugnationi; Regis Alberti ad Sueciæ sceptrum promotioni; Magni autem depositioni, captivationi & liberationi; Atque infortunio regis Alberti per Margaretam debellati, simulque illius ad Daniæ, Sueciæ & Norvegiæ thronum sublimationi, diligentius quàm ab aliis sit factum, describendis.

Nota DCXXXVIII. Nec interea historiam neglexi Ecclesiasticam Scondiæ, cui non parvam faciunt illi sanè injuriam, qui S. Birgittæ tradunt accidisse Romanam hinc peregrinationem anno MCCCLXXVII. Siquidem MCCCLXXIII, Romæ faustum exhalaverit spiritum. Post decennium verò filia mundo valedixit S. Catharina, nempe MCCCLXXXIII. non MCCCLXXXI. ut quidam falsò sentiunt.

Nota DCXXXIX. Olaus Gothus *lib. 10. cap. 16.* memorat, quod nobile maris Baltici emporium Visbyense propter contractum duntaxat vitreæ fenestræ rhombum, tantâ sit clade affectum anno MCCCLXI; ut caput deinceps non potuerit ad pristinum attollere splendorem. Atqui cum porrò modum non exprimat, divinando ipsum, Lectori manifestare nolo.

Nota DCXL. Quo etiam mortis genere, Olaus Haquini & Margarete filius, Daniæ Norvegiæque Monarcha, occubuerit, Scondica non satis exprimit historia; Ex varia tamen scriptorum narratione, non obscure licet colligere, haud manifestâ & minus honestâ ipsum morte vitam finivisse, velut præter alios, indicat Lindenbruchius *p. 45.*

Nota DCXLI. Chronicon Sueciæ narrat, quod Rex Albertus, cum Regina Margareta belligeraturus, Gotlandiam Magistro Crucigerorum in Prussia, anno MCCCLXXXVIII, pro XX. millibus Nobulorum, oppignoraverit. Sed plurimum à vero deviat; Siquidem, ut historia Prutenica, & Danica Huitfeldii, sicut etiam Suetica Crantzii libro. V. Cap. XXXV. & Olaus Gothus libro II. cap. XXIV. confitentur, præfatam Sueciæ insulam anno MCCCXCVIII. ordinis Magistro vendidit aut pignori posuit; Undè liquet quod confusus sit annus MCCCLXXXVIII. cum MCCCXCVIII. & prima Regis Alberti meditatio in Margaretam bellica, cum secunda, pro Sueciæ throno deliberata recuperando.

Nota DCXLII. Huitfeldius, ut per fas nefasque Danis aliquod in Gotlandiam jus acquirat, quodam affirmat scholio, in historia regis Fridrici I. *p. 103.* auro vel argento Danorum, Gotlandiam à Crucigerorum dominio esse redemptam. Quod confutat mendacium, libellus contra Rosfontani conscriptus calumnias *p. 148.*

Nota DCXLIII. Idem pariter tractatus infaustum illud trium regnorum sub Margareta vinculum inchoatum, satis examinat, & reliqua simul dubia ponderat, quæ alias sub meam vocarem modò consuram. Ità etiam mea conscripta est Chronologia, ut quaslibet dissolvens controversias, quæ inter MCD. & MDXX. in aliis occurrunt passim Scondiæ historiis, me novâ liberet molestiâ ipsas ventilandi.

Nota DCXLIV. In eadem longè ordinatius & consumatius, res gestæ omnes Margarete, Erici Pomerani; Christophori Bavari; Christianni Nicolai; Olai, Jostianni I. Caroli II. Jngelberti; Erici Puchii; Christianni Nicolai; Olai, Jvari

vari & Erici, Axelidarum; Joannis, Jacobi & Gustavi Sueticorum Archipræsulum; Johannis & Christierni Regum; Stenonis senioris; Suantonis & Stenonis junioris, ipsâ etiam invidiâ teste, describuntur, quâ in aliis Sueciæ, Daniæ, & Norvegiæ priscis aut novis Chronologiis.

Nota DCXLV. Proinde cum in iis meis opusculis, quæ initio seculi XVII. modò currentis, Sueticas imitando historias, non paucis refertas erroribus, sicut & Danicas, Norvegicasque, nempe, anno MDCVIII. MDCIX. MDCX. MDCXI. MDCXII. MDCXIII. MDCXIV. MDCXV. & MDCXVI. conscripseram, à veritatis passim semita magnoperè exorbitaverim, illorum obsecro Lectorem, ut censoriâ in manus virgulâ, seu potius calamo paulisper assumpto, ea secundum meâ præscriptionem Chronologiæ, non gravetur emendare.

Nota DCXLVI. Quintus Chronologiæ meæ Tomus, continet historiam Christierni II. Friderici I. Christierni seu Christiani III. & Gustavi I. Scandicorum regum. Plus autem laboris in Gustaviana sustinui conscribenda, quàm reliquorum; Siquidem non habui ullum scriptorem, qui ex professo illam prius, quàm ego, compilasset, cujus inhærerem vestigiis; Sed integram primus cogebam elaborare, in qua potissimum compræhenditur, quomodo Gustavus Ericsonius, Danis Sueciâ expulsi, thronum occupaverit; Quomodo Catholicam cum Evangelicâ religionem in ipsâ commutaverit; Quomodo rebellionem Dalecarlorum, Vestrogothorum & Smalandorum, multaverit; Quomodo illius ope Fridericus I. & Christianus III. Danico sunt Imperio potiti; Quomodo ipsorum & partibus faventium Christierni II. sceptroque inhiantium Suetico, molitiones evaserit; Et quomodo demum Moscho bellum intulerit; liberos non paucos ex bino suscepit conjugio, & his splendidissimè sufficientissimeque providerit.

Nota DCXLVII. Omnium maximè Tomus VI. & VII. in quibus historia Erici, Friderici, consobrinorum, & Johannis III. proponitur; Sicut & VIII. ubi vita describitur & facinora Sigismundi atque Caroli, me profectò exercuerunt. Quippè in his nullum prorsus habens ductorem, res indagare, ipsas ordinare, & inde historiam concinnare, compellebar, non citrà sudorem & simul timorem.

Nota DCXLVIII. Porrò quoad historiam regis Erici, occupatur ea in commemorando bello, quod cum Dano, Polono, Vandalorum institutoribus, Livoniæ inhabitatoribus, velut etiam cum fratre Johanne, & non nullis Procerum, Johanni, velut cognato, occultè, ut sibi persuadebat, faventium. Reliqua verò narrat illius historia, quomodo nunc Anglæ, nunc Scotæ, nunc Lotharingæ, nunc Hessæ, & intereâ cujusdam domesticæ, matrimonia expetiverit; ac qualiter demum à fratre devictus Johanne, Caroloque, perpetuis fuerit carceribus adjudicatus.

Nota DCXLIX. De Johanne potissimum commemorat Tomus VII. quo pacto bellum in Danos continuaverit, & hoc Stetini sublato, alterum inchoaverit, quod per vitæ residuum contra Moschum gesserat. Item quomodo intereâ temporis, in negotio religionis domi cum Ecclesiasticis belligeraverit; cum fratre Carolo, & Senatorum quibusdam gravissimas habuerit simultates; ac tandem quomodo ipsemet filiusque Sigismundus, Poloniæ affectaverint diadema, & hic illud impetraverit.

Nota DCL. Historiæ quæ Tomo VIII. compræhenditur, nullam facio ancephaleosin, cum adhuc in hominum sit memoria. Quos propterea impense rogatos volo, ut Regum gesta modernorum, benigne recolant; de meis candidè judicent narrationibus; totum Chronologiæ opus, cum ejusdem Censurâ, amicè suscipiant & volvant; me vivum, mortuumque ament, & contra malevolorum defendant obtreccionem, hisque diutissimè juxta ac felicissimè vivant, valeantque.

Laus sit DEO Trino & Uni sempiterna.

CATALOGUS

Regum, quotquot ab Anno, post Diluuium orbis uniuersale, CXCIII. apud probatos inueniuntur Chronographos, Sueonibus antè Christi Natalem, per intervalla; Sed post continuâ serie dominati, fidelissimus.

I.	G etar, seu Godus.
II.	Ericus I. seu Bericus.
III.	Humelus.
IV.	Thorus.
V.	Urbanus.
VI.	Ostenus.
VII.	Othinus.
VIII.	Froto I. seu Freijerus & Jnge.
IX.	Niordus.
X.	Hervitus.
XI.	Sigtrugus.
XII.	Suarinus,
XIII.	Gramus,
XIV.	Suibdagerus.
XV.	Asmundus.
XVI.	Uffo.
XVII.	Huningus.
XVIII.	Regnerus.
XIX.	Hotebrotus.
XX.	Helgo.
XXI.	Atislus I.
XXII.	Hotherus.
XXIII.	Roricus.
XXIV.	Atislus II.
XXV.	Hogmotus.
XXVI.	Alricus I.
XXVII.	Ericus II.
XXXVIII.	Haldanus I.
XXIX.	Sivardus I.
XXX.	Ericus III.
XXXI.	Haldanus II.
XXXII.	Unguinus.
XXXIII.	Regnaldus.
XXXIV.	Froto II:
XXXV.	Fiolmus.
XXXVI.	Suercherus I.
XXXVII.	Valanderus.
XXXVIII.	Visburus.
XXXIX.	Domalderus.
XL.	Domarus.
XLI.	Dignerus.
XLII.	Dagerus.
XLIII.	Augnius.
XLIV.	Alricus II.
XLV.	Ingo I.

XLVI.	Hugletus.
XLVII.	Hacho.
XLVIII.	Jorunderus.
XLIX.	Haugne seu Haquinus I.
L.	Egillus.
LI.	Otharus.
LII.	Adelus.
LIII.	Oftanus.
LIV.	Jnguardus.
LV.	Amundus I.
LVI.	Sivardus II.
LVII.	Herotus.
LVIII.	Jngellus.
LIX.	Carolus.
LX.	Bero seu Biornus.
LXI.	Anundus I.
LXII.	Olaus I.
LXIII.	Jngo II.
LXIV.	Ericus IV.
LXV.	Emundus I.
LXVI.	Ericus V.
LXVII.	Olaus II.
LXVIII.	Anundus II. seu Jacobus.
LXIX.	Emundus II.
LXX.	Stenchillus.
LXXI.	Ericus VI.
LXXII.	Amundus II.
LXXIII.	Halftanus.
LXXIV.	Haquinus II.
LXXV.	Jngo III.
LXXVI.	Sueno.
LXXVII.	Philippus.
LXXVIII.	Jngo IV.
LXXIX.	Ragvaldus.
LXXX.	Magnus I.
LXXXI.	Suercherus II.
LXXXII.	S. Ericus VII.
LXXXIII.	Carolus. I.
LXXXIV.	Canutus.
LXXXV.	Suercherus III.
LXXXVI.	Ericus VIII.
LXXXVII.	Johannes I.
LXXXVIII.	Ericus IX.
LXXXIX.	Valdemarus.
XC.	Magnus II.
XCI.	Birgerus.
XCII.	Magnus III.
XCIII.	Ericus.
XCIV.	Albertus.
XCV.	Margareta.
XCVI.	Ericus X.
XCVII.	Christophorus.

XCVIII.	Carolus II.
XCIX.	Christiernus I.
C.	Steno I.
CI.	Johannes II.
CII.	Suanto.
CIII.	Steno II.
CIV.	Christiernus II.
CV.	Gustavus I.
CVI.	Ericus XI.
CVII.	Johannes III.
CVIII.	Sigismundus I.
CIX.	Carolus III.
CX.	Gustavus II.

CATALOGUS

Omniium Regum, qui ab ultimo ante generis humani redemptionem seculo, usque MDCXX. Christi annum, in Dania regnarunt, propemodum integerrimus.

I.	D An I.
II.	Humblus.
III.	Lotherus.
IV.	Balderus.
V.	Othinus.
VI.	Schioldus.
VII.	Froto I.
VIII.	Gramus.
IX.	Suibdagerus.
X.	Guttormus.
XI.	Hadingus.
XII.	Froto II.
XIII.	Haldanus I.
XIV.	Roë.
XV.	Hotebrotus.
XVI.	Helgo.
XVII.	Rolpho.
XVIII.	Hacho.
XIX.	Hotherus.
XX.	Roricus.
XXI.	Horvendillus.
XXII.	Feugo.
XXIII.	Ambletus.
XXIV.	Vicletus.
XXV.	Vermundus.
XXVI.	Uffo.
XXVII.	Dan II.
XXVIII.	Hugletus.
XXIX.	Froto III.
XXX.	Dan III.
XXXI.	Fridlevus I.
XXXII.	Froto IV.
XXXIII.	Hiarno.

XXXIV.	Fridlevus II.
XXXV.	Froto V.
XXXVI.	Ingellus.
XXXVII.	Olaus I.
XXXVIII.	Haraldus I.
XXXIX.	Froto VI.
XL.	Haldanus II.
XLI.	Haraldus II.
XLII.	Ungvinus.
XLIII.	Sivaldus I.
XLIV.	Sigarus.
XLV.	Sivaldus II.
XLVI.	Arturus &c.
XLVII.	Haldanus III.
XLVIII.	Haraldus III.
XLIX.	Haquinus.
L.	Olo.
LI.	Omundus.
LII.	Sivardus I.
LIII.	Butlus.
LIV.	Jarmericus.
LV.	Broderus.
LVI.	Sivardus II.
LVII.	Snio.
LVIII.	Biornus.
LIX.	Haraldus IV.
LX.	Gormo I.
LXI.	Getricus.
LXII.	Olaus I.
LXIII.	Henningus.
LXIV.	Sivardus III.
LXV.	Regnerus.
LXVI.	Haraldus V.
LXVII.	Sivardus IV.
LXVIII.	Ericus I.
LXIX.	Ericus II.
LXX.	Helgo II.
LXXI.	Olaus II.
LXXII.	Ennignupus.
LXXIII.	Sivardus V.
LXXIV.	Ericus III.
LXXV.	Canutus I.
LXXVI.	Sueno I.
LXXVII.	Froto VII.
LXXVIII.	Gormo II.
LXXIX.	Haraldus VI.
LXXX.	Sueno II.
LXXXI.	Ericus IV.
LXXXII.	Olaus III.
LXXXIII.	Canutus II.
LXXXIV.	Canutus III.
LXXXV.	Magnus.

LXXXVI.	Sueno III.
LXXXVII.	Haraldus VII.
LXXXVIII.	S. Canutus IV.
LXXXIX.	Olaus IV.
XC.	Ericus V.
XCI.	Nicolaus.
XCII.	Ericus VI.
XCIII.	Ericus VII.
XCIV.	Sueno IV.
XCV.	Canutus V.
XCVI.	Valdemarus I.
XCVII.	Canutus VI.
XCVIII.	Valdemarus II.
XCIX.	Valdemarus III.
C.	Ericus VIII.
CI.	Abel.
CII.	Christophorus I.
CIII.	Ericus IX.
CIV.	Ericus X.
CV.	Christophorus II.
CVI.	Valdemarus IV.
CVII.	Valdemarus V.
CVIII.	Olaus V.
CIX.	Margareta.
CX.	Ericus XI.
CXI.	Christophorus III.
CXII.	Christiernus I.
CXIII.	Johannes.
CXIV.	Christiernus II.
CXV.	Fridericus I.
CXVI.	Christianus III.
CXVII.	Fridericus II.
CXVIII.	Christianus IV.

CATALOGUS

Regum, Norvegis à proximo antè Christum seculo, per
 XVI. indè sequentia, gloriose dominantium.

I.	NOrus.
II.	NGorus.
III.	NGeiterus.
IV.	Ostenus I.
V.	Othinus.
VI.	Hemingus.
VII.	Froto seu Freijerus.
VIII.	Suibdagerus.
IX.	Asmundus I.
X.	Uffo.
XI.	Hadingus.
XII.	Haquinus I.
XIII.	Gevarus.
XIV.	Herlerus.

Z

XV.

XV.	Geritus.
XVI.	Collerus.
XVII.	Frogerus.
XVIII.	Rusla I.
XIX.	Goterus.
XX.	Rollerus.
XXI.	Asmundus II.
XXII.	Vicarus.
XXIII.	Helgo.
XXIV.	Hatherus.
XXV.	Amundus.
XXVI.	Hacho.
XXVII.	Lothus.
XXVIII.	Regnaldus.
XXIX.	Gunnarus.
XXX.	Hildegerus.
XXXI.	Olaus I.
XXXII.	Sivardus I.
XXXIII.	Ringo.
XXXIV.	Omundus.
XXXV.	Trondo.
XXXVI.	Rusla II.
XXXVII.	Gotho.
XXXVIII.	Sivardus II.
XXXIX.	Sivardus III.
XL.	Regnerus.
XLI.	Biornus.
XLII.	Haldanus.
XLIII.	Ostenus II.
XLIV.	Haldanus II.
XLV.	Gudrotus.
XLVI.	Olaus II.
XLVII.	Haldanus III.
XLVIII.	Haraldus I.
XLIX.	Ericus I.
L.	Haquinus II.
LI.	Haraldus II.
LII.	Haraldus III.
LIII.	Haquinus III.
LIV.	Ericus II.
LV.	Olaus III.
LVI.	Sueno I.
LVII.	Olaus IV.
LVIII.	Ericus III.
LIX.	Sueno II.
LX.	Haquinus IV.
LXI.	S. Olaus V.
LXII.	Canutus.
LXIII.	Haquinus V.
LXIV.	Sueno III.
LXV.	Magnus I.
LXVI.	Haraldus IV.

LXVII.	Magnus II.
LXVIII.	Olaus VI.
LXIX.	Haquinus. VI.
LXX.	Magnus III.
LXXI.	Ostenus III.
LXXII.	Sivardus IV.
LXXIII.	Magnus IV.
LXXIV.	Haraldus V.
LXXV.	Jngo I.
LXXVI.	Sivardus V.
LXXVII.	Ostenus IV.
LXXVIII.	Haquinus VII.
LXXIX.	Magnus V.
LXXX.	Sivardus VI.
LXXXI.	Ostenus V.
LXXXII.	Suerro.
LXXXIII.	Sivardus VII.
LXXXIV.	Jngo II.
LXXXV.	Haquinus VIII.
LXXXVI.	Gutormus.
LXXXVII.	Jngo III.
LXXXVIII.	Haquinus IX.
LXXXIX.	Schulerus.
XC.	Haquinus X.
XCI.	Magnus VI.
XCII.	Ericus IV.
XCIII.	Haquinus XI.
XCIV.	Magnus VII.
XCV.	Haquinus XII.
XCVI.	Olaus VII.
XCVII.	Margareta.
XCVIII.	Ericus V.
XCIX.	Christophorus.
C.	Carolus.
CI.	Christiernus I.
CII.	Johannes.
CIII.	Christiernus II.
CIV.	Fridericus I.
CV.	Christianus III.
CVI.	Fridericus II.
CVII.	Christianus IV.

CATALOGUS.

*Autorum, tam priscorum, quàm Neuteri-
corum & internorum; qui Scandicas hæcenus scripserunt historias, totas
vel earum partes, ligatâ vel solutâ oratione; Latine, Germanicè aut
Scandicè, Romano vel Rhunico, Literarum caractere; typis
aut calamis solum exaratas.*

Et quorum plerisque ego, præter alia vetustatis documen-
ta, quàm plurima, in meo sum Chronicorum syntagmate, usus
compilando, eorumque hæc sunt nomina.

I.	Orunderus Schalmer.
II.	Joculius Bardersonius.
III.	Ottarus.
IV.	Giffurus.
V.	Siguaterus.
VI.	Torderus.
VII.	Thorarinus.
VIII.	Baulvercherus.
IX.	Arius Torgilsonius.
X.	Bryniolphus.
XI.	Eynarus Schulafonius.
XII.	Berfius Jarl.
XIII.	Gilbrandus.
XIV.	Guttormus.
XV.	Steno Scheptifonius.
XVI.	Suivardus.
XVII.	Tormodius.
XVIII.	Jdacius floruit A. Christi, CD.
XIX.	Ablabius, DLX.
XX.	Jornandes, DLXIV.
XXI.	Thiodulphus Frode, circa DCCCCXX.
XXII.	Evinderus Schallaspiller, DCCCCLXXX.
XXIII.	Jslevus Episcopus, MLXV.
XXIV.	M. Adamus, MLXXII.
XXV.	Saxo Grammaticus, MCXCII.
XXVI.	Carolus Jonæ, Abbas, MCXCV.
XXVII.	Arvidus, Episcopus, MCCLXIII.
XXVIII.	Euphemia Norveg. Regina, MCCCHI.
XXIX.	Nicolaus Ragvaldius, MCDXXXIV.
XXX.	Laurentius Arosiens, circa MCDLXXXI.

*His accedunt Scandia Breviaria multis referta historiis, &
præsertim Ecclesiasticis.*

XXXI.	Breviarium Lincopense, MCDXCIII.
XXXII.	Breviarium Stregnese, MCDXCV.
XXXIII.	Breviarium Scarense, MCDXCVIII.
XXXIV.	Anonymus Saxonis Translator & conti- nuator, circa MCDXCIX.
	XXXV.

XXXV.	Ericus Upsalensis, MD. circiter.
XXXVI.	Albertus Crantzius, MDIV.
XXXVII.	Hemingus Gaddius, MDV.
XXXVIII.	Breviarium Nidrosiense, MDIX.
XXXIX.	Breviarium Arosiense, MDXIII.
XL.	Breviarium Upsalense.
XLI.	Anna Bilow, antistes Vast. MDXVI.
XLII.	Johannes Brascius, MDXXIII.
XLIII.	Cornelius Scepperus, MDXXV.
XLIV.	Christianus Petrius, MDXXVII.
XLV.	Jacobus Ziglerus, MDXXX.
XLVI.	M. Olaus Peterfonius, MDXXXV.
XLVII.	Achilles Gassarus, MDXXXVIII.
XLVIII.	Johannes Gothus, MDLIV.
XLIX.	Olaus Gothus, MDLV.
L.	M. Laurentius Pederfonius, MDLVII.
LI.	Georgius Gyltius, circa MDLIX.
LII.	Petrus Rosfontanus, MDLX.
LIII.	Petrus Anderfonius, MDLXI.
LIV.	Henricus Mollerus, MDLXIII.
LV.	Martinus Helsingus, MDLXV.
LVI.	Erasmus Lætus, MDLXVI.
LVII.	Christianus Cilicius, MDLXIX.
LVIII.	Conradus Egenberger, MDLXXI.
LIX.	Henricus Rantzovius, MDLXXII.
LX.	Petrus Brahe Comes, circa MDLXXIII.
LXI.	Eneas Vitus, MDLXXV.
LXII.	Olaus Luth, circa MDLXXVIII.
LXIII.	Andreas Velleius, MDLXXIX.
LXIV.	Ericus Falchius, MDLXXXII.
LXV.	Jacobus Gisionius, MDLXXXIII.
LXVI.	Erasmus Ludovicus, circa MDLXXXIV.
LXVII.	Ericus Schinnerus, MDLXXXV.
LXVIII.	M. Abrahamus, MDLXXXVIII.
LXIX.	Sueno Elffonius, MDLXXXIX.
LXX.	Petrus Lindenbergius, MDXCI.
LXXI.	Olaus Claudius, MDXCII.
LXXII.	David Chytræus, MDXCIII.
LXXIII.	Casparus Ens, eodem.
LXXIV.	Jonas Coldingensis, MDXCIV.
LXXV.	Erpoldus Lindenbruch, MDXCV.
LXXVI.	Haraldus Huitfeldius, eodem.
LXXVII.	Christophorus Sturcius, MDXCVII.
LXXVIII.	Fabianus Quadrantinus, MDXCIX.
LXXIX.	Magnus Lundensis, circa MDC.
LXXX.	Jacobus Typotius, MDV.
LXXXI.	Laurentius Boierus, MDCVI.
MXXXII.	Johannes Vastovius, MDCVII.
LXXXIII.	Antonius Possevinus, MDCVIII.
LXXXIV.	Daniel Hanfonius, MDCIX.
LXXXV.	Olaus Suercherius, MDCX.

LXXXVI.	Ditmarus Blefchenius, MDCXI.
LXXXVII.	Daniel Jort, eodem.
LXXXVIII.	Matthias Schaumijs, MDCXIV.
LXXXIX.	Petrus Petrus, eodem.
XC.	Arngrimus Jonas, eodem.
XCI.	Ericus Georgius.
XCII.	Sigfridus Aronus Forfius, MDCXV.
XCIII.	Johannes Messenius.

Porro sequentia ego conscripsi Opuscula:

I.	Anno MDCII. Genealogiam Regis Sigismundi.
II.	Item Anno MDCVIII. Caroli Regis.
III.	Amphitheatrum Sueonum Gothorumque Regum, distichis illustratum.
IV.	Sueopentaprotopolin, seu Exegefin de quinque primariis Sv. Goth. emporiis.
V.	Tumbas veterum, apud Sueon, Gothosque, Regum, Ducum, & Heroum.
VI.	Chronicon Episcoporum per Sueciam Gothiam & Finlandiam.
VII.	Specula Suecorum Gothorumque.
VIII.	Retorsionem adversus Petrum Paryum Rosfontanum.
IX.	Theatrum Nobilitatis Suecanæ.

Item SCONDIAM ILLUSTRATAM Tomis XX.

comprehensam, ex quibus continet,

X.	Tomus I. Chronologiam Scondianam à mundi eluvio, usque ann. Salut. MCL.
XI.	Tomus II. Itidem ab anno MCL. ad MCCCXX.
XII.	Tomus III. - ab anno MCCCXX. ad MCDXLVIII.
XIII.	Tomus IV. - ab anno MCDXLVIII. usq; MDXX.
XIV.	Tomus V. Historiam Gustavi I. Regis, ab anno MDXX. ad MDLX.
XV.	Tomus VI. Historiam Erici Regis ab anno MDLX. ad MDLXVIII.
XVI.	Tomus VII. Historiam Johannis Regis, ab anno Christi MDLXVIII. ad MDXCII.
XVII.	Tomus VIII. Histor. Sigismundi & Caroli Reg. ab anno Christi MDXCII. ad MDCXII.
XVIII.	Tomus IX. Historiam Sanctorum & Præfulum.
XIX.	Tomus X. Chronologiam Finlandiæ, Livoniæ & Curlandiæ.
XX.	Tomus XI. Apologiam Historiæ Suecanæ, seu Analectorum Scondicor. Libr. I. ab anno Mundi MDCLVI. ad salutis DCCC.
XXI.	Tomus XII. Itidem Libr. II. ab anno Christi DCCC. usque MCDXLVIII.
XXII.	Tomus XIII. Censuram de Historia Scondiæ.
XXIII.	Tomus XIV. Historiam Ostrogothorum in Scondia & in Hispania.
XXIV.	Tomus XV. Epitomen Chronologiæ Scondianæ.

- XXV. Tomus XVI. Theatrum Nobilitatis Suecanæ renovatum.
 XXVI. Tomus XVII. Paralipomena tomorum XII. cum Chronologiæ continuatione, usque annum MDCXXXVII.
 XXVII. Tomus XVIII. Tumbas prælustrium in Scondia hominum renovatas.
 XXVIII. Tomus XIX. Monumenta Scondiotica in primariis Sueciæ locis erigenda.
 XXIX. Tomus XX. Miscellanea poëtica.
 XXX. Item Chronologiam rerum à S. Birgitta quondam in Suecia & Italia gestarum.

Item Comœdias Regni historicas, VI. nempe,

- XXXI. Difam.
 XXXII. Suanhvitam.
 XXXIII. Signilem.
 XXXIV. Christmannum.
 XXXV. Blancomeretam.
 XXXVI. Gustavum.

Volumina etiam Veterum quorundam, non edita prius scriptorum nostratum, publicavi ex Typographiâ, probè emendata, videlicet;

Chronicon Erici Upsalensis.

Item Laurentii Arosiensis.

Item M. Adami Bremensis.

Item Anonymum cujusdam veteris.

Codicem juris Suetici latinum.

Et alia non pauca, tam propria, quàm aliena, divulgavi, & longè plura sub incude habeo, quæ temporis progressu, tecum Lector, communicabo; Intereà fruiere præsentibus, & si horum fueris candidus æstimator, meique amator, quàm bellissimè vale.

ANNO M, DC, XXXI.

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
IN 1630 TO THE PRESENT
TIME
BY
NATHANIEL BENTLEY
OF BOSTON
IN TWO VOLUMES
VOL. I
BOSTON
WELLES AND BARRETT
1822